2024/3019

12.12.2024.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA (ES) 2024/3019

(2024. gada 27. novembris)

par komunālo notekūdeņu attīrīšanu

(pārstrādāta redakcija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ([1]),

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ([2]),

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ([3]),

tā kā:

(1) Padomes Direktīva (ES) 91/271/EEK ([4]) ir vairākas reizes būtiski grozīta ([5]). Tā kā ir jāizdara turpmāki grozījumi, skaidrības labad minētā direktīva būtu jāpārstrādā.

(2) Ūdens ir primārais labums, kas pieder ikvienam un ir paredzēts ikvienam. Kā būtisks, neaizstājams un dzīvībai vajadzīgs dabas resurss tas ir jāņem vērā un jāintegrē tā trīs dimensijās: sociālajā, ekonomiskajā un vides.

(3) Direktīva 91/271/EEK nosaka tiesisko regulējumu komunālo notekūdeņu savākšanai, attīrīšanai un novadīšanai, kā arī bionoārdāmu notekūdeņu novadīšanai noteiktās rūpniecības nozarēs. Komunālos notekūdeņus var veidot dažādi sadzīves notekūdeņu, urbānās noteces ūdeņu un citu avotu nesadzīvisko notekūdeņu maisījumi. Notekūdeņus no tādām iestādēm kā biroji, skolas, virtuves pārtikas pagatavošanai, kuri galvenokārt rodas no cilvēku vielmaiņas, uzskata par sadzīves notekūdeņiem. Direktīvas 91/271/EEK mērķis ir aizsargāt vidi no nepietiekami attīrītu komunālo notekūdeņu novadīšanas nelabvēlīgās ietekmes. Tā ir palīdzējusi sasniegt mērķus, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2000/60/EK ([6]) un citos attiecīgos Savienības tiesību aktos. Šai direktīvai būtu jātiecas uz to pašu mērķi, kā arī tajā pašā laikā būtu jāsekmē sabiedrības veselības aizsardzība saskaņā ar pieeju "Viena veselība", kura ir vērsta uz to, lai ilgtspējīgi līdzsvarotu un optimizētu cilvēku, dzīvnieku un ekosistēmu veselību, piemēram, gadījumos, kad komunālie notekūdeņi tiek novadīti peldvietu ūdeņos vai ūdensobjektos, ko izmanto dzeramā ūdens ieguvei, vai kad komunālos notekūdeņus izmanto par indikatoru sabiedrības veselībai nozīmīgiem parametriem. Tai būtu arī jānodrošina piekļuve sanitārijai un pamatinformācijai, kas saistīta ar komunālo notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas darbību pārvaldību. Šai direktīvai būtu arī jātiecas palielināt sinerģijas ar pielāgošanos klimata pārmaiņām un darbībām, kas vērstas uz urbāno ekosistēmu atjaunošanu, jo īpaši izmantojot integrētu komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plānošanu, vienlaikus optimāli izmantojot digitalizāciju. Visbeidzot, šai direktīvai būtu jāsekmē komunālo notekūdeņu savākšanā un attīrīšanā radušos siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju pakāpeniska samazināšana, jo īpaši ar slāpekļa emisiju turpmāku samazināšanu,

([1]) OV C 146, 27.4.2023., 35. lpp.
([2]) OV C, C 2023/250, 26.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/250/oj.
([3]) Eiropas Parlamenta 2024. gada 10. aprīļa nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2024. gada 5. novembra lēmums.
([4]) Padomes Direktīva 91/271/EEK (1991. gada 21. maijs) par komunālo notekūdeņu attīrīšanu (OV L 135, 30.5.1991., 40. lpp.).
([5]) Skatīt VII pielikuma A daļu.
([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

kā arī energoefektivitātes un atjaunīgās enerģijas ražošanas sekmēšanu, un līdz ar to arī jāsekmē ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1119 ([7]) noteiktā 2050. gada klimatneitralitātes mērķa sasniegšana. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 193. pantu dalībvalstis var pārsniegt šajā direktīvā paredzētās minimālās prasības. Dalībvalstis varētu apsvērt, piemēram, piemērot stingrākus termiņus vai sliekšņus nekā šajā direktīvā ietvertie, energoneitralitāti vai klimatneitralitāti panākot straujāk vai nosakot papildu prasības to nacionālajām paplašinātajām ražotāja atbildības sistēmām vai paplašinot minēto sistēmu piemērošanas spektru.

(4) 2019. gadā Komisija Normatīvās atbilstības un izpildes programmas ietvaros izvērtēja Direktīvu 91/271/EEK ("izvērtējums"). Kļuva skaidrs, ka daži minētās direktīvas noteikumi ir jāatjaunina. Tika identificēti trīs svarīgi piesārņojuma avoti no komunālajiem notekūdeņiem, kuri minētajā direktīvā nebija pilnībā risināti un kurus būtu iespējams novērst, proti, nokrišņu ūdens pārgāzes un piesārņoti novadītie urbānās noteces ūdeņi, potenciāli slikti funkcionējošas individuālās sistēmas, proti, tādu sadzīves notekūdeņu attīrīšanas sistēmas, kuri neieplūst kanalizācijas sistēmās, un mazas aglomerācijas, uz kurām pašlaik Direktīva 91/271/EEK neattiecas pilnā mērā. Šie trīs piesārņojuma avoti Savienības virszemes ūdensobjektos rada ievērojamu noslogojumu. Turklāt izvērtējuma ziņojumā arī uzsvērts, ka ir jāuzlabo ar komunālajiem notekūdeņiem saistīto darbību pārredzamība un pārvaldība, lietderīgi jārealizē komunālo notekūdeņu attīrīšanas sektora potenciāls atjaunīgās enerģijas jomā, jāsper reāli soļi virzībā uz energoneitralitāti, kas ir klimatneitralitāti veicinošs faktors, un jāsaskaņo veselībai būtisku komunālo notekūdeņu parametru, piemēram, Covid-19 vīrusa un tā variantu, uzraudzība, kā atbalsts sabiedrības veselības aizsardzības pasākumiem.

(5) Saskaņā ar 2018. gada Eiropas Vides aģentūras (EVA) ziņojumu par Eiropas ūdeņiem mazas aglomerācijas ievērojami noslogo 11 % no virszemes ūdensobjektiem Savienībā. Lai labāk tiktu galā ar piesārņojumu no šādām aglomerācijām un novērstu neattīrītu komunālo notekūdeņu novadīšanu vidē, šī direktīva būtu jāattiecina uz visām aglomerācijām, kuru cilvēkekvivalents (c. e.) ir 1 000 un vairāk.

(6) Lai nodrošinātu komunālo notekūdeņu efektīvu attīrīšanu pirms to novadīšanas vidē, visi komunālie notekūdeņi no aglomerācijām, kuru c. e. ir 1 000 un vairāk, būtu jāsavāc kanalizācijas sistēmās, ja vien dalībvalstis nepamato vajadzību pēc atkāpes individuālu sistēmu izmantošanai saskaņā ar šo direktīvu. Nosakot aglomerāciju robežas, dalībvalstīm būtu jāņem vērā indikatīvs references slieksnis no 10 līdz 25 c. e. uz hektāru, kuru pārsniedzot konkrētā teritorijā atrodošos iedzīvotāju skaits, iespējams, apvienojumā ar saimnieciskām darbībām, tiek uzskatīts par pietiekami koncentrētu. Ja kanalizācijas sistēmas jau pastāv, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tām ir pieslēgti visi sadzīves notekūdeņu avoti.

(7) Lai īstenotu jaunās prasības, kas ieviestas ar šo direktīvu, būs nepieciešamas būtiskas investīcijas. Tādēļ ir jāņem vērā konkrētā situācija katrā dalībvalstī un, attiecīgā gadījumā, jāpielāgo konkrētu prasību īstenošanas termiņi. Piemēram, būtu jāatļauj tām dalībvalstīm, kurās ir liels skaits mazu aglomerāciju, uz ko attiecas šīs direktīvas jaunās prasības saistībā ar komunālo notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu aglomerācijās, kuru c. e. ir no 1 000 līdz 2 000, savā pirmajā nacionālajā īstenošanas programmā pagarināt termiņus, līdz kuriem jāpanāk atbilstība šīm jaunajām prasībām. Tam vajadzētu attiekties arī uz dalībvalstīm, kurās ir daudz kompleksu, piemēram, vairāk nekā 50 %, kuri jāmodernizē trešējai attīrīšanai saskaņā ar šīs direktīvas jaunajām prasībām. Aglomerācijas, kuru c. e. ir mazāks par 2 000 un kurās jau pastāv kanalizācijas sistēmas, kas komunālos notekūdeņus novada attīrīšanas stacijās, kuras atrodas citā aglomerācijā, nebūtu jāieskaita procentuālo daļu aprēķinā sakarā ar atkāpēm no minētajiem termiņiem. Bez tam trijām dalībvalstīm, kas Savienībai pievienojās visnesenāk, proti, Bulgārijai, Horvātijai un Rumānijai, bija nesen jāveic ieguldījumi, lai īstenotu Direktīvas 91/271/EEK prasības. Turklāt minētajām dalībvalstīm ir raksturīgs liels skaits lauku apvidu ar lielu iedzīvotāju aizplūšanu papildus lauku iedzīvotāju novecošanai. Tādēļ ir jāņem vērā minēto dalībvalstu konkrētā situācija, ļaujot tām savā pirmajā nacionālajā īstenošanas programmā pagarināt termiņus, līdz kuriem jāpanāk atbilstība minētajām jaunajām prasībām.

(8) Ja infrastruktūras darbu, piemēram, kanalizācijas sistēmu vai komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju būvniecības, laikā tiek uzietas arheoloģiski vērtīgas vietas, šādi darbi bieži vien aizkavējas, jo objektā ir jāveic arheoloģiski pētījumi saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Tādēļ ir lietderīgi pielāgot īstenošanas termiņus šajos konkrētajos gadījumos. Konkrētāk, ja dalībvalsts konstatē, ka, ņemot vērā nepieciešamību saglabāt kultūras mantojumu,

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 ("Eiropas Klimata akts") (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp.).

vajadzīgās infrastruktūras būvniecība ir īpaši sarežģīta, tai būtu jāļauj pielāgot īstenošanas termiņus konkrētos apvidos un attiecīgi atjaunināt savu nacionālo īstenošanas programmu. Termiņu pagarinājumi būtu jānosaka katram apvidum, un tiem vajadzētu būt pēc iespējas īsākiem, nepārsniedzot astoņus gadus. Kultūras mantojums būtu jāsaprot *UNESCO* 1972. gada Pasaules mantojuma konvencijas 1. panta nozīmē.

(9) Ja var pierādīt, ka komunālo notekūdeņu kanalizācijas sistēmas izveide vai pieslēgums kanalizācijas sistēmai nedotu nekādu labumu videi vai cilvēka veselībai, nebūtu tehniski iespējams vai radītu pārmērīgas izmaksas, un tikai šajos gadījumos, dalībvalstīm būtu jāatļauj izmantot individuālas sistēmas komunālo notekūdeņu savākšanai, uzglabāšanai un/vai attīrīšanai, ar noteikumu, ka tās nodrošina tādu pašu vides un cilvēka veselības aizsardzības līmeni kā otrējā un trešējā attīrīšana. Individuālas sistēmas var ietvert dažāda veida savākšanas, uzglabāšanas vai attīrīšanas sistēmas, piemēram, dabā balstītus risinājumus, maza izmēra attīrīšanas sistēmas vai pagaidu tvertnes apvienojumā ar regulāru evakuāciju uz attīrīšanas stacijām. Dalībvalstīm būtu arī jāapmainās ar paraugpraksi saistībā ar individuālo sistēmu izmantošanu un ekspluatāciju.

(10) Dalībvalstīm būtu jāizveido valsts, reģionāla vai vietēja līmeņa reģistri, lai apzinātu savā teritorijā izmantotās individuālās sistēmas un pagaidu krātuves, un jāveic visi pasākumi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka šo sistēmu konstrukcija ir piemērota, ka tās tiek pienācīgi uzturētas un ka to atbilstība tiek regulāri kontrolēta, izmantojot uz risku balstītu pieeju. Jo īpaši dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka individuālās komunālo notekūdeņu savākšanas, uzglabāšanas vai attīrīšanas sistēmas ir necaurlaidīgas un drošas pret noplūdēm, un ka regulāri un ar noteiktiem starplaikiem tiek veikts sistēmu monitorings un inspicēšana. Ņemot vērā nesamērīgās izmaksas, kas saistītas ar šādu sistēmu projekta pielāgošanu jaunajām projektēšanas prasībām, minētās jaunās projektēšanas prasības nebūtu jāpiemēro sistēmām, kas izveidotas pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā. Ja izmanto individuālas sistēmas, lai savāktu vai attīrītu vairāk nekā 2 % no komunālo notekūdeņu slodzes valsts līmenī aglomerācijās, kuru c. e. ir 2 000 un vairāk, dalībvalstīm būtu jāsniedz Komisijai pamatojums, kāpēc kanalizācijas sistēmu vietā tiek izmantotas individuālas sistēmas, demonstrējot minēto sistēmu atbilstību šajā direktīvā noteiktajiem standartiem un aprakstot pasākumus, kas veikti, lai samazinātu šādu sistēmu izmantošanu.

(11) Nokrišņu, piemēram, lietus, sniega vai izkusušā ledus ūdens, rezultātā ievērojams vidē nonākušā piesārņojuma avots ir nokrišņu ūdens pārgāze un urbānās noteces ūdeņi. Paredzams, ka urbanizācija un klimata pārmaiņu izraisītās pakāpeniskās lietus režīma izmaiņas kopā novedīs pie šādas ūdens pārgāzes un noteces ūdeņu kāpuma. Tāpēc komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas infrastruktūra ir īpaši neaizsargāta pret klimata pārmaiņām. Risinājumi, ar kuriem šo piesārņojuma avotu samazināt, būtu jānosaka vietējā līmenī, ņemot vērā vietējo apstākļu specifiku. To pamatā vajadzētu būt integrētai kvantitatīvai un kvalitatīvai ūdens resursu apsaimniekošanai urbānos apvidos. Tāpēc dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka visās aglomerācijās, kuru c. e. ir 100 000 un vairāk, vietējā līmenī tiek izstrādāti integrēti komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plāni, jo šīs aglomerācijas rada ievērojamu emitētā piesārņojuma daļu. Turklāt integrēti komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plāni būtu jāievieš arī aglomerācijās, kuru c. e. ir no 10 000 līdz 100 000, ja nokrišņu ūdens pārgāzes vai urbānās noteces ūdeņi apdraud vidi vai sabiedrības veselību. Minētajos plānos būtu jāparedz pasākumi, kuru mērķis ir ierobežot nokrišņu ūdens pārgāzes radīto piesārņojumu līdz ne vairāk kā 2 % no gadā savāktā komunālo notekūdeņu daudzuma, kas aprēķināts sausos laikapstākļos un aprēķināts, pamatojoties uz I pielikuma 1. un 2. tabulā norādītajiem piesārņotājiem.

(12) Minētajos plānos būtu jāiekļauj pasākumi, kuru mērķis ir mazināt nokrišņu ūdens pārgāzes radīto piesārņojumu, kā arī pievērsties potenciāli nozīmīgam piesārņojumam, ko rada dalīti savākti urbānās noteces ūdeņi, piemēram, piesārņojumam, kas rodas no pirmajām lietusgāzēm pēc ilgiem sausuma periodiem blīvi apdzīvotās teritorijās. Minētajos plānos būtu jāiekļauj arī pasākumi, kuru mērķis ir novērst piesārņojumu tā rašanās vietā un dot priekšroku dabā balstītiem risinājumiem salīdzinājumā ar tādiem, kuriem būtu nepieciešama pelēkās infrastruktūras izveide. Minētie pasākumi varētu ietvert preventīvus pagaidu pasākumus, kuru mērķis ir novērst nepiesārņotu lietusūdeņu nonākšanu kanalizācijas sistēmās, vai pagaidu uzglabāšanu, tostarp dabisku ūdens aizturi, kā arī lielas slodzes ūdens pārgāzes un noteces ūdeņu, kas radušies pēc pirmajām lietusgāzēm, pienācīgu attīrīšanu. Dalībvalstis tiek mudinātas palielināt zaļās un zilās zonas urbānos apvidos un ņemt vērā Pilsētvides platformu, kas sniedz norādījumus un zināšanas pilsētu atbalstam. Lai nodrošinātu integrēto komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plānu atbilstošu aptvērumu un nokrišņu ūdens problēmu visaptverošu risinājumu, minētie plāni būtu jāizstrādā attiecīgo aglomerāciju kanalizēšanas baseiniem.

(13) Lai nodrošinātu, ka integrētie komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plāni ir izmaksefektīvi, ir svarīgi, lai to pamatā būtu paraugprakse, kas jau tiek piemērota urbānos apvidos. Tāpēc apsveramo pasākumu pamatā vajadzētu būt vietējo apstākļu rūpīgai analīzei, un priekšroka būtu dodama preventīvai pieejai, kuras mērķis ir ierobežot

nepiesārņotu lietusūdeņu savākšanu un optimizēt esošās infrastruktūras izmantošanu, lai radītu enerģijas ietaupījumus un veicinātu emisiju samazinājumu. Priekšroka dodama "zaļajiem" un "zilajiem" projektiem un investīcijām, tāpēc jauni pelēkās infrastruktūras objekti būtu plānojami tikai tad, ja tas ir absolūti nepieciešams.

(14) Lai aizsargātu vidi, jo īpaši piekrastes un jūras vidi, tostarp aizsargātu virszemes, pazemes un dzeramo ūdeni, un sabiedrības veselību no nepietiekami attīrītu komunālo notekūdeņu novadīšanas kaitīgās ietekmes, visi novadītie komunālo notekūdeņi no aglomerācijām, kuru c. e. ir 1 000 un vairāk, būtu otrēji jāattīra. Ņemot vērā, ka šīs direktīvas darbības joma ir paplašināta, tajā iekļaujot arī mazākas aglomerācijas, dalībvalstīm būtu jādod pietiekami daudz laika tādas infrastruktūras izveidei, kas vajadzīga šajā direktīvā noteikto pienākumu izpildei. Tāpat dalībvalstīm būtu jādod pietiekami daudz laika, lai pielāgotu savu attīrīšanas infrastruktūru aglomerācijās, kuras novada savus komunālos notekūdeņus piekrastes ūdeņos, vai "mazāk jutīgās zonās", kur otrējā attīrīšana netika prasīta saskaņā ar Direktīvu 91/271/EEK.

(15) Novadīšanai augstkalnu reģionos, proti, reģionos, kas atrodas augstāk par 1 500 m, un mazām aglomerācijām, kuru c. e. ir mazāks par 2 000, auksta klimata apvidos, kur ceturkšņa vidējā ūdens ieplūdes temperatūra ir zem 6 °C un kur zemās temperatūras dēļ ir grūti veikt efektīvu bioloģisko attīrīšanu, būtu jāatļauj izmantot mazāk stingru attīrīšanu nekā otrējā attīrīšana, ja detalizēti pētījumi apliecina, ka šādai novadīšanai nav nelabvēlīgas ietekmes uz vidi vai cilvēka veselību. Tāpat šo atkāpi būtu jāspēj izmantot arī novadīšanai dziļjūras ūdeņos no mazākām aglomerācijām, kuru c. e. ir mazāks par 150 000, kuras atrodas mazāk apdzīvotos tālākajos reģionos, kurās dzīvo mazāk nekā 275 000 iedzīvotāju un kurām raksturīga sarežģīta topogrāfija, piemēram, stāvas nogāzes, un kuras savus komunālos notekūdeņus novada atklāta okeāna dziļjūras ūdeņos, kas tādējādi veicina minēto komunālo notekūdeņu novadīšanas augstu atšķaidījuma līmeni saņemošajos ūdensobjektos. Tomēr, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret visām dalībvalstīm un augstu vides un cilvēka veselības aizsardzības līmeni visā Savienības teritorijā, šai atkāpei vajadzētu ilgt ne vairāk kā 20 gadu, kas ir laiks, kas vajadzīgs, lai pakāpeniski modernizētu atlikušās komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas līdz otrējās attīrīšanas līmenim minētajos apgabalos, kuros otrējo attīrīšanu varētu būt grūtāk piemērot. Šī atkāpe būtu jāpiešķir ar nosacījumu, ka detalizēti pētījumi liecina, ka šādai novadīšanai nav nelabvēlīgas ietekmes uz vidi vai cilvēka veselību un ka tā neietekmē saņemošo ūdensobjektu atbilstību citiem attiecīgiem Savienības tiesību aktiem, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2000/60/EK, 2006/7/EK ([8]) vai 2008/56/EK ([9]).

(16) Izvērtējums parādīja, ka, pateicoties Direktīvas 91/271/EEK īstenošanai, ir ievērojami samazinājušās slāpekļa un fosfora emisijas. Tomēr izvērtējums arī liecina, ka vēl aizvien liels daudzums šo piesārņotāju, kuri tieši izraisa Savienības ūdensobjektu un jūru eitrofikāciju, vidē nonāk no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām. Daļu šā piesārņojuma var novērst, jo tehnikas attīstība un paraugprakse liecina, ka saskaņā ar Direktīvu 91/271/EEK noteiktās slāpekļa un fosfora emisiju robežvērtības ir novecojušas un būtu jāpadara stingrākas, jo īpaši attiecībā uz lielākām attīrīšanas stacijām. Visās komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijās, kuru c. e. ir 150 000 un vairāk, būtu sistemātiski jāizmanto trešējā attīrīšana, jo šādas stacijas ir nozīmīgs atlikušo slāpekļa un fosfora novadīšanas avots.

(17) Trešējai attīrīšanai vajadzētu būt obligātai arī aglomerācijās, kuru c. e. ir 10 000 un vairāk un kuras notekūdeņus novada eitrofikācijas skartās vai apdraudētās zonās. Lai nodrošinātu, ka eitrofikācijas ierobežošanas centieni tiek koordinēti visu attiecīgo sateces baseinu līmenī, un lai nodrošinātu jutīgo zonu saskanīgu noteikšanu visā Savienībā, šajā direktīvā būtu jāuzskaita zonas, kurās saskaņā ar pašlaik pieejamajiem datiem eitrofikācija uzskatāma par problēmu. Turklāt, lai nodrošinātu attiecīgo Savienības tiesību aktu saskaņotību, dalībvalstīm savā teritorijā būtu jāapzina pārējās eitrofikācijas skartās vai apdraudētās zonas un jānosaka, vai minētās zonas ir jutīgas pret slāpekli vai pret fosforu vai jūtīgas kā pret slāpekli, tā pret fosforu, jo īpaši pamatojoties uz datiem, kas savākti saskaņā ar Padomes Direktīvu 91/676/EEK ([10]) Direktīvu 2000/60/EK un Direktīvu 2008/56/EK. Stingrākas robežvērtības, pret

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/7/EK (2006. gada 15. februāris) par peldvietu ūdens kvalitātes pārvaldību un Direktīvas 76/160/EEK atcelšanu (OV L 64, 4.3.2006., 37. lpp.).

([9]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/56/EK (2008. gada 17. jūnijs), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (Jūras stratēģijas pamatdirektīva) (OV L 164, 25.6.2008., 19. lpp.).

([10]) Padomes Direktīva 91/676/EEK (1991. gada 12. decembris) attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti (OV L 375, 31.12.1991., 1. lpp.).

eitrofikāciju jutīgo zonu saskaņotāka un iekļaujošāka apzināšana un pienākums nodrošināt trešējo attīrīšanu visos lielajos kompleksos – tas viss kopā palīdzētu ierobežot eitrofikāciju. Tā kā tam būs vajadzīgas papildu investīcijas valsts līmenī, dalībvalstīm būtu jādod pietiekami daudz laika vajadzīgās infrastruktūras izveidei.

(18) Jaunākās zinātniskās atziņas, kas ir pamatā vairākām Komisijas stratēģijām, kā izklāstīts četros Komisijas paziņojumos, proti, 2018. gada 16. janvāra paziņojumā "Eiropas stratēģija attiecībā uz plastmasu aprites ekonomikā", 2019. gada 11. marta paziņojumā "Eiropas Savienības stratēģiskā pieeja attiecībā uz farmaceitiskiem līdzekļiem vidē", 2020. gada 14. oktobra paziņojumā "Ilgtspēju sekmējoša ķimikāliju stratēģija. Ceļā uz vidi, kas brīva no toksikantiem" un 2021. gada 12. maija paziņojumā "Ceļš uz veselīgu planētu itin visiem ES. "Gaisa, ūdens un augsnes nulles piesārņojuma rīcības plāns"", liecina, ka ir katrā ziņā jārīkojas, lai novērstu problēmu ar mikropiesārņotājiem, kas tagad parasti tiek konstatēti visos Savienības ūdeņos. Daži no šiem mikropiesārņotājiem pat zemā koncentrācijā, kura mērāma mikrogramos litrā vai ir zemāka par mikrogramiem litrā, ir bīstami sabiedrības veselībai un videi. Lai arī pirmējā, otrējā un trešējā attīrīšana jau atdala dažus mikropiesārņotājus, būtu jāievieš papildu attīrīšana, t. i., ceturtējā attīrīšana, lai nodrošinātu, ka no komunālajiem notekūdeņiem tiek atdalīts plašs spektrs atlikušo mikropiesārņotāju. Ceturtējā attīrīšanā pirmām kārtām būtu jākoncentrējas uz organiskiem mikropiesārņotājiem, kas veido ievērojamu piesārņojuma daļu un kuru atdalīšanas tehnoloģijas jau ir izstrādātas. Prasība par ceturtējo attīrīšanu būtu jāpiemēro, pamatojoties uz piesardzības principu kombinācijā ar riskbalstītu pieeju. Tāpēc visām komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kuru c. e. ir 150 000 un vairāk, būtu jānodrošina ceturtējā attīrīšana, jo no šiem kompleksiem vidē tiek novadīts ievērojams daudzums mikropiesārņotāju un mikropiesārņotāju atdalīšana komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijās šādā mērogā ir izmaksefektīva. Attiecībā uz attīrīšanas stacijām, kuru c. e. ir 150 000 un vairāk, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tiek noteiktas vajadzīgo investīciju prioritātes, lai kompleksi, kuros ir vislielākais risks videi un cilvēka veselībai, tiktu aprīkoti bez kavēšanās. Būtu jāparedz, ka aglomerācijās, kuru c. e. ir 10 000 un vairāk, dalībvalstīm ceturtējā attīrīšana ir jāizmanto zonās, kas atzītas par jutīgām pret piesārņojumu ar mikropiesārņotājiem, pamatojoties uz skaidriem kritērijiem, kuri būtu jānosaka. Šādās zonās būtu jāiekļauj vietas, kur attīrītu komunālo notekūdeņu novadīšana ūdensobjektos rada zemu atšķaidījuma attiecību vai kur saņēmējus ūdensobjektus izmanto dzeramā ūdens ieguvei, čaulgliemju ieguvei vai kā peldvietu ūdeņus. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai nepiemērot ceturtējo attīrīšanu šajās zonās, ja riska novērtējums liecina, ka mikropiesārņotāji nerada potenciālu apdraudējumu videi vai cilvēku veselībai. Visiem citiem ūdensobjektu veidiem aglomerācijās, kuru c. e. ir 10 000 un vairāk, dalībvalstīm, pamatojoties uz standartizētu riska novērtējumu, būtu jānovērtē riski, ko komunālajos notekūdeņos esošo mikropiesārņotāju novadīšana rada videi vai sabiedrības veselībai, un jāpiemēro ceturtējā attīrīšana tikai tad, ja tas vajadzīgs saskaņā ar riska novērtējuma rezultātiem. Ja aglomerācijā, kuras c. e. ir 10 000 un vairāk un kura atzīta par jutīgu pret piesārņojumu ar mikropiesārņotājiem, ir vairākas komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas, būtu jāparedz, ka ceturtējā attīrīšana ir jāveic tikai tajās attīrīšanas stacijās, kuras novada notekūdeņus apdraudētajā zonā. Lai dalībvalstīm dotu pietiekami daudz laika nepieciešamās infrastruktūras plānošanai un īstenošanai, prasība par ceturtējo attīrīšanu būtu jāizpilda līdz 2045. gadam, taču pakāpeniski un nosakot skaidrus starpposma mērķus.

(19) Lai nodrošinātu komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju novadīto notekūdeņu pastāvīgu atbilstību otrējās, trešējās un ceturtējās attīrīšanas prasībām, būtu jāņem paraugi saskaņā ar šīs direktīvas prasībām, un šiem paraugiem būtu jāatbilst tajā noteiktajām parametru vērtībām. Lai ņemtu vērā paraugu rezultātu iespējamās tehniskās variācijas, būtu jānosaka maksimālais paraugu skaits, kas drīkst neatbilst minētajām parametru vērtībām.

(20) Ceturtējā attīrīšana, kas nepieciešama, lai komunālos notekūdeņus attīrītu no mikropiesārņotājiem, radīs papildu izmaksas, piemēram, izmaksas, kuras saistītas ar monitoringu, un izmaksas par jaunu, modernu aprīkojumu, ko būtu vajadzīgs uzstādīt atsevišķās komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijās. Lai segtu minētās papildu izmaksas un saskaņā ar LESD 191. panta 2. punktā minēto principu "piesārņotājs maksā", ir būtiski, lai ražotāji, kas Savienības tirgū laiž produktus, kuri satur vielas, kas pēc to kalpošanas laika beigām mikropiesārņotāju veidolā ir sastopamas komunālajos notekūdeņos, uzņemas atbildību par papildu attīrīšanu, kurā tiktu atdalītas šīs vielas, kuras radušās to profesionālās darbības dēļ. Lai to panāktu, piemērotākais līdzeklis būtu paplašinātas ražotāja atbildības sistēma, jo tās finansiālā ietekme uz nodokļu maksātājiem un ūdens tarifiem ir ierobežota un tajā pašā laikā tā stimulētu videi nekaitīgāku produktu izstrādi. Šajā sakarā paplašināta ražotāja atbildība būtu jāpiemēro neatkarīgi no tā, vai produkti tiek laisti tirgū vai to atsevišķas sastāvdaļas ir ražotas dalībvalstī vai trešā valstī, un neatkarīgi no tā, vai ražotājiem ir juridiskā adrese Savienībā, vai arī produkts tiek laists tirgū, izmantojot digitālu platformu. Patlaban komunālajos notekūdeņos sastopamie mikropiesārņotāji, kuru dēļ ir nepieciešama ceturtējā attīrīšana lielākoties cēlušies no zālēm un kosmētisko līdzekļu atliekām. Tāpēc paplašināta ražotāja atbildība būtu jāattiecina arī uz šīm

divām produktu grupām. Pamatojoties uz komunālo notekūdeņu monitoringa rezultātiem un jaunākajiem zinātniskajiem datiem, Komisijai būtu regulāri jāizvērtē, vai paplašinātās ražotāja atbildības sistēmā būtu jāiekļauj citi produkti.

(21) Saskaņā ar pieejamajiem datiem paplašinātas ražotāja atbildības piemērošanas izraisītais potenciālais produktu izmaksu pieaugums vai potenciālais peļņas normas samazinājums nozarēs, kuras laiž Savienības tirgū produktus, būtu nenozīmīgs Savienības līmenī un neapdraudētu minēto produktu pieejamību cenas ziņā, to pieejamību vai piekļūstamību tiem Savienības tirgū. Tomēr dalībvalstīm būtu jāņem vērā paplašinātās ražotāja atbildības prasību piemērošanas iespējamā ietekme uz Savienības tirgū laisto produktu, jo īpaši zāļu, piekļūstamību, pieejamību un pieejamību cenas ziņā valsts līmenī, kā arī minēto prasību piemērošanas iespējamā ietekme uz vienlīdzīgiem konkurences apstākļiem. Dalībvalstis var rīkoties, lai nodrošinātu pietiekamu līdzekļu pieejamību, tostarp finansējot daļu no ceturtējās attīrīšanas izmaksām. Ņemot vērā to, ka dalībvalstis varētu izvēlēties dažādas īstenošanas pieejas, uzmanība būtu jāpievērš iekšējā tirgus darbībai, un visos turpmākajos šīs direktīvas izvērtējumos Komisijai būtu jānovērtē iespējamā ietekme šajā sakarā.

(22) Tomēr vajadzētu būt iespējai piešķirt atbrīvojumu no paplašinātas ražotāja atbildības pienākumiem. Tam būtu jāattiecas uz gadījumiem, kad kopējais to vielu daudzums, ko satur produkti, kurus ražotājs laidis Savienības tirgū, ir mazs, t. i., mazāks par 1 tonnu gadā, jo šādos gadījumos papildu administratīvais slogs ražotājam būtu nesamērīgs ar vidiskajiem ieguvumiem. Tāpat vajadzētu būt iespējai piešķirt atbrīvojumu arī attiecībā uz to produktu daļu, par kuru ražotājs var pierādīt, ka produkta kalpošanas laika beigās mikropiesārņotāji nerodas, vai gadījumos, kad var pierādīt, ka produkta atliekas notekūdeņos un vidē strauji bionoārdās vai nenonāk līdz komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām. Komisija būtu jānosaka detalizēti kritēriji, lai identificētu tos Savienības tirgū laistos produktus, kuri pēc to kalpošanas laika beigām nerada mikropiesārņotājus komunālajos notekūdeņos, ņemot vērā to bīstamību un bionoārdāmību. Izstrādājot minētos kritērijus, Komisijai būtu jāņem vērā ne tikai kritēriji, kas jau ir noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1272/2008 ([11]), bet arī zinātniskā vai cita pieejamā tehniskā informācija, tostarp attiecīgie starptautiskie standarti. Minētie kritēriji būtu jānosaka pirms stājas spēkā šajā direktīvā noteiktie paplašinātas ražotāja atbildības pienākumi.

(23) Lai izvairītos no iespējamiem iekšējā tirgus izkropļojumiem, šajā direktīvā būtu jānosaka minimālās prasības paplašinātās ražotāja atbildības sistēmas īstenošanai, savukārt par minētās sistēmas praktisko organizāciju būtu jālemj valstu līmenī. Lai veicinātu tādu vielu un produktu aizstāšanu, kuri rada mikropiesārņotāju atliekas komunālajos notekūdeņos, ražotāju iemaksām vajadzētu būt samērīgām ar daudzumiem, kādos to tirgū laistie produkti satur minētās vielas, un minēto vielu un to atlieku bīstamību. Iemaksām būtu jāsedz, bet ne jāpārsniedz investīciju un ekspluatācijas izmaksas par mikropiesārņotāju monitoringa darbībām, statistikas vākšanu par dalībvalstu tirgū laisto produktu daudzumiem un bīstamību, šīs statistikas ziņošanu un objektīvu verificēšanu, kā arī par komunālo notekūdeņu efektīvu ceturtējo attīrīšanu. Minētajām iemaksām būtu jāsedz arī šīs direktīvas spēkā stāšanās dienā jau ieviestās ceturtējās attīrīšanas ekspluatācijas izmaksas, ja tas ir nepieciešams, lai izpildītu paplašinātās ražotāja atbildības sistēmu pienākumus. Tām būtu jāsedz arī daļa no ieviestās ceturtējās attīrīšanas investīciju izmaksām, ņemot vērā investīciju amortizāciju un šajā direktīvā noteikto finansēšanas saistību termiņus. Tā kā komunālo notekūdeņu attīrīšana ir kolektīva, ir lietderīgi ieviest prasību, ka ražotājiem ir jāpievienojas centralizētai organizācijai, kas to vārdā var izpildīt no paplašinātas ražotāja atbildības izrietošos pienākumus.

(24) Izvērtējums arī parādījis, ka komunālo notekūdeņu attīrīšanas sektorā paveras iespējas ievērojami samazināt paša sektora energopatēriņu un ražot atjaunīgo enerģiju, piemēram, komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijās pieejamās virsmas var lietderīgāk izmantot, uz tām izvietojot saules enerģijas ražošanas ierīces, vai no dūņām var ražot biogāzi, kā arī izmantot siltumenerģiju vai kinētisko enerģiju vai citus atjaunīgās enerģijas avotus. Tāpat izvērtējumā noskaidrots, ka, ja netiks skaidri noteikti juridiski pienākumi, minētajā sektorā var gaidīt tikai daļēju progresu. Tālab būtu jānosaka, ka dalībvalstīm jānodrošina, ka kopējais enerģijas daudzums, ko gadā patērē visas to teritorijā esošās komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas, kuras attīra slodzi, kas atbilst 10 000 c. e. un vairāk, nepārsniedz tās enerģijas daudzumu, ko šīs komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas ir saražojušas no atjaunīgajiem energoresursiem, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/2001 ([12]) 2. panta 1. punktā.

([11]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakošanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

([12]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

Lai ņemtu vērā katras komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas īpatnības, optimizētu nepieciešamās investīcijas un nodrošinātu nepieciešamo elastību energoneitralitātes mērķa sasniegšanai, vienlaikus nodrošinot, ka tiek pilnībā sasniegts atjaunīgās enerģijas ražošanas un enerģijas ietaupījuma potenciāls, minētais mērķis būtu jāsasniedz valsts līmenī, nevis attiecībā uz katru attīrīšanas staciju. Būtu jāņem vērā visa atjaunīgā enerģija, ko saražo komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju operatori vai to īpašnieki uz vietas vai ārpus tām, piemēram, hidrauliskā, saules, siltumenerģija, vēja enerģija vai biogāze. Minētais mērķis būtu jāsasniedz līdz 2045. gada 31. decembrim, un tas jādara pakāpeniski, nospraužot starpposma mērķrādītājus. Izmantojot ar nosacījumiem saistītu atkāpi, 2040. un 2045. gadā no ārējiem avotiem vajadzētu būt iespējamam iegādāties ierobežotu daudzumu nefosilās enerģijas, kas nav tieši saistīta ar komunālo notekūdeņu attīrīšanas darbībām. Minētā energoneitralitātes mērķa sasniegšana jo īpaši palīdzēs samazināt komunālo notekūdeņu attīrīšanas sektora novēršamās SEG emisijas, un tajā pašā laikā palīdzēs sasniegt arī 2050. gada klimatneitralitātes mērķus un saistītos nacionālos un Savienības mērķus, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2018/842 ([13]) noteiktos mērķus. Atjaunīgās enerģijas ražošanai, ko veic komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas īpašnieki vai operatori vai kas tiek veikta to vārdā, nevajadzētu ietvert atjaunīgās enerģijas iegādi. Tomēr iniciatīvām, kuru mērķis ir panākt energoneitralitāti, nevajadzētu palielināt metāna vai slāpekļa oksīda emisijas. Saskaņā ar Direktīvu (ES) 2018/2001 dalībvalstīm būtu jāatvieglo atļauju piešķiršanas procedūras atjaunīgās enerģijas projektiem, kas vajadzīgi, lai panāktu komunālo notekūdeņu attīrīšanas sektora energoneitralitāti. Savukārt, veicinot ES bāzētu biogāzes vai saules enerģijas ražošanu un vienlaikus stiprinot energoefektivitātes pasākumus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2018/1999 ([14]) noteikto principu "energoefektivitāte pirmajā vietā" un optimāli izmantojot digitalizāciju, kas nozīmē, ka enerģētikas politikas veidošanā un attiecīgu investīciju lēmumu pieņemšanā maksimāli ņem vērā izmaksefektīvus energoefektivitātes pasākumus, tiks mazināta Savienības energoatkarība, kas ir viens no Komisijas 2022. gada 18. maija paziņojumā "Plāns *REPowerEU*" paustajiem mērķiem. Tas saskan arī ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/844 ([15]) un Direktīvu (ES) 2018/2001, kurā komunālo notekūdeņu attīrīšanas objekti ir identificēti kā atjaunīgās enerģijas ražošanai izdevīgas teritorijas, t. i., vietas, kas īpaši piemērotas ražotņu uzstādīšanai enerģijas ražošanai no atjaunīgiem energoresursiem. Lai sasniegtu energoneitralitātes mērķi, izmantojot katrai komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijai un kanalizācijas sistēmai optimālus pasākumus, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka reizi četros gados tiek veikti energoauditi, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2023/1791 ([16]). Minētajos auditos būtu arī jāapzina energopatēriņa samazinājuma potenciāls objektā vai ar centralizētas energosistēmas starpniecību veiktas atlikumsiltuma izmaksefektīvas atgūšanas un izmantošanas potenciāls vai atjaunīgās enerģijas izmaksefektīvas izmantošanas vai ražošanas potenciāls saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/27/ES ([17]) VI pielikumā noteiktajiem kritērijiem.

(25) Tā kā metāna emisiju samazināšanai ir lielāka ietekme uz klimata pārmaiņu mazināšanu nekā oglekļa dioksīda emisiju samazinājumiem, un sakarā ar to, ka notekūdeņu attīrīšanas sektors ir apzināts kā viens no galvenajiem metāna emisijas emitējošajiem sektoriem, šim sektoram būtu jāveic metāna emisiju monitorings un jācenšas tās samazināt, kā izklāstīts globālajā metāna emisiju mazināšanas solījumā, kas ir ANO Klimata pārmaiņu konferences Glāzgovā (COP 26) ierosināta iniciatīva, līdzīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2024/1787 ([18]) paredzētajam metāna emisiju samazinājumam, lai nodrošinātu komunālo notekūdeņu attīrīšanas sektora ieguldījumu klimatneitralitātes mērķrādītāja sasniegšanā vēlākais līdz 2050. gadam, kā noteikts Regulā (ES) 2021/1119.

(26) Tā kā ūdens piesārņojuma pārrobežu rakstura dēļ kaimiņu dalībvalstīm vai trešām valstīm ir jāsadarbojas, lai šādu piesārņojumu novērstu un noskaidrotu, kā to apkarot jau pirmsākumos, būtu jānosaka, ka dalībvalstīm ir citai citu

([13]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/842 (2018. gada 30. maijs) par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 156, 19.6.2018., 26. lpp.).

([14]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

([15]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/844 (2018. gada 30. maijs), ar ko groza Direktīvu 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti un Direktīvu 2012/27/ES par energoefektivitāti (OV L 156, 19.6.2018., 75. lpp.).

([16]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/1791 (2023. gada 13. septembris) par energoefektivitāti un ar ko groza Regulu (ES) 2023/955 (OV L 231, 20.9.2023., 1.. lpp.).

([17]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012, 1. lpp.).

([18]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1787 (2024. gada 13. jūnijs) par metāna emisiju samazināšanu enerģētikas sektorā un ar ko groza Regulu (ES) 2019/942 (OV L, 2024/1787, 15.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj).

vai attiecīgo trešo valsti jāinformē, ja būtisks ūdens piesārņojums, ko izraisījusi komunālo notekūdeņu novadīšana vienā dalībvalstī vai trešā valstī, ietekmē vai var ietekmēt ūdens kvalitāti citā dalībvalstī vai trešā valstī. Ja runa ir par piesārņojuma incidentu, kas būtiski skar lejteces ūdensobjektus, par to būtu jāinformē nekavējoties, kā arī laikus jāinformē par atbildes pasākumiem. Ja dalībvalstis ir iepriekš noslēgušas nolīgumus starp tām vai ar trešām valstīm par vides jautājumiem, kas saistīti ar ūdeni, varētu ņemt vērā sadarbību saskaņā ar minētajiem nolīgumiem. Par šādu piesārņojumu būtu jāinformē Komisija, un, ja vajadzīgs, pēc dalībvalstu aicinājuma Komisijai būtu jāpiedalās sanāksmēs. Svarīgi ir arī cīnīties pret pārrobežu piesārņojumu no trešām valstīm, ar kurām dažām dalībvalstīm ir kopīgi ūdensobjekti. Lai cīnītos ar piesārņojumu, kas cēlies vai nonācis trešās valstīs, sadarbību un koordināciju ar trešām valstīm var īstenot saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (*UNECE*) Konvenciju par robežšķērsojošo ūdensteču un starptautisko ezeru aizsardzību un izmantošanu ([19]) vai citām attiecīgām reģionālām konvencijām, piemēram, reģionālajām jūru vai upju konvencijām.

(27) Lai nodrošinātu vides un cilvēka veselības aizsardzību, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka kanalizācijas sistēmas un komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas, kas uzbūvētas atbilstīgi šīs direktīvas prasībām, tiek projektētas, būvētas, ekspluatētas un uzturētas tā, lai nodrošinātu pietiekamu sniegumu jebkādos normālos vietējos klimatiskajos apstākļos. Tā kā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2022/2557 ([20]) komunālo notekūdeņu infrastruktūra ir atzīta par kritiskām vienībām, dalībvalstīm būtu arī jānodrošina, ka komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju un kanalizācijas sistēmu projektēšanā, būvniecībā un ekspluatācijā tiek novērtēta to neaizsargātība pret ārkārtējiem notikumiem klimata pārmaiņu dēļ.

(28) Komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijās nonāk arī nesadzīviskie notekūdeņi, tostarp rūpnieciskie notekūdeņi, kuros var būt daudzi piesārņotāji, uz ko Direktīva 91/271/EEK neattiecas, piemēram, smagie metāli, mikroplastmasa, mikropiesārņotāji un citas ķimikālijas, tostarp perfluoralkilvielas un polifluoralkilvielas (*PFAS*). Šādi nesadzīviski notekūdeņi var nākt, piemēram, no rūpnieciskām darbībām, tirdzniecības uzņēmumiem vai slimnīcām un citām medicīnas iestādēm. Vairumā gadījumu ir nepietiekama izpratne un nepietiekamas zināšanas par šādu piesārņojumu, kas var novest pie attīrīšanas procesa funkcionēšanas pasliktināšanās un vairot saņemošo ūdensobjektu piesārņojumu, kā arī apgrūtināt resursu atgūšanu no dūņām un attīrīto notekūdeņu atkalizmantošanu. Tāpēc dalībvalstīm šāds piesārņojums, kas nonāk komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijās un tiek novadīts ūdensobjektos, būtu regulāri jāmonitorē, un par to jāziņo. Lai piesārņojumu no novadītiem nesadzīviskiem notekūdeņiem novērstu to rašanās vietā, notekūdeņu novadīšanai no rūpnieciskām darbībām vai uzņēmumiem, kas pieslēgti kanalizācijas sistēmām, vajadzētu būt pakļautai iepriekšējiem noteikumiem vai īpašai atļaujai, vai abiem, ko izdevusi kompetentā iestāde vai attiecīga organizācija. Lai nodrošinātu, ka kanalizācijas sistēmas un komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas tehniski spēj uzņemt un attīrīt ienākošo piesārņojumu, pirms minēto atļauju izdošanas vai minēto iepriekšējo noteikumu pieņemšanas būtu jākonsultējas ar operatoriem, kas pārvalda tās komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas, kurās tiek novadīti nesadzīviskie notekūdeņi, un minētie operatori būtu par to jāinformē, kā arī operatoriem vajadzētu būt iespējai pēc pieprasījuma iepazīties ar izdotajām atļaujām, lai tie varētu pielāgot savus attīrīšanas procesus. Ja ienākošajos ūdeņos tiek konstatēts nesadzīviskais piesārņojums, dalībvalstīm būtu jāveic atbilstīgi pasākumi, lai samazinātu piesārņojumu tā rašanās vietā, proti, jāuzlabo piesārņotāju monitorings kanalizācijas sistēmās, lai varētu identificēt piesārņojuma avotus, un vajadzības gadījumā jāpārskata atļaujas, kas piešķirtas attiecīgajām pieslēgtajām komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām.

(29) Savienības ūdens resursi tiek arvien vairāk noslogoti, tāpēc dažos Savienības apvidos ir radies pastāvīgs vai pārejošs ūdens trūkums. Savienības spēju reaģēt uz pieaugošo ūdens resursu noslogojumu varētu uzlabot, ja tiktu plašāk atkalizmantoti attīrīti komunālie notekūdeņi, kas ļautu ierobežot saldūdens ieguvi no virszemes un pazemes ūdensobjektiem. Tāpēc ikreiz, kad tas ir lietderīgi, un jo īpaši apvidos, kuros ūdens resursi ir noslogoti, būtu jāveicina un jāpiekopj attīrītu komunālo notekūdeņu atkalizmantošana visiem atbilstīgiem nolūkiem, vienlaikus nodrošinot saņemošo ūdensobjektu minimālo ekoloģisko caurplūdumu un ņemot vērā, ka ir jāgādā par to, ka tiek izpildīti mērķi panākt saņemošo ūdensobjektu labu ekoloģisko un ķīmisko stāvokli, kuri definēti Direktīvā 2000/60/EK. Lai to panāktu, dalībvalstīm savā ietekmes novērtējumā, ko veic saskaņā ar Direktīvu 2000/60/EK, būtu jāveic monitorings attiecībā uz attīrīto komunālo notekūdeņu atkalizmantošanas ietekmi uz saņemošo ūdensobjektu minimālo ekoloģisko caurplūdumu. Attīrīto komunālo notekūdeņu atkalizmantošanas potenciāls būtu jānovērtē,

([19]) OV L 186, 5.8.1995., 44. lpp.
([20]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2557 (2022. gada 14. decembris) par kritisko vienību noturību un Padomes Direktīvas 2008/114/EK atcelšanu (OV L 333, 27.12.2022., 164. lpp.).

ņemot vērā upju baseinu apsaimniekošanas plānus, kas izstrādāti saskaņā ar Direktīvu 2000/60/EK, un dalībvalstu lēmumus saskaņā ar 2. panta 2. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2020/741 ([21]), kā arī nepieciešamību nodrošināt, ka tiek sasniegti Direktīvā 2000/60/EK noteiktie saņemošo ūdensobjektu laba ekoloģiskā un ķīmiskā stāvokļa mērķi. Stingrākas prasības komunālo notekūdeņu attīrīšanai un pasākumi, ar ko uzlabo piesārņojuma monitoringu, izsekošanu un samazināšanu tā rašanās vietā, ietekmēs attīrīto komunālo notekūdeņu kvalitāti un līdz ar to sekmēs ūdens atkalizmantošanu. Ja ūdeni atkalizmanto lauksaimnieciskajā apūdeņošanā, tam būtu jānotiek saskaņā ar Regulu (ES) 2020/741. Attiecīgā gadījumā, lai nodrošinātu attīrītu komunālo notekūdeņu drošu atkalizmantošanu, dalībvalstīm būtu jāapsver iespēja veikt to komunālo notekūdeņu ceturtējo attīrīšanu, kas tiek vai tiks atkalizmantoti. Pasākumi attīrītu komunālo notekūdeņu atkalizmantošanas veicināšanai un pašai atkalizmantošanai būtu jāapsver ūdensapgādes noturības stratēģijās dalībvalstu līmenī, ja šādas stratēģijas ir pieejamas.

(30) Komunālajos notekūdeņos esošās barības vielas var būt noderīgas gadījumos, kad attīrītos komunālos notekūdeņus atkalizmanto lauksaimniecībā saskaņā ar Regulu (ES) 2020/741. Minētajos gadījumos dalībvalstīm, ievērojot īpašus nosacījumus nolūkā nodrošināt visaugstāko vides un cilvēka veselības aizsardzības līmeni, būtu jāspēj izmantot atkāpi no pienākuma veikt trešējo attīrīšanu saskaņā ar šo direktīvu tikai attiecībā uz to attīrīto komunālo notekūdeņu daļu, ko atkalizmanto lauksaimniecībā.

(31) Lai nodrošinātu pienācīgu šīs direktīvas īstenošanu un jo īpaši emisijas robežvērtību ievērošanu, ir svarīgi monitorēt vidē novadītos attīrītos komunālos notekūdeņus. Monitorings būtu jāveic, valsts līmenī izveidojot obligātu iepriekšēju sistēmu iepriekšējiem noteikumiem vai īpašām atļaujām, vai abiem, attīrīto komunālo notekūdeņu novadīšanai vidē. Turklāt, lai nepieļautu netīšu biovides nonākšanu vidē no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kurās izmanto biovidi, ir svarīgi novadīšanas atļaujās vai noteikumos, vai abos iekļaut īpašus pienākumus veikt pastāvīgu monitoringu un šādu novadīšanu nepieļaut. Šāda biovide parasti ir izgatavota no plastmasas un cita starpā var ietvert bionesējus, biolodītes vai polistirola lodītes.

(32) Vajadzības gadījumā dalībvalstīm sava komunālo notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas infrastruktūra būtu jāpielāgo atkarībā no to iedzīvotāju skaita un saistītās sadzīves notekūdeņu slodzes, lai tādējādi saglabātu atbilstību šīs direktīvas prasībām. Novadīšanas iespējamā ietekme uz ūdensobjektiem, ko rada šādas infrastruktūras būvniecība un pielāgošana, nebūtu jāuzskata par to pienākumu pārkāpumu, kuri dalībvalstīm paredzēti Direktīvā 2000/60/EK, ar noteikumu, ka ir izpildīti visi šajā direktīvā paredzētie nosacījumi.

(33) Lai nodrošinātu vides aizsardzību, bionoārdāmu nesadzīvisko notekūdeņu tiešai novadīšanai vidē no noteiktām rūpniecības nozarēm vajadzētu būt pakļautai atbilstošām prasībām. Minētajām prasībām būtu jānodrošina, ka tieša novadīšana no noteiktām rūpniecības nozarēm tiek pakļauta otrējai, trešējai un ceturtējai attīrīšanai, kas nepieciešama vides un cilvēka veselības aizsardzībai, un ka galīgajā analīzē tiek ievēroti attīrītiem notekūdeņiem noteiktie parametri vai tiek nodrošināts tāds pats vides aizsardzības līmenis.

(34) Saskaņā ar LESD 168. panta 1. punktu Savienības rīcība papildina dalībvalstu politiku un ir vērsta uz to, lai uzlabotu sabiedrības veselību un veiktu slimību profilaksi. Lai nodrošinātu, ka tiek optimāli izmantoti attiecīgie sabiedrības veselības dati, ko iegūst no komunālajiem notekūdeņiem, būtu jāievieš un jāizmanto komunālo notekūdeņu uzraudzība preventīviem vai agrīnās brīdināšanas mērķiem, piemēram, konkrētu vīrusu atklāšanai komunālajos notekūdeņos, kas liecina par epidēmijas vai pandēmijas sākšanos. Dalībvalstīm būtu jānodrošina dialogs un koordinācija starp kompetentajām iestādēm, kas atbild par sabiedrības veselību, un kompetentajām iestādēm, kas atbild par komunālo notekūdeņu apsaimniekošanu. Saistībā ar minēto koordināciju būtu skaidri jāsadala lomas, pienākumi un izmaksas starp minētajām kompetentajām iestādēm. Dalībvalstīm būtu jāizveido saraksts ar sabiedrības veselībai nozīmīgiem parametriem, kas jāmonitorē komunālajos notekūdeņos, kā arī jānosaka paraugu ņemšanas biežums un vieta, cita starpā ņemot vērā Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra (*ECDC*), Veselības ārkārtas situāciju gatavības un reaģēšanas iestādes (*HERA*) un Pasaules Veselības organizācijas (PVO) ieteikumus, un jāapsver iespēja minētajā sarakstā iekļaut šādus veselības parametrus: SARS-CoV-2 un tā varianti, poliovīruss, gripas vīruss, jauni patogēni un jebkuri citi sabiedrības veselības parametri, ko var uzskatīt par būtiskiem. Balstoties uz

([21]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/741 (2020. gada 25. maijs) par ūdens atkalizmantošanas minimālajām prasībām (OV L 177, 5.6.2020., 32. lpp.).

Covid-19 pandēmijas laikā apkopoto informāciju un pieredzi, kas gūta, īstenojot Komisijas Ieteikumu (ES) 2021/472 ([22]), būtu jāprasa, lai dalībvalstis veselības ārkārtas situācijā komunālajos notekūdeņos monitorētu attiecīgos veselības parametrus. Lai nodrošinātu, ka tiek izmantotas saskaņotas metodes, dalībvalstīm SARS-CoV-2 un tā variantu monitoringam iespējami lielā mērā būtu jāizmanto paraugu ņemšanas un analīzes metodes, kas izklāstītas Ieteikumā (ES) 2021/472.

(35) Savienība apzinās, cik svarīgi ir apkarot rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem (*AMR*), jo īpaši Komisijas 2017. gada 29. jūnija paziņojumā "Eiropas "Viena veselība" rīcības plāns pret antimikrobiāliem līdzekļiem izveidojušās rezistences (*AMR*) apkarošanai", un pieņēma Eiropas "Viena veselība" rīcības plānu *AMR* apkarošanai. Saskaņā ar PVO datiem komunālie notekūdeņi ir atzīti un dokumentēti kā svarīgs antimikrobiālu līdzekļu un to metabolītu, kā arī pret antimikrobiāliem līdzekļiem rezistentu baktēriju un to gēnu avots. Lai vairotu zināšanas par galvenajiem *AMR* avotiem, būtu jāievieš pienākums monitorēt *AMR* komunālajos notekūdeņos, lai mūsu zinātniskās zināšanas turpinātu pilnveidoties un būtu iespējams adekvāti rīkoties nākotnē.

(36) Šajā direktīvā pieeja "Viena veselība", ko atzinusi PVO, ir atzīta par integrētu un vienojošu pieeju, kuras mērķis ir ilgtspējīgi līdzsvarot un optimizēt cilvēku, dzīvnieku un ekosistēmu veselību. Ar pieeju "Viena veselība" tiek atzīta cilvēku, mājdzīvnieku un savvaļas dzīvnieku, augu un plašākas vides, tostarp ekosistēmu, veselības savstarpējā ciešā saistība un savstarpējā atkarība.

(37) Lai aizsargātu vidi un cilvēka veselību, dalībvalstīm būtu jāapzina un jānovērtē riski, ko rada komunālo notekūdeņu apsaimniekošana. Riska novērtējumā varētu iekļaut plašu ķīmisko skrīningu, tostarp ķīmisko maisījumu izmantošanu, vai uz bioloģisko ietekmi balstītas metodes, vai abus, lai konstatētu vielas, kas rada bažas, cita starpā attiecībā uz ūdens organismiem vai dzeramā ūdens vai peldvietu ūdens kvalitāti. Balstoties uz konstatēto un ja tas nepieciešams, lai izpildītu Savienības ūdens jomas tiesību aktu prasības, dalībvalstīm attiecībā uz komunālo notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu būtu jāveic stingrāki pasākumi nekā pasākumi, kas vajadzīgi, lai izpildītu šajā direktīvā noteikto prasību minimumu. Saskaņā ar LESD 191. panta 2. punktu un papildus pasākumiem, kas paredzēti Direktīvas 2000/60/EK 11. panta 3. punktā vai veikti saskaņā ar to, dalībvalstīm prioritārā kārtā būtu jāveicina piesārņojuma kontrole tā rašanās vietā, lai novērstu saņemošo ūdensobjektu piesārņošanu. Dalībvalstīm būtu jāveic preventīvi pasākumi, lai ierobežotu risku, ka mikroplastmasa tīši vai netīši nonāk komunālajos notekūdeņos un dūņās.

(38) Atkarībā no situācijas minētie stingrākie pasākumi cita starpā var ietvert kanalizācijas sistēmu izveidi, integrētu komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plānu izstrādi vai otrējās, trešējās vai ceturtējās attīrīšanas piemērošanu komunālajiem notekūdeņiem aglomerācijās vai komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijās zem tā c. e. sliekšņa, no kura sākas standarta prasību piemērošana. Tie var ietvert arī rūpīgāku attīrīšanu nekā attīrīšana, kas vajadzīga, lai ievērotu prasību minimumu, vai attīrīto komunālo notekūdeņu dezinfekcija, kas nepieciešama, lai izpildītu Direktīvas 2006/7/EK prasības.

(39) ANO 6. ilgtspējīgas attīstības mērķa 6.2. mērķrādītājs attiecībā uz tīru ūdeni un sanitāriju paredz, ka dalībvalstīm līdz 2030. gadam jāpanāk, lai visiem būtu piekļuve adekvātai un vienlīdzību veicinošai sanitārijai un higiēnai, un jāizskauž defekācija atklātās vietās, īpašu uzmanību pievēršot sieviešu, meiteņu un mazaizsargātu iedzīvotāju vajadzībām. Sanitārajiem mezgliem būtu jānodrošina cilvēka urīna, izkārnījumu un menstruālo asiņu droša apsaimniekošana un likvidēšana un droša menstruālās higiēnas produktu nomaiņa. Turklāt Eiropas sociālo tiesību pīlāra 20. princips nosaka, ka ikvienam ir tiesības uz piekļuvi kvalitatīviem pamatpakalpojumiem, arī ūdenim un sanitārijai. Ņemot to vērā un saskaņā ar PVO Sanitācijas un veselības vadlīniju ([23]) un Konvencijas par robežšķērsojošo ūdensteču un starptautisko ezeru aizsardzību un izmantošanu Protokola par ūdeni un veselību, kas noslēgts Londonā 1999. gada 17. jūnijā, ieteikumiem dalībvalstīm jautājums par piekļuvi sanitārijai būtu jārisina valsts līmenī. Tas būtu jādara, veicot darbības, ar kurām nodrošina sanitārijas piekļūstamību visiem, piemēram, ierīkojot sanitāros mezglus sabiedriskās vietās, kā arī veicinot piemērotu sanitāro mezglu pieejamību publiskās pārvaldes iestādēs un sabiedriskās ēkās bez maksas vai par visiem pieejamu cenu, tostarp dažāda veida labierīcības un pakalpojumus, piemēram, klozetus un sausās tualetes. Tie būtu jāpārvalda droši, kas nozīmē, ka attiecīgā gadījumā tiem vajadzētu būt vienmēr piekļūstamiem visiem, arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, piemēram,

([22]) Komisijas Ieteikums (ES) 2021/472 (2021. gada 17. marts) par kopīgu pieeju, ar ko izveido SARS-CoV-2 un tā variantu sistemātisku uzraudzību notekūdeņos Eiropas Savienībā (OV L 98, 19.3.2021., 3. lpp.).

([23]) PVO Sanitācijas un veselības vadlīnijas, 2018.

bērniem, vecāka gadagājuma cilvēkiem, personām ar invaliditāti un bezpajumtniekiem, ka tiem būtu jāatrodas vietā, kas nodrošina maksimālu drošību lietotājiem, un ka tiem vajadzētu būt higiēniski un tehniski droši lietojamiem. Šādu mezglu skaitam vajadzētu būt pietiekamam, lai nodrošinātu, ka tiek apmierinātas cilvēku vajadzības un ka gaidīšanas laiks nav pārmērīgi ilgs. Par pietiekamu sanitāro mezglu skaitu sabiedriskās vietās būtu jālemj attiecīgā līmenī, ņemot vērā subsidiaritātes principu.

(40) Minoritāšu kultūru, piemēram, romu un trevelleru, īpašā situācija neatkarīgi no tā, vai viņi ir nometnieki, un jo īpaši tas, ka viņiem nav piekļuves sanitārijai, tika atzīts Komisijas 2020. gada 7. oktobra paziņojumā "Savienība, kurā valda līdztiesība: ES romu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības stratēģiskais satvars", kurā aicināts veicināt faktisku līdztiesīgu piekļuvi pamatpakalpojumiem. Kopumā ir lietderīgi, ka dalībvalstis īpašu uzmanību pievērš mazaizsargātām grupām un grupām, kas ir marginalizētas tādu faktoru dēļ, kuri saistīti ar to sociālekonomisko situāciju, etnisko izcelsmi, seksualitāti, dzimumu, invaliditāti, bezpajumtniecību, juridisko statusu, reliģisko pārliecību vai citiem iemesliem, veicot pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu šo grupu piekļuvi sanitārijai. Ir svarīgi, lai minēto grupu identificēšana notiktu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2020/2184 ([24]) 16. panta 1. punktu. Veicot pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot mazaizsargātu un marginalizētu grupu piekļuvi sanitārijai, cita starpā varētu sabiedriskās un privātās vietās bez maksas vai par zemu pakalpojuma maksu, kā arī publiskās pārvaldes iestāžu ēkās nodrošināt sanitāros mezglus, uzlabot vai uzturēt pieslēgumu pienācīgām komunālo notekūdeņu kanalizācijas sistēmām un palielināt informētību par tuvākajiem sanitārajiem mezgliem.

(41) Saskaņā ar ES cilvēktiesību pamatnostādnēm par drošu dzeramo ūdeni un sanitāriju, ko Padome pieņēma 2019. gada 17. jūnijā, īpaša uzmanība ir jāpievērš sieviešu un meiteņu vajadzībām, jo viņas, izmantojot sanitāros mezglus ārpus mājām, ir pakļautas sevišķam riskam un saskaras ar uzbrukumiem, seksuālu un dzimumbalstītu vardarbību, uzmākšanos un citiem draudiem savai drošībai. Tas atbilst Padomes secinājumiem par diplomātiju ūdens resursu jomā, kurus pieņēma 2018. gada 19. novembrī un kuros atkārtoti apstiprināts, cik svarīgi ir diplomātijā ūdens resursu jomā integrēt dzimumperspektīvu. Tāpēc dalībvalstīm īpaša uzmanība būtu jāpievērš sievietēm un meitenēm kā mazaizsargātai grupai un būtu jāveic pasākumi, kas vajadzīgi, lai viņām uzlabotu vai saglabātu drošu piekļuvi sanitārijai.

(42) Izvērtējumā secināts, ka varētu uzlabot dūņu apsaimniekošanu, lai to labāk pieskaņotu aprites ekonomikas un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/98/EK ([25]) 4. pantā noteiktās atkritumu apsaimniekošanas hierarhijas principiem. Darbības, kuru mērķis ir labāk monitorēt un rašanās vietā samazināt piesārņojumu no nesadzīvisko notekūdeņu novadīšanas, palīdzēs uzlabot radušos dūņu kvalitāti un nodrošinās, ka tās var droši izmantot lauksaimniecībā. Lai nodrošinātu, ka no dūņām pareizi un droši tiek atgūtas barības vielas, tostarp fosfors, kas ir kritiski svarīga viela, Savienības līmenī būtu jānosaka minimālais apvienotais atkalizmantošanas un reciklēšanas rādītājs. Dalībvalstīm vajadzētu spēt izvēlēties, vai atkārtoti izmantot vai reciklēt, vai gan atkārtoti izmantot, gan reciklēt komunālos notekūdeņus vai dūņas vai abus, lai atgūtu fosforu. Minimālajā apvienotajā atkalizmantošanas un reciklēšanas rādītājā būtu jāņem vērā fosfora saturs dūņās, kas dažādās teritorijās var būt atšķirīgs. Tajā būtu jāņem vērā arī katras valsts tirgus piesātinājuma pakāpe, piemēram, citu organiskas izcelsmes fosfora avotu, piemēram, lopkopības, pieejamība un tā absorbcijas iespējas lauksaimniecībā. Dalībvalstis būtu jāmudina monitorēt mikropiesārņotājus dūņās, jo īpaši gadījumos, kad pastāv risks, ka dūņās varētu uzkrāties mikropiesārņotāji, un, ja dūņas atkārtoti izmanto lauksaimniecībā, lai palielinātu zināšanas par to klātbūtni un aizsargātu vidi un cilvēku veselību. Būtu jāveicina pareiza un droša barības vielu atgūšana un to atkalizmantošana lauksaimniecībā, lai atbalstītu lauksaimniecības nozares noturību un ilgtspēju un veicinātu Savienības mēslošanas līdzekļu nozares stratēģisko autonomiju. Šajā sakarā dalībvalstīm, ņemot vērā valsts un vietējās valorizācijas iespējas, būtu jāveic pasākumi, lai veicinātu no komunālajiem notekūdeņiem un dūņām atgūtu barības vielu ražošanu un iegādi. Atkārtoti izmantojot dūņas lauksaimniecībā, īpaša uzmanība būtu jāpievērš mikroplastmasai. Tādēļ, ja dūņas tiek atkārtoti izmantotas lauksaimniecībā, būtu jāveic sistemātisks mikroplastmasas monitorings. Šī informācija ir nepieciešama drošai dūņu apsaimniekošanai lauksaimniecībā un jebkādai iespējamai attiecīgās Savienības politikas pārskatīšanai.

([24]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2020/2184 (2020. gada 16. decembris) par dzeramā ūdens kvalitāti (OV L 435, 23.12.2020. 1. lpp.).

([25]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.).

(43) Ir vajadzīgs pienācīgs monitorings, lai verificētu atbilstību šīs direktīvas jaunajām prasībām attiecībā uz mikropiesārņotājiem, nesadzīvisko piesārņojumu, energoneitralitāti, nokrišņu ūdens pārgāzēm un urbānās noteces ūdeņiem. Monitorings būtu jāatbalsta, izmantojot digitālos rīkus, ja tas ir tehniski iespējams un ja tas ir lietderīgi. Būtu sistemātiski jāapsver digitālo rīku izmantošana, jo īpaši attiecībā uz kanalizācijas sistēmu un komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju ekspluatācijas pārvaldību. Lai verificētu atbilstību ceturtējai attīrīšanai attiecībā uz mikropiesārņotāju samazināšanu novadītajos komunālajos notekūdeņos, ir pietiekami monitorēt ierobežotu reprezentatīvu mikropiesārņotāju kopu. Monitoringa biežums būtu jāizvēlas, balstoties uz pašreizējo paraugpraksi, kā pašlaik tiek darīts Šveicē. Lai saglabātu izmakslietderību, minētie pienākumi būtu jāpielāgo komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju un aglomerāciju lielumam. Šāda monitoringa nolūkos šajā direktīvā ir paredzēta paraugu ņemšana. Ikreiz, kad tiek veikta paraugu ņemšana, paraugu ņem gan komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas ieplūdē, gan tās izplūdē. Monitorings arī palīdzēs nodrošināt datus vispārējam vidiskā monitoringa satvaram, kas izveidots saskaņā ar 8. vides rīcības programmu ([26]), un, konkrētāk, sniegs datus tā pamatā esošajam nulles piesārņojuma monitoringa un perspektīvas satvaram, kas izklāstīts Komisijas 2021. gada 12. maija paziņojumā "Ceļš uz veselīgu planētu itin visiem ES. "Gaisa, ūdens un augsnes nulles piesārņojuma rīcības plāns"".

(44) Mikroplastmasa un attiecīgie mikropiesārņotāji attiecīgā gadījumā būtu jāmonitorē novadītajā nokrišņu ūdens pārgāzē un novadītajos urbānās noteces ūdeņos no atsevišķām sistēmām ar reprezentatīvu paraugu ņemšanas programmu, kas ļauj aplēst koncentrāciju ūdens kvalitātes modelēšanas nolūkā. SEG emisijas būtu jāmonitorē, attiecīgā gadījumā izmantojot analīzi, aprēķinus vai modelēšanu.

(45) Lai nodrošinātu vides aizsardzību un to, ka saskaņā ar jebkādu riska novērtējumu, kas jāveic šīs direktīvas īstenošanas nolūkā, kā arī citu Savienības tiesību aktu īstenošanas nolūkā, tiek veikti pienācīgi pasākumi, dalībvalstīm komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju ieplūdēs un izplūdēs būtu jāveic plaša spektra piesārņotāju monitorings. Lai izvairītos no nevajadzīga sloga, būtu jāmonitorē tikai tādi piesārņotāji, kas varētu būt sastopami komunālajos notekūdeņos, ņemot vērā to piesārņotāju lielo daudzveidību, kuri varētu nonākt komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijās, tostarp no nesadzīvisko notekūdeņu avotiem. Dalībvalstīm vajadzētu spēt samazināt monitoringa biežumu, ja secīgās paraugu ņemšanas kampaņās piesārņotāji netiek atrasti. Konkrētāk, jaunākie dati liecina, ka *PFAS* ir sastopamas komunālajos notekūdeņos, dažkārt augstā koncentrācijā. Jaunākie zinātniskie pierādījumi liecina, ka *PFAS* savas noturības dēļ rada bažas attiecībā uz vidi un sabiedrības veselību. Tāpēc ir būtiski labāk izprast kanālus, pa kuriem *PFAS* nonāk vidē, un veikt to monitoringu komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju ieplūdē un izplūdē. Šis monitorings vispirms būtu jāsāk vietā, kur novadītie notekūdeņi sasniedz sateces baseinus, ko izmanto dzeramā ūdens ieguvei, tādēļ ka pastāv augsts risks tikt pakļautam *PFAS*, kā arī to ietekmes uz veselību dēļ.

(46) Lai samazinātu administratīvo slogu un labāk izmantotu digitalizācijas pavērtās iespējas, būtu jāuzlabo un jāvienkāršo ziņošana par šīs direktīvas īstenošanu, atceļot dalībvalstu pienākumu reizi divos gados ziņot Komisijai un Komisijai reizi divos gados publicēt ziņojumus. Tā būtu jāaizstāj ar prasību, lai dalībvalstis ar EVA atbalstu uzlabo esošās nacionālās standartizētās datu kopas, kas izveidotas saskaņā ar Direktīvu 91/271/EEK, un tās regulāri atjaunina. Komisija izmantos minētās uzlabotās datu kopas, lai verificētu atbilstību šai direktīvai. Ir lietderīgi, ka ziņošanas modeli izstrādā EVA sadarbībā ar dalībvalstīm. Būtu jānodrošina Komisijai un EVA piekļuve valstu datubāzēm. Lai nodrošinātu pilnīgu informāciju par šīs direktīvas piemērošanu, datu kopās būtu jāiekļauj informācija par komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju atbilstību attīrīšanas prasībām (atbilstība/neatbilstība, novadīto piesārņotāju slodze un koncentrācija), par to, kādā mērā sasniegti energoneitralitātes mērķi, par SEG emisijām no attīrīšanas stacijām, kuru c. e. pārsniedz 10 000, un par pasākumiem, ko dalībvalstis veikušas attiecībā uz nokrišņu ūdens pārgāzēm un urbānās noteces ūdeņiem, piekļuvi sanitārijai un attīrīšanu individuālās sistēmās. Turklāt, lai optimizētu datu izmantošanu, kā arī atbalstītu pilnīgu pārredzamību, būtu jānodrošina pilnīga saskanība ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 166/2006 ([27]). Ar informāciju, kas savākta, izmantojot minēto datu kopu, būtu jāatbalsta parauprakses salīdzināšana un apmaiņa Savienības līmenī attiecībā uz komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju sniegumu. Administratīvajam slogam, kas saistīts ar informācijas un datu sniegšanu sabiedrībai, vienmēr vajadzētu būt tādam, ka tiek ievērots proporcionalitātes princips.

([26]) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2022/591 (2022. gada 6. aprīlis) par vispārējo Savienības vides rīcības programmu līdz 2030. gadam (OV L 114, 12.4.2022., 22. lpp.).

([27]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 166/2006 (2006. gada 18. janvāris) par Eiropas Piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistra ieviešanu un Padomes Direktīvu 91/689/EEK un 96/61/EK grozīšanu (OV L 33, 4.2.2006., 1. lpp.).

(47) Direktīvas 91/271/EEK īstenošanu finansē no ūdens tarifiem un valsts budžeta, tostarp izmantojot Savienības finansējumu. Paplašinātai ražotāja atbildībai nākotnē būtu jānodrošina, ka ceturtējās attīrīšanas izmaksas vismaz daļēji sedz attiecīgās nozares un papildus citi finansējuma veidi. Agrāk Direktīvas 91/271/EEK īstenošanu būtiski atbalstīja arī ar Savienības kohēzijas politiku un pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" un *LIFE* programmām. Lai nodrošinātu savlaicīgu un pienācīgu šīs direktīvas īstenošanu, ir būtiski, lai dalībvalstis izveidotu nacionālo īstenošanas programmu, kas ietvertu arī vajadzīgo investīciju ilgtermiņa plānošanu kopā ar finansēšanas stratēģiju. Par šīm nacionālajām īstenošanas programmām būtu jāziņo Komisijai. Lai ierobežotu administratīvo slogu, minētā prasība nebūtu jāpiemēro dalībvalstīm, kurās vairāk nekā 95 % aglomerāciju atbilst galvenajiem pienākumiem attīrīt un savākt notekūdeņus. Lai šī direktīva tiktu īstenota arī turpmāk, Komisijai būtu jāapsver nacionālās īstenošanas programmas, par kurām ziņojušas dalībvalstis, izstrādājot nākamo daudzgadu finanšu shēmu un tās, kuras sekos pēc tam, un dalībvalstīm būtu nekavējoties jāievieš prasītā paplašinātās ražotāja atbildības sistēma.

(48) Komunālo notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sektors ir specifisks, jo tas darbojas kā ierobežotas konkurences tirgus, kur publiskie un mazie uzņēmumi ir pieslēgti kanalizācijas sistēmai bez iespējas izvēlēties operatoru. Tāpēc ir svarīgi nodrošināt publisku piekļuvi operatoru galvenajiem snieguma rādītājiem, piemēram, panāktajam attīrīšanas līmenim, attīrīšanas izmaksām, patērētajai un saražotajai enerģijai un saistītajām SEG emisijām un oglekļa pēdai. Lai sabiedrība būtu labāk informēta par komunālo notekūdeņu attīrīšanas ietekmi, viegli piekļūstamā veidā, piemēram, rēķinos, būtu – vismaz aglomerācijās, kuru c. e. pārsniedz 10 000 un, vēlams, nav mazāks par 1 000, – jāsniedz pamatinformācija par notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas ikgadējām izmaksām katrai mājsaimniecībai, savukārt citai detalizētai informācijai vajadzētu būt pieejamai lietotājdraudzīgā formātā tiešsaistē operatora vai kompetentās iestādes vietnē.

(49) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/4/EK ([28]) dalībvalstīs garantē tiesības piekļūt vides informācijai saskaņā ar 1998. gada Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas Konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem ("Orhūsas konvencija") ([29]). Orhūsas konvencija ietver plašus pienākumus, kas saistīti gan ar vides informācijas sniegšanu pēc pieprasījuma, gan tās aktīvu izplatīšanu. Ir svarīgi, lai šīs direktīvas noteikumi, kas attiecas uz piekļuvi informācijai un datu kopīgošanas kārtību, minēto direktīvu papildinātu, nosakot pienākumu sabiedrībai lietotājdraudzīgā veidā darīt tiešsaistē pieejamu informāciju par komunālo notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, neradot atsevišķu tiesisko režīmu.

(50) Lai Savienības vides rīcībpolitikas kontekstā šī direktīva darbotos rezultatīvi un tiktu sasniegts tās mērķis aizsargāt sabiedrības veselību, fiziskām vai juridiskām personām vai attiecīgā gadījumā to pienācīgi veidotām organizācijām jāvar uz šo direktīvu atsaukties tiesvedībā un valstu tiesām jāvar šo direktīvu ņemt vērā kā Savienības tiesību elementu, attiecīgā gadījumā arī valsts iestādes lēmumu pārskatīšanai. Turklāt saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas iedibināto judikatūru atbilstoši Līguma par Eiropas Savienību (LES) 4. panta 3. punktā noteiktajam lojālas sadarbības principam dalībvalstu tiesām ir jānodrošina personas tiesību aizsardzība tiesā saskaņā ar Savienības tiesībām. Papildus tam LES 19. panta 1. punkts prasa, lai dalībvalstis nodrošinātu tiesību aizsardzības līdzekļus, kas ir pietiekami efektīvi tiesiskās aizsardzības nodrošināšanai jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības. Tas būtu jādara saskaņā ar valsts noteikumiem tā, lai noteikumi par kompensāciju nezaudētu savu praktisko efektivitāti. Turklāt saskaņā ar Orhūsas konvenciju attiecīgās sabiedrības daļas locekļiem ir jābūt iespējai vērsties tiesā, lai palīdzētu aizsargāt tiesības dzīvot personīgajai veselībai un labbūtībai piemērotā vidē.

(51) Lai šo direktīvu pielāgotu zinātnes un tehnikas attīstībai, būtu Komisijai jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu, lai grozītu noteiktas pielikumu daļas attiecībā uz monitoringa pielāgošanu jaunākajām monitoringa metodēm, tostarp, lai optimāli izmantotu digitālos rīkus un ņemtu vērā attiecīgās metodes, kas paredzētas citos attiecīgos Savienības tiesību aktos, attiecībā uz rezultātu izvērtēšanu saistībā ar otrējās, trešējās un ceturtējās attīrīšanas prasībām un attiecībā uz prasībām par iepriekšējiem noteikumiem un īpašām atļaujām nesadzīvisko notekūdeņu novadīšanai kanalizācijas sistēmās un komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijās, kā arī attiecībā uz šīs direktīvas papildināšanu, nosakot minimālo apvienoto atkalizmantošanas un reciklēšanas rādītāju fosforam, ko atgūst no dūņām un komunālajiem notekūdeņiem, ņemot vērā pieejamās fosfora atgūšanas tehnoloģijas un resursus, kā arī ekonomisko dzīvotspēju, un atjauninot informāciju, ko sniedz sabiedrībai tiešsaistē

([28]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/4/EK (2003. gada 28. janvāris) par vides informācijas pieejamību sabiedrībai un par Padomes Direktīvas 90/313/EEK atcelšanu (OV L 41, 14.2.2003., 26. lpp.).

([29]) OV L 124, 17.5.2005., 4. lpp.

un mājsaimniecībām. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ([30]). Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

(52) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs direktīvas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai pieņemt individuālo sistēmu projektēšanas standartus, noteikt ziņošanas formātu un detalizācijas līmeni informācijai par individuālām sistēmām, noteikt formātu un metodi riska novērtējumam, kas izmantojams saistībā ar ceturtējo attīrīšanu, pieņemt ceturtējās attīrīšanas indikatoru monitoringa un novērtēšanas metodes un mērķus saistībā ar energoneitralitāti, noteikt kopīgus nosacījumus un kritērijus, ar kādiem dažiem produktiem piemērotu atbrīvojumu no paplašinātās ražotāja atbildības, noteikt metodikas integrēto komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plānu izstrādes atbalstam, izstrādāt uz slodzi balstīta orientējošā piesārņojuma samazināšanas mērķa alternatīvus rādītājus, pamatojoties, piemēram, uz nokrišņu ūdens pārgāzes apjomu, gadījumu skaitu, novadīto urbānās noteces ūdeņu apjomu, vai citus attiecīgus alternatīvus rādītājus, un noteikt paraugu ņemšanas minimālo skaitu un metodes tam, kā mērīt rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem, tiešās un netiešās SEG emisijas un mikroplastmasas rādītājus komunālajos notekūdeņos un dūņās, noteikt to attiecīgo piesārņotāju minimālo sarakstu, kas varētu būt atrodami komunālajos notekūdeņos, tostarp to attiecīgo piesārņotāju identificēšanai, kas varētu atrasties komunālajos notekūdeņos, un kritērijus dažu piesārņotāju izslēgšanas pārskatīšanai, noteikt metodiku "perfluoralkilvielu un polifluoralkilvielu (*PFAS*) kopējā daudzuma" un "*PFAS* summas" mērīšanai komunālajos notekūdeņos, kā arī pieņemt, kādā formātā un kārtībā dalībvalstīm būtu jāsniedz un EVA būtu jāapkopo informācija par šīs direktīvas īstenošanu. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ([31]).

(53) Dalībvalstīm būtu jāparedz noteikumi par sodiem par to valsts noteikumu pārkāpšanu, kuri pieņemti, ievērojot šo direktīvu, un būtu jāveic visi pasākumi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu to piemērošanu. Sodiem vajadzētu būt iedarbīgiem, samērīgiem un atturošiem, un tajos attiecīgā gadījumā būtu jāņem vērā pie atbildības sauktās fiziskās vai juridiskās personas finansiālais stāvoklis.

(54) Ievērojot Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu, Komisijai šī direktīva noteiktā laikā pēc tās transponēšanas termiņa būtu jāizvērtē. Minētā izvērtējuma pamatā vajadzētu būt šīs direktīvas īstenošanas laikā gūtajai pieredzei un ievāktajiem datiem, visiem pieejamajiem PVO ieteikumiem, kā arī attiecīgiem zinātniskajiem, analītiskajiem un epidemioloģiskajiem datiem. Izvērtēšanā īpaša uzmanība būtu jāpievērš komunālo notekūdeņu uzraudzībā izmantoto sabiedrības veselības parametru atbilstības analīzei, sabiedrības veselības parametru obligātas uzraudzības pievienotās vērtības analīzei, analīzei par to, vai būtu jāpielāgo to produktu saraksts, uz kuriem attiecas paplašināta ražotāja atbildības sistēmas, tostarp nosacījumi atbrīvojuma saņemšanai, analīzei par iespējamo ietekmi uz iekšējā tirgus darbību, ko varētu radīt potenciāli atšķirīgais dalībvalstu noteiktais izmaksu daļas apmērs, kas jāsedz ražotājiem, tādas paplašinātas ražotāju atbildības sistēmas izstrādes iespējamības un lietderības analīzei, kas attiecas uz produktiem, kuri komunālos notekūdeņos rada *PFAS* un mikroplastmasu, prasības pēc obligātiem valsts ūdens atkalizmantošanas plāniem, tostarp valstu mērķrādītājiem un pasākumiem, pievienotās vērtības un lietderības analīzei, energoneitralitātes mērķa izvērtējumam, lai analizētu tehniskās un ekonomiskās iespējas sasniegt augstāku enerģētiskās autonomijas līmeni un tās vidiskos un klimata ieguvumus sektorā, izvērtējumam attiecībā uz iespējām, kā izmērīt komunālo notekūdeņu sektora emitētās tiešās un netiešās SEG emisijas, izvērtējumam par iespēju panākt klimatneitralitāti komunālo notekūdeņu attīrīšanas sektorā un to, cik ilgs laiks tam nepieciešams, un iespējamībai un piemērotībai Savienībā noteikt no dūņām vai komunālajiem notekūdeņiem, vai no abiem atgūtā slāpekļa minimālos atkalizmantošanas un reciklēšanas rādītājus.

([30]) OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

([31]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

(55) Direktīva 91/271/EEK paredz noteiktus termiņus Majotai sakarā ar to, ka tā 2014. gadā tika iekļauta kā tālākais reģions LESD 349. panta izpratnē. Tāpēc pienākums izveidot kanalizācijas sistēmas un piemērot otrējo attīrīšanu komunālajiem notekūdeņiem no aglomerācijām, kuru c. e. ir 2 000 un vairāk, attiecībā uz Majotu būtu jāatliek.

(56) Ir lietderīgi ņemt vērā īpašo situāciju Majotā un citos Savienības tālākajos reģionos, kas uzskaitīti LESD 349. pantā, kurā paredzēti īpaši pasākumi šo reģionu atbalstam. Attiecībā uz komunālo notekūdeņu attīrīšanu minētajās teritorijās īpaša uzmanība būtu jāpievērš minēto teritoriju sarežģītajai topogrāfijai un izolētībai.

(57) Lai nodrošinātu vides aizsardzības nepārtrauktību, ir svarīgi, lai dalībvalstis līdz brīdim, kad kļūs piemērojamas jaunās fosfora un slāpekļa satura samazināšanas prasības, saglabātu vismaz pašreizējo trešējās attīrīšanas līmeni. Tāpēc līdz brīdim, kad sāks piemērot minētās jaunās prasības, būtu jāturpina piemērot Direktīvas 91/271/EEK 5. pantu.

(58) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus, proti, aizsargāt vidi un sabiedrības veselību, panākt progresu virzībā uz komunālo notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas darbību klimatneitralitāti, uzlabot piekļuvi sanitārijai un nodrošināt sabiedrības veselībai būtisku parametru regulāru uzraudzību, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet tās mēroga un iedarbības dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.

(59) Pienākums transponēt šo direktīvu valsts tiesību aktos būtu jāattiecina vienīgi uz tiem noteikumiem, kuri, salīdzinot ar Direktīvu 91/271/EEK, ir grozījumi pēc būtības. Pienākums transponēt noteikumus, kas nav mainīti, izriet no minētās direktīvas.

(60) Šai direktīvai nebūtu jāskar dalībvalstu pienākumi attiecībā uz termiņiem VII pielikuma B daļā minēto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Priekšmets

Šī direktīva nosaka noteikumus par komunālo notekūdeņu savākšanu, attīrīšanu un novadīšanu ar mērķi aizsargāt vidi un cilvēka veselību saskaņā ar pieeju "Viena veselība", vienlaikus pakāpeniski samazinot siltumnīcefekta gāzu ("SEG") emisijas līdz ilgtspējīgam līmenim, uzlabojot komunālo notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas darbību energobilanci, kā arī veicinot pārkārtošanos uz aprites ekonomiku. Tā turklāt nosaka arī noteikumus par sanitārijas pieejamību visiem, par komunālo notekūdeņu sektora pārredzamību, par regulāru sabiedrības veselībai būtisku komunālo notekūdeņu parametru uzraudzību un par principa "piesārņotājs maksā" īstenošanu.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

1) "komunālie notekūdeņi" ir kāds no tālāk minētā:

   a) sadzīves notekūdeņi;

   b) sadzīves notekūdeņu un nesadzīvisko notekūdeņu sajaukums;

   c) sadzīves notekūdeņu un urbānās noteces ūdeņu sajaukums;

   d) sadzīves notekūdeņu, nesadzīvisko notekūdeņu un urbānās noteces ūdeņu sajaukums;

2) "sadzīves notekūdeņi" ir notekūdeņi no apdzīvotām vietām, pakalpojumiem un iestādēm un kas galvenokārt rodas no cilvēka vielmaiņas vai mājsaimnieciskām darbībām, vai no abiem;

3) “nesadzīviskie notekūdeņi” ir notekūdeņi, kas nav sadzīves notekūdeņi un urbānās noteces ūdeņi un kas ir novadīti no teritorijas, kuru izmanto tirdzniecībai vai rūpnieciskām vai saimnieciskām darbībām;

4) “aglomerācija” ir zona, kur iedzīvotāju skaits, izteikts ar cilvēkekvivalentu, apvienojumā ar saimnieciskām darbībām vai bez tām ir pietiekami koncentrēts, lai savāktu komunālos notekūdeņus un tos novadītu uz vienu vai vairākām komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām vai uz vienu vai vairākām galīgās novadīšanas vietām;

5) “urbānās noteces ūdeņi” ir nokrišņu ūdeņi aglomerācijās, kurus savāc, izmantojot kopsistēmu vai šķirtsistēmu;

6) “nokrišņu ūdens pārgāze” ir neattīrītu komunālo notekūdeņu novadīšana saņemošajā ūdensobjektā no kopsistēmas nokrišņu ūdeņu vai sistēmas traucējumu dēļ;

7) “kanalizācijas sistēma” ir cauruļvadu sistēma, kas savāc un novada komunālos notekūdeņus;

8) “kopsistēma” ir viens cauruļvads, kas savāc un novada komunālos notekūdeņus, tostarp urbānās noteces ūdeņus;

9) “šķirtsistēma” ir cauruļvads, kas dalīti savāc un novada vienu no šādām plūsmām:

   a) sadzīves notekūdeņi;

   b) nesadzīviskie notekūdeņi;

   c) sadzīves un nesadzīvisko notekūdeņu sajaukums;

   d) urbānās noteces ūdeņi;

10) “1 cilvēkekvivalents” vai “(1 c. e.)” ir bionoārdāmo organisko piesārņotāju slodze (dienā), kuras piecu dienu bioķīmiskais skābekļa patēriņš (BSP_5) ir 60 g skābekļa dienā;

11) “pirmējā attīrīšana” ir komunālo notekūdeņu attīrīšana fiziskā vai ķīmiskā procesā, vai abos, kas ietver suspendēto daļiņu nosēdināšanu vai citus procesus, kuros ienākošo notekūdeņu BSP5 ir samazināts par vismaz 20 % pirms novadīšanas un kopējais ienākošo notekūdeņu suspendēto daļiņu daudzums ir samazināts par vismaz 50 %;

12) “otrējā attīrīšana” ir komunālo notekūdeņu attīrīšana procesā, kas parasti ietver bioloģisko attīrīšanu ar otrreizēju nostādināšanu, vai citā procesā, kurā komunālajos notekūdeņos samazina bionoārdāmo organisko vielu daudzumu;

13) “trešējā attīrīšana” ir komunālo notekūdeņu attīrīšana procesā, kurā komunālajos notekūdeņos samazina slāpekļa vai fosfora, vai abu daudzumu;

14) “ceturtējā attīrīšana” ir komunālo notekūdeņu attīrīšana procesā, kurā komunālajos notekūdeņos samazina plaša spektra mikropiesārņotāju daudzumu;

15) “dūņas” ir organiskas un neorganiskas atliekas, kas rodas komunālo notekūdeņu attīrīšanas procesā komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijā, izņemot smelkni, taukus, citas atliekas un jebkādus citus iepriekšējas attīrīšanas posmā radušos atkritumus un atliekas;

16) “eitrofikācija” ir ūdens bagātināšanās ar barības vielām, it īpaši slāpekļa vai fosfora, vai abu savienojumiem, kas veicina paātrinātu aļģu un augstāku augu valsts formu augšanu, nevēlami traucējot ūdenī esošo organismu līdzsvaru un šā ūdens kvalitāti;

17) “mikropiesārņotājs” ir viela, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1907/2006 ([32]) 3. panta 1. punktā, tostarp tās sadalīšanās produkti, kura parasti atrodas ūdensvidē, komunālajos notekūdeņos vai dūņās un kuru pat nelielā koncentrācijā var uzskatīt par bīstamu videi vai cilvēka veselībai, pamatojoties uz Regulas (EK) Nr. 1272/2008 I pielikuma 3. un 4. daļā noteiktajiem attiecīgajiem kritērijiem;

([32]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*) un ar kuru izveido Eiropas Ķimikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.).

18) "atšķaidījuma attiecība" ir attiecība starp pēdējo piecu gadu laikā vidējo saņemošā ūdensobjekta gada caurplūdumu novadīšanas punktā un pēdējo piecu gadu laikā vidējo virszemes ūdeņos gadā novadīto komunālo notekūdeņu daudzumu;

19) "ražotājs" ir jebkurš ražotājs, importētājs vai izplatītājs, kas savas profesionālās darbības ietvaros laiž produktus dalībvalsts tirgū, arī tad, ja tas izmanto distances līgumus, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/83/ES ([33]) 2. panta 7. punktā;

20) "ražotāju atbildības organizācija" ir valsts līmenī atzīta organizācija, kas izveidota, lai ražotāji varētu izpildīt savas 9. un 10. pantā noteiktās saistības;

21) "sanitārija" ir kompleksi un pakalpojumi, kuri paredzēti cilvēku urīna un izkārnījumu drošai, higiēniskai un sociāli un kulturāli pieņemamai apsaimniekošanai un likvidēšanai un menstruālās higiēnas preču nomaiņai un likvidēšanai un kuri sniedz privātumu un nodrošina cieņas ievērošanu;

22) "rezistence pret antimikrobiāliem līdzekļiem" ir mikroorganismu spēja izdzīvot vai augt pie tādas antimikrobiāla līdzekļa koncentrācijas, ar ko parasti pietiek, lai tās pašas sugas mikroorganismus nomāktu vai iznīcinātu;

23) "pieeja "Viena veselība"" ir pieeja "Viena veselība", kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2022/2371 ([34]) 3. panta 7) punktā;

24) "attiecīgā sabiedrības daļa" ir sabiedrības daļa, kuru ietekmē vai varētu ietekmēt tāda lēmuma pieņemšana, kura mērķis ir īstenot šīs direktīvas 6., 7. vai 8. pantā noteiktos pienākumus, vai kura ir ieinteresēta šāda lēmuma pieņemšanā; šīs definīcijas nolūkos par ieinteresētām uzskata tādas nevalstiskās organizācijas, kas iestājas par vides vai cilvēka veselības aizsardzību un atbilst visām valsts tiesību aktos noteiktajām prasībām;

25) "biovide" ir jebkāds balsts, kas parasti ir izgatavots no plastmasas un ko izmanto komunālo notekūdeņu attīrīšanai nepieciešamo baktēriju audzēšanai;

26) "laist tirgū" ir produktu pirmo reizi darīt pieejamu dalībvalsts tirgū;

27) "slodze" ir bionoārdāmo organisko vielu daudzums, ko mēra kā BSP5 komunālajos notekūdeņos un kas izteikts c. e., vai jebkāds piesārņotājs vai barības viela, kas izteikti masas vienībās laikā;

28) "individuāla sistēma" ir sanitārā sistēma, kas savāc, uzglabā, attīra vai apglabā sadzīves notekūdeņus no ēkām vai ēku daļām, kas nav pieslēgtas kanalizācijas sistēmai.

3. pants

Aglomerācijas kanalizācijas sistēmas un slodzes aprēķināšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecībā uz visām aglomerācijām, kuru c. e. ir 2 000 un vairāk, ir izpildītas šādas prasības:

a) tām ir nodrošinātas kanalizācijas sistēmas;

b) kanalizācijas sistēmai ir pieslēgti visi to sadzīves notekūdeņu avoti.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka aglomerācijām, kuru c. e. ir 1 000 un vairāk, bet mazāks par 2 000, līdz 2035. gada 31. decembrim ir izpildītas 1. punkta prasības.

Dalībvalstis var atkāpties no pirmajā daļā minētā termiņa uz laikposmu, kas nepārsniedz:

a) 8 gadus, ja 2025. gada 1. janvārī:

([33]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (OV L 304, 22.11.2011., 64. lpp.).

([34]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2371 (2022. gada 23. novembris) par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 1082/2013/ES (OV L 314, 6.12.2022., 26. lpp.).

i) mazāk nekā 50 % no pirmajā daļā minētajām aglomerācijām ir nodrošinātas ar kanalizācijas sistēmām; vai

ii) mazāk nekā 50 % no pirmajā daļā minēto aglomerāciju komunālo notekūdeņu slodzes tiek savākti kanalizācijas sistēmās;

b) 10 gadus, ja 2025. gada 1. janvārī:

i) mazāk nekā 25 % no pirmajā daļā minētajām aglomerācijām ir nodrošinātas ar kanalizācijas sistēmām; vai

ii) mazāk nekā 25 % no pirmajā daļā minēto aglomerāciju komunālo notekūdeņu slodzes tiek savākti kanalizācijas sistēmās.

Bulgārija, Horvātija un Rumānija var atkāpties no pirmajā daļā minētā termiņa uz laikposmu, kas nepārsniedz:

a) 12 gadus, ja 2025. gada 1. janvārī:

i) mazāk nekā 50 % no pirmajā daļā minētajām aglomerācijām ir nodrošinātas ar kanalizācijas sistēmām; vai

ii) mazāk nekā 50 % no pirmajā daļā minēto aglomerāciju komunālo notekūdeņu slodzes tiek savākti kanalizācijas sistēmās;

b) 14 gadus, ja 2025. gada 1. janvārī:

i) mazāk nekā 25 % no pirmajā daļā minētajām aglomerācijām ir nodrošinātas ar kanalizācijas sistēmām; vai

ii) mazāk nekā 25 % no pirmajā daļā minēto aglomerāciju komunālo notekūdeņu slodzes tiek savākti kanalizācijas sistēmās.

Ja dalībvalstis atkāpjas no pirmajā daļā minētā termiņa, tās nodrošina, ka to pirmā nacionālā īstenošanas programma, kas minēta 23. pantā, ietver:

a) to aglomerāciju skaitu, kuru c. e. ir 1 000 un vairāk, bet mazāks par 2 000 un kurās 2025. gada 1. janvārī nav pilnīgas kanalizācijas sistēmas; un

b) plānu, kurā sīki izklāstītas investīcijas, kas vajadzīgas, lai pagarinātajos termiņos šīm aglomerācijām panāktu pilnīgu atbilstību; un

c) tehniskos vai ekonomiskos iemeslus, kas pamato pirmajā daļā minētā termiņa pagarināšanu.

Pirmajā daļā minētā termiņa pagarinājumus piemēro tikai tad, ja ir izpildīti otrajā vai trešajā daļā un ceturtajā daļā minētie nosacījumi. Ja šie nosacījumi nav izpildīti līdz 2028. gada 31. jūlijam, Komisija par to informē dalībvalstis.

3. Aglomerācijas slodzi, kas izteikta c. e., aprēķina, balstoties uz maksimālo vidējo nedēļas slodzi, kas radusies attiecīgajā aglomerācijā gada laikā, izņemot neparastas laikapstākļu situācijas, piemēram, spēcīga lietus gadījumus.

4. Kanalizācijas sistēmas atbilst I pielikuma A daļā noteiktajām prasībām.

4. pants.

Individuālas sistēmas

1. Dalībvalstis var atkāpties no 3. panta tikai tad, ja kanalizācijas sistēmas vai pieslēguma kanalizācijas sistēmai izveidošana nav pamatota, jo tā nedos nekādu labumu videi vai cilvēka veselībai, nav tehniski iespējama vai radīs pārmērīgas izmaksas. Ja dalībvalstis atkāpjas no 3. panta, tās nodrošina, ka aglomerācijās, kuru c. e. ir 1 000 un vairāk, vai minēto aglomerāciju daļās tiek izmantotas individuālas sistēmas komunālo notekūdeņu savākšanai, uzglabāšanai vai, attiecīgā gadījumā, attīrīšanai.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka 1. punktā minētās individuālās sistēmas tiek projektētas, ekspluatētas un uzturētas tā, lai sasniegtu tādu pašu vides un cilvēka veselības aizsardzības līmeni, kādu nodrošina 6. un 7. pantā minētā otrējā un trešējā attīrīšana.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka individuālās sistēmas, kas tiek izmantotas aglomerācijās, kuru c. e ir 1 000 un vairāk, tiek reģistrētas reģistrā. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentā iestāde vai jebkura cita valsts, reģionālā vai vietējā līmenī pilnvarota struktūra minētās sistēmas regulāri inspicē vai minētās sistēmas regulāri pārbauda vai kontrolē ar citiem līdzekļiem, izmantojot uz risku balstītu pieeju.

4. Komisija ir pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, lai noteiktu prasību minimumu:

a) šā panta 1. un 2. punktā minēto individuālo sistēmu projektēšanai, ekspluatācijai un uzturēšanai; un

b) šā panta 3. punktā minētajām regulārajām inspekcijām, tostarp nosakot šādu inspekciju minimālo biežumu atkarībā no individuālās sistēmas veida, un izmantojot uz risku balstītu pieeju.

Minētos īstenošanas aktus pieņem līdz 2028. gada 2. janvārim saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 28. panta 2. punktā.

Šā panta 2. punktā un šajā punktā minētās prasības attiecībā uz projektēšanu nepiemēro 1. punktā minētajām individuālajām sistēmām, kas izveidotas pirms 2025. gada 1. janvāra.

5. Dalībvalstis, kas ar individuālajām sistēmām savāc un/vai attīra vairāk nekā 2 % komunālo notekūdeņu slodzes valsts līmenī no aglomerācijām, kuru c. e. ir 2 000 un vairāk, Komisijai pamato individuālo sistēmu izmantojumu. Minētajā pamatojumā:

a) pierāda, ka ir izpildīti individuālo sistēmu izmantošanas nosacījumi, kas paredzēti 1. punktā;

b) apraksta, kādi pasākumi veikti saskaņā ar 2. un 3. punktu;

c) pierāda atbilstību 4. punktā minētajam prasību minimumam, ja Komisija ir izmantojusi savas īstenošanas pilnvaras saskaņā ar minēto punktu;

d) pierāda, ka individuālo sistēmu izmantošana neliedz dalībvalstīm izpildīt Direktīvas 2000/60/EK 4. pantā noteiktos vides aizsardzības mērķus.

6. Komisija ir pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, ar ko nosaka, kādā formātā iesniedzama 5. punktā minētā informācija. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 28. panta 2. punktā.

5. pants

Integrētie komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plāni

1. Līdz 2033. gada 31. decembrim dalībvalstis nodrošina, ka aglomerāciju, kuru c. e. ir 100 000 un vairāk, kanalizēšanas baseiniem ir izstrādāts integrēts komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plāns.

2. Ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc upes baseina apsaimniekošanas plāna pirmās atjaunināšanas, kas, ievērojot Direktīvas 2000/60/EK 13. panta 7. punktu, izstrādāta pēc 2025. gada 1. janvāra, bet ne vēlāk kā 2028. gada 22. jūnijā dalībvalstis izveido to aglomerāciju sarakstu, kuru c. e. ir no 10 000 līdz 100 000 un kuras, ņemot vērā vēsturiskos datus, modelēšanu un jaunākās klimatiskās prognozes, tostarp sezonālās svārstības, kā arī antropogēno slodzi un ietekmes novērtējumu, kas veikts saskaņā ar upes baseina apsaimniekošanas plānu, atbilst vienam vai vairākiem šādiem nosacījumiem:

a) nokrišņu ūdens pārgāze apdraud vidi vai cilvēka veselību;

b) nokrišņu ūdens pārgāze veido vairāk nekā 2 % no gadā savāktās komunālo notekūdeņu slodzes attiecībā uz I pielikuma 1. tabulā un attiecīgā gadījumā 2. tabulā minētajiem parametriem, kas aprēķināta plūsmā, kāda ir sausos laikapstākļos;

c) nokrišņu ūdens pārgāze liedz izpildīt kādu no šādām prasībām:

i) saskaņā ar Direktīvas (ES) 2020/2184 5. pantu noteiktās prasības;

ii) Direktīvas 2006/7/EK 5. panta 3. punktā noteiktās prasības;

iii) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/105/EK ([35]) 3. pantā noteiktās prasības;

iv) Direktīvas 2000/60/EK 4. pantā noteiktos vides aizsardzības mērķus;

v) Direktīvas 2008/56/EK 1. pantā noteiktās prasības;

vi) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/118/EK ([36]) 3. pantu noteiktās prasības;

d) šķirtsistēmā ir konstatēti attiecīgi punkti, kuros ir sagaidāms, ka urbānās noteces ūdeņi tiks piesārņoti tā, ka to novadīšanu saņemošajos ūdensobjektos var uzskatīt par apdraudējumu videi vai cilvēka veselībai, vai ka tas liedz izpildīt jebkuru no c) apakšpunktā minētajām prasībām vi vides mērķiem.

Dalībvalstis pirmajā daļā minēto sarakstu pārskata reizi sešos gados pēc tā izveides un vajadzības gadījumā atjaunina.

3. Līdz 2039. gada 31. decembrim dalībvalstis nodrošina, ka 2. punktā minēto aglomerāciju kanalizēšanas baseiniem ir izstrādāts integrēts komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plāns.

4. Integrētos komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plānus pēc pieprasījuma dara pieejamus Komisijai.

5. Integrētajos komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plānos iekļauj vismaz tos elementus, kas noteikti V pielikumā, un, kad vien iespējams, prioritāti piešķir zaļās un zilās infrastruktūras risinājumiem.

6. Komisija ir pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, lai noteiktu:

a) metodiku V pielikuma 3. punktā minēto pasākumu apzināšanai;

b) metodiku tādu alternatīvu indikatoru noteikšanai, ar ko verificē, vai ir sasniegts orientējošais mērķis samazināt piesārņojumu, kurš minēts V pielikuma 2. punkta a) apakšpunktā;

c) formātu, kādā integrētie komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plāni pēc pieprasījuma jādara pieejami Komisijai saskaņā ar 4. punktu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem līdz 2028. gada 2. janvārim saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 28. panta 2. punktā.

7. Dalībvalstis nodrošina, ka integrētie komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plāni vismaz reizi sešos gados pēc to izveides tiek pārskatīti un vajadzības gadījumā atjaunināti. Pēc 2. punktā minētā saraksta atjaunināšanas dalībvalstis nodrošina, ka attiecībā uz aglomerācijām sešu gadu laikā pēc to iekļaušanas minētajā sarakstā tiek izstrādāti integrēti apsaimniekošanas plāni.

6. pants

Otrējā attīrīšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka novadītie notekūdeņi no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kas attīra komunālos notekūdeņus no aglomerācijām, kuru c. e. ir 2 000 un vairāk, pirms novadīšanas saņemošajos ūdensobjektos atbilst attiecīgajām otrējās attīrīšanas prasībām, kas noteiktas I pielikuma B daļā un 1. tabulā, saskaņā ar I pielikuma C daļā noteiktajām monitoringa un rezultātu izvērtēšanas metodēm. Neskarot iespēju izmantot alternatīvas metodes, kā minēts I pielikuma C daļas 1. punktā, maksimālais paraugu skaits, kas drīkst neatbilst I pielikuma B daļā un 1. tabulā norādītajām parametru vērtībām, ir noteikts I pielikuma C daļā un 4. tabulā.

Aglomerācijām, kuru c. e. ir 2 000 un vairāk, bet mazāks par 10 000 un kuras novada notekūdeņus piekrastes ūdeņos, kā definēts Direktīvā 2000/60/EK, un kuras 2025. gada 1. janvārī piemēro atbilstīgu attīrīšanu saskaņā ar Direktīvas 91/271/EEK 7. pantu, pirmajā daļā noteikto pienākumu nepiemēro līdz 2037. gada 31. decembrim.

([35]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/105/EK (2008. gada 16. decembris) par vides kvalitātes standartiem ūdens resursu politikas jomā, un ar ko groza un sekojoši atceļ Padomes Direktīvas 82/176/EEK, 83/513/EEK, 84/156/EEK, 84/491/EEK, 86/280/EEK, un ar ko groza Direktīvu 2000/60/EK (OV L 348, 24.12.2008., 84. lpp.).

([36]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/118/EK (2006. gada 12. decembris) par gruntsūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu un pasliktināšanos (OV L 372, 27.12.2006., 19. lpp.).

2. Aglomerācijām, kuras 2025. gada 1. janvārī novada komunālos notekūdeņus mazāk jutīgās zonās, kā minēts Direktīvas 91/271/EEK 6. panta 1. punktā, 1. punkta pirmajā daļā noteiktos pienākumus piemēro 2037. gada 31. decembrī.

3. Dalībvalstis līdz 2035. gada 31. decembrim nodrošina, ka novadītie notekūdeņi no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kas attīra komunālos notekūdeņus no aglomerācijām, kuru c. e. ir 1 000 un vairāk, bet mazāks par 2 000, pirms novadīšanas saņemošajos ūdensobjektos atbilst attiecīgajām otrējās attīrīšanas prasībām, kas noteiktas I pielikuma B daļā un 1. tabulā, saskaņā ar I pielikuma C daļā noteiktajām monitoringa un rezultātu izvērtēšanas metodēm. Neskarot iespēju izmantot alternatīvas metodes, kā minēts I pielikuma C daļas 1. punktā, maksimālais paraugu skaits, kas drīkst neatbilst I pielikuma B daļā un 1. tabulā norādītajām parametru vērtībām, ir noteikts I pielikuma C daļā un 4. tabulā.

Dalībvalstis var atkāpties no pirmajā daļā minētā termiņa uz laikposmu, kas nepārsniedz:

a) 8 gadus, ja 2025. gada 1. janvārī:

   i) mazāk nekā 50 % no pirmajā daļā minētajām aglomerācijām novadītie komunālie notekūdeņi ir pakļauti otrējai attīrīšanai to teritorijā saskaņā ar I pielikuma B daļu un 1. tabulu; vai

   ii) mazāk nekā 50 % no pirmajā daļā minēto aglomerāciju komunālo notekūdeņu slodzes ir pakļauti otrējai attīrīšanai to teritorijā saskaņā ar I pielikuma B daļu un 1. tabulu;

b) 10 gadus, ja 2025. gada 1. janvārī:

   i) mazāk nekā 25 % no pirmajā daļā minētajām aglomerācijām novadītie komunālie notekūdeņi ir pakļauti otrējai attīrīšanai to teritorijā saskaņā ar I pielikuma B daļu un 1. tabulu; vai

   ii) mazāk nekā 25 % no pirmajā daļā minēto aglomerāciju komunālo notekūdeņu slodzes ir pakļauti otrējai attīrīšanai to teritorijā saskaņā ar I pielikuma B daļu un 1. tabulu;

Bulgārija, Horvātija un Rumānija var atkāpties no pirmajā daļā minētā termiņa uz laikposmu, kas nepārsniedz:

a) 12 gadus, ja 2025. gada 1. janvārī:

   i) mazāk nekā 50 % no pirmajā daļā minētajām aglomerācijām novadītie komunālie notekūdeņi ir pakļauti otrējai attīrīšanai to teritorijā saskaņā ar I pielikuma B daļu un 1. tabulu; vai

   ii) mazāk nekā 50 % no pirmajā daļā minēto aglomerāciju komunālo notekūdeņu slodzes ir pakļauti otrējai attīrīšanai to teritorijā saskaņā ar I pielikuma B daļu un 1. tabulu;

b) 14 gadus, ja 2025. gada 1. janvārī:

   i) mazāk nekā 25 % no pirmajā daļā minētajām aglomerācijām novadītie komunālie notekūdeņi ir pakļauti otrējai attīrīšanai to teritorijā saskaņā ar I pielikuma B daļu un 1. tabulu; vai

   ii) mazāk nekā 25 % no pirmajā daļā minēto aglomerāciju komunālo notekūdeņu slodzes ir pakļauti otrējai attīrīšanai to teritorijā saskaņā ar I pielikuma B daļu un 1. tabulu.

Ja dalībvalstis atkāpjas no pirmajā daļā minētā termiņa, tās nodrošina, ka to pirmā nacionālā īstenošanas programma, kas minēta 23. pantā, ietver:

a) to aglomerāciju skaitu, kuru c. e. ir 1 000 un vairāk, bet mazāks par 2 000 un kurās 2025. gada 1. janvārī nav otrējās attīrīšanas;

b) plānu, kurā sīki izklāstītas investīcijas, kas vajadzīgas, lai pagarinātajos termiņos minētajām aglomerācijām panāktu pilnīgu atbilstību; un

c) tehniskos vai ekonomiskos iemeslus, kas pamato pirmajā daļā minētā termiņa pagarināšanu.

Pirmajā daļā minētā termiņa pagarinājumus piemēro tikai tad, ja ir izpildīti otrajā vai trešajā daļā un ceturtajā daļā paredzētie nosacījumi. Ja šie nosacījumi nav izpildīti līdz 2028. gada 31. jūlijam, Komisija par to informē dalībvalstis.

4. Līdz 2045. gada 31. decembrim komunālo notekūdeņu novadīšanai var piemērot mazāk stingru attīrīšanu, nekā noteikts 1. un 3. punktā, ja tos novada:

a) ūdeņos, kas atrodas augstkalnu reģionos (proti, vairāk kā 1 500 m augstumā), kur zemās temperatūras dēļ ir grūti veikt efektīvu bioloģisko attīrīšanu;

b) dziļjūras ūdeņos, ja šāda komunālo notekūdeņu novadīšana tiek veikta no aglomerācijām, kuru c. e. ir mazāks par 150 000, mazāk apdzīvotos tālākos reģionos LESD 349. panta nozīmē, kur teritorijas topogrāfijas un ģeogrāfijas dēļ ir grūti veikt efektīvu bioloģisko attīrīšanu; vai

c) komunālajos notekūdeņos no mazām aglomerācijām, kuru c. e. ir 1 000 un vairāk, bet mazāks par 2 000, kas atrodas reģionos ar aukstu klimatu, kur zemās temperatūras dēļ ir grūti veikt efektīvu bioloģisko attīrīšanu, ja ceturkšņa vidējā ūdens ieplūdes temperatūra ir zem 6 °C.

Pirmās daļas piemērošanas nosacījumi ir tādi, ka attiecīgās dalībvalstis iesniedz Komisijai detalizētus pētījumus, kas liecina, ka šādai novadīšanai nav nelabvēlīgas ietekmes uz vidi un cilvēka veselību un ka tā neliedz saņemošajiem ūdensobjektiem panākt atbilstību attiecīgajiem kvalitātes mērķiem un citu attiecīgo Savienības tiesību aktu attiecīgajiem noteikumiem.

5. C. e. izteiktās slodzes aprēķina pamatā izmanto maksimālo vidējo nedēļas slodzi, kas komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijā ienāk gada laikā, izņemot neparastas laikapstākļu situācijas, piemēram, spēcīga lietus gadījumus.

7. pants

Trešējā attīrīšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka novadītie notekūdeņi no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kas attīra komunālos notekūdeņus ar slodzi c. e. 150 000 un vairāk un 2025. gada 1. janvārī neveic trešējo attīrīšanu, pirms novadīšanas saņemošajos ūdensobjektos atbilst attiecīgajām trešējās attīrīšanas prasībām saskaņā ar I pielikuma B daļu un 2. tabulu, līdz:

a) 2033. gada 31. decembrim – novadītajiem notekūdeņiem no 30 % no minētajām komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām;

b) 2036. gada 31. decembrim – novadītajiem notekūdeņiem no 70 % no minētajām komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām.

Līdz 2039. gada 31. decembrim dalībvalstis nodrošina, ka visi novadītie notekūdeņi no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kas attīra komunālos notekūdeņus ar slodzi c. e. 150 000 un vairāk, pirms novadīšanas saņemošajos ūdensobjektos atbilst attiecīgajām trešējās attīrīšanas prasībām, kas minētas I pielikuma B daļā un 2. tabulā.

2. Līdz 2027. gada 31. decembrim dalībvalstis izveido un publicē to savā teritorijā esošo zonu sarakstu, kas ir jutīgas pret eitrofikāciju. Tās minētajā sarakstā iekļauj informāciju par to, vai attiecīgās zonas ir jutīgas pret fosforu vai slāpekli vai pret abiem. Tās, sākot ar 2033. gada 31. decembri, minēto sarakstu ik pēc sešiem gadiem atjaunina.

Pirmajā daļā minētajā sarakstā iekļauj II pielikumā norādītās zonas.

Pirmajā daļā noteikto prasību nepiemēro, ja dalībvalsts trešējo attīrīšanu saskaņā ar 5. punktu veic visā savā teritorijā.

3. Neskarot 1. punktu, dalībvalstis nodrošina, ka komunālo notekūdeņu novadīšana no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kas attīra komunālos notekūdeņus, no aglomerācijām, kuru c. e. ir 10 000 un vairāk, pirms novadīšanas zonās, kas iekļautas 2. punktā minētajā sarakstā, atbilst attiecīgajām trešējās attīrīšanas prasībām, kas noteiktas I pielikuma B daļā un 2. tabulā, līdz:

a) 2033. gada 31. decembrim – 20 % no minētajām aglomerācijām;

b) 2036. gada 31. decembrim – 40 % no minētajām aglomerācijām;

c) 2039. gada 31. decembrim – 60 % no minētajām aglomerācijām;

d) 2045. gada 31. decembrim – visām no minētajām aglomerācijām.

4. Dalībvalstis var atkāpties no 3. punkta d) apakšpunktā minētā termiņa uz laikposmu, kas nepārsniedz astoņus gadus, ar nosacījumu, ka:

a) vismaz 50 % no attiecīgajām aglomerācijām 2025. gada 1. janvārī nepiemēro trešējo attīrīšanu saskaņā ar Direktīvā 91/271/EEK noteiktajām prasībām vai neatbilst minētās direktīvas I pielikuma B daļā un 2. tabulā noteiktajām prasībām; un

b) pirmā nacionālā īstenošanas programma, kas iesniegta saskaņā ar 23. panta 2. punktu, ietver:

i) šā panta 3. punktā minēto aglomerāciju skaitu, kurās 2025. gada 1. janvārī nav trešējās attīrīšanas saskaņā ar Direktīvā 91/271/EEK noteiktajām prasībām vai kuras neatbilst minētās direktīvas I pielikuma B daļā un 2. tabulā noteiktajām prasībām;

ii) plānu, kurā sīki izklāstītas investīcijas, kas vajadzīgas, lai pagarinātajā termiņā minētajām aglomerācijām panāktu pilnīgu atbilstību; un

iii) tehniskos vai ekonomiskos iemeslus, kas pamato 3. punkta d) apakšpunktā minētā termiņa pagarināšanu.

Šajā punktā minētā termiņa pagarinājumi ir spēkā tikai tad, ja ir izpildīti pirmajā daļā minētie nosacījumi. Ja minētie nosacījumi nav izpildīti līdz 2028. gada 31. jūlijam, Komisija par to informē dalībvalstis. Tomēr komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kas attīra slodzi, kura atbilst 150 000 c. e. un vairāk, jāievēro 1. punktā noteiktie termiņi.

5. Novadītie komunālie notekūdeņi, kas minēti 1. un 3. punktā, atbilst attiecīgajām I pielikuma B daļas un 2. tabulas prasībām saskaņā ar I pielikuma C daļā noteiktajām monitoringa un rezultātu izvērtēšanas metodēm. Katra I pielikuma 2. tabulā norādītā parametra paraugu gada vidējā vērtība atbilst attiecīgajām parametru vērtībām, kas noteiktas minētajā tabulā.

6. Tām komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kuras atrodas būvniecības stadijā, kurās notiek būtiska modernizācija attiecībā uz to trešējo attīrīšanu vai kuras tika nodotas ekspluatācijā pēc 2020. gada 31. decembra un pirms 2025. gada 1. janvāra, šajā pantā minētās prasības attiecībā uz slāpekļa parametru sāk piemērot vēlākais piecus gadus no 1. un 3. punktā noteiktajiem termiņiem.

7. Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 27. pantā minēto procedūru pieņemt deleģētos aktus, lai grozītu I pielikuma C daļu nolūkā monitoringa un rezultātu izvērtēšanas metodes attiecībā uz trešējo attīrīšanu pielāgot zinātnes un tehnoloģiju attīstībai.

8. Atkāpjoties no 3. un 5. punkta, dalībvalstis var nolemt, ka uz atsevišķu komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju, kas atrodas 2. punktā minētajā sarakstā iekļautā zonā, 3. un 5. punktā noteiktās prasības neattiecas, ja var pierādīt, ka visās minētās zonas komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijās ienākošās kopējās slodzes minimālais procentuālais samazinājums ir šāds:

a) vismaz 75 % kopējā fosfora daudzuma un vismaz 75 % kopējā slāpekļa daudzuma, sākot no 2025. gada 1. janvāra;

b) līdz 2039. gada 31. decembrim – 82,5 % kopējā fosfora daudzuma un 80 % kopējā slāpekļa daudzuma;

c) līdz 2045. gada 31. decembrim – 87,5 % kopējā fosfora daudzuma un 82,5 % kopējā slāpekļa daudzuma.

9. Panta 3., 5. un 8. punkts attiecas arī uz novadītajiem notekūdeņiem no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kas atbilst 10 000 c. e. un vairāk, 2. punktā minētajā sarakstā iekļautas pret eitrofikāciju jutīgas zonas sateces baseinā.

10. Dalībvalstis nodrošina, ka novadītie notekūdeņi no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kas atrodas zonā, kura 2. punktā minētajā sarakstā iekļauta pēc viena no minētajā punktā paredzētajiem regulārajiem saraksta atjauninājumiem, atbilstību 3. un 5. punktā noteiktajām prasībām sasniedz septiņu gadu laikā pēc zonas iekļaušanas minētajā sarakstā.

11. Ja to komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju skaits, kuras ir jāmodernizē, lai valsts līmenī sasniegtu 1. un 3. punktā minētos mērķus, nav vesels skaitlis, komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju skaitu noapaļo līdz tuvākajam veselam skaitlim. Ja starp diviem veseliem skaitļiem pastāv ekvidistance, skaitli noapaļo uz leju.

8. pants

Ceturtējā attīrīšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka novadītie notekūdeņi no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kas attīra komunālos notekūdeņu ar slodzi c. e 150 000 un vairāk, pirms novadīšanas saņemošajos ūdensobjektos atbilst attiecīgajām ceturtējās attīrīšanas prasībām, kas noteiktas I pielikuma B daļā un 3. tabulā, saskaņā ar I pielikuma C daļā noteiktajām monitoringa un rezultātu izvērtēšanas metodēm, līdz:

a) 2033. gada 31. decembrim – novadītajiem notekūdeņiem no 20 % no minētajām komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām;

b) 2039. gada 31. decembrim – novadītajiem notekūdeņiem no 60 % no minētajām komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām;

c) 2045. gada 31. decembrim – visiem novadītajiem notekūdeņiem no minētajām komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām.

Maksimālais paraugu skaits, kas drīkst neatbilst I pielikuma 3. tabulā norādītajām parametru vērtībām, ir noteikts I pielikuma C daļā un 4. tabulā.

2. Līdz 2030. gada 31. decembrim dalībvalstis ir izveidojušas to valsts teritorijā esošo zonu sarakstu, kurās no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām novadīto mikropiesārņotāju koncentrācija vai akumulācija rada risku videi vai cilvēka veselībai. Dalībvalstis minēto sarakstu pārskata 2033. gadā un pēc tam reizi sešos gados un vajadzības gadījumā to atjaunina.

Pirmajā daļā minētajā sarakstā iekļauj šādas zonas:

a) sateces baseini, kur ir dzeramā ūdens ieguves vietas un kas raksturoti saskaņā ar Direktīvas (ES) 2020/2184 8. panta 2. punkta a) apakšpunktu, ja vien riska novērtējumā saskaņā ar minētās direktīvas 8. panta 2. punkta b) apakšpunktu nav norādīts, ka mikropiesārņotāju novadīšana no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām nerada potenciālu risku, kas varētu izraisīt ūdens kvalitātes pasliktināšanos tādā mērā, ka tas varētu radīt risku cilvēka veselībai;

b) peldvietu ūdens, kas ietilpst Direktīvas 2006/7/EK darbības jomā, ja vien minētās direktīvas 6. pantā un III pielikumā minētajā peldvietu ūdens aprakstā nav norādīts, ka mikropiesārņotāju novadīšana no komunālajiem notekūdeņiem neietekmē peldvietu ūdeņus vai nepasliktina peldētāju veselību;

c) apgabali, kuros notiek Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1380/2013 ([37]) 4. panta 25) punktā definētās akvakultūras darbības, ja vien kompetentās valsts iestādes nav pārliecinājušās, ka mikropiesārņotāju novadīšana no komunālajiem notekūdeņiem nevar ietekmēt pārtikas produkta nekaitīgumu tā galīgajā formā.

Pirmajā daļā minētajā sarakstā, pamatojoties uz novērtējumu par riskiem videi vai cilvēka veselībai, ko rada mikropiesārņotāju novadīšana komunālajos notekūdeņos, iekļauj arī šādas zonas:

a) ezeri, kā definēts Direktīvas 2000/60/EK 2. panta 5. punktā;

b) upes, kā definēts Direktīvas 2000/60/EK 2. panta 4. punktā, vai citas ūdensteces, kurās atšķaidījuma attiecība ir mazāka par 10;

c) zonas, kurās, lai izpildītu Direktīvā 2000/60/EK, 2006/118/EK un 2008/105/EK noteiktās prasības, nepieciešama papildu attīrīšana;

d) īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, kā definēts Padomes Direktīvas 92/43/EEK ([38]) 1. panta l) punktā, un īpašas aizsargājamās teritorijas, kas klasificētas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK ([39]) 4. panta 1. punkta ceturto daļu un kas ir daļa no *Natura 2000* ekoloģiskā tīkla;

e) piekrastes ūdeņi, kā definēts Direktīvas 2000/60/EK 2. panta 7. punktā;

([37]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1380/2013 (2013. gada 11. decembris) par kopējo zivsaimniecības politiku un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1954/2003 un (EK) Nr. 1224/2009 un atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 2371/2002 un (EK) Nr. 639/2004 un Padomes Lēmumu 2004/585/EK (OV L 354, 28.12.2013., 22. lpp.).

([38]) Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

([39]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.).

f) pārejas ūdeņi, kā definēts Direktīvas 2000/60/EK 2. panta 6. punktā;

g) jūras ūdeņi, kā definēts Direktīvas 2008/56/EK 3. panta 1. punktā.

Trešajā daļā minēto riska novērtējumu pēc pieprasījuma paziņo Komisijai.

3. Komisija ir pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka 2. punkta trešajā daļā minētā riska novērtējuma formātu un šā riska novērtējuma veikšanas metodi. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 28. panta 2. punktā.

4. Neskarot 1. punktu, dalībvalstis nodrošina, ka novadītie komunālie notekūdeņi no aglomerācijām, kuru c. e. ir 10 000 un vairāk, pirms novadīšanas zonās, kas iekļautas 2. punktā minētajā sarakstā, atbilst attiecīgajām ceturtējās attīrīšanas prasībām, kas noteiktas I pielikuma B daļā un 3. tabulā, saskaņā ar I pielikuma C daļā noteiktajām monitoringa un rezultātu izvērtēšanas metodēm, līdz:

a) 2033. gada 31. decembrim – 10 % no minētajām aglomerācijām;

b) 2036. gada 31. decembrim – 30 % no minētajām aglomerācijām;

c) 2039. gada 31. decembrim – 60 % no minētajām aglomerācijām;

d) 2045. gada 31. decembrim – 100 % no minētajām aglomerācijām.

Maksimālais paraugu skaits, kas drīkst neatbilst I pielikuma 3. tabulā norādītajām parametru vērtībām, ir noteikts I pielikuma C daļā un 4. tabulā.

Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 27. pantā minēto procedūru pieņemt deleģētos aktus, lai grozītu I pielikuma C daļu nolūkā monitoringa un rezultātu izvērtēšanas metodes attiecībā uz ceturtējo attīrīšanu pielāgot zinātnes un tehnoloģiju attīstībai.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka novadītie komunālie notekūdeņi no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kas atrodas zonā, kura 2. punktā minētajā sarakstā iekļauta pēc viena no minētajā punktā paredzētajiem regulārajiem saraksta atjauninājumiem, atbilstību 4. punktā un I pielikuma B daļā un 3. tabulā noteiktajām prasībām panāk septiņu gadu laikā pēc zonas iekļaušanas minētajā sarakstā, bet ne vēlāk par termiņiem, kas noteikti 4. punktā.

6. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar ko nosaka, kādas monitoringa un paraugu ņemšanas metodes dalībvalstīm jāizmanto, lai noteiktu I pielikuma 3. tabulā minēto indikatoru klātbūtni un daudzumu komunālajos notekūdeņos. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 28. panta 2. punktā.

7. Ja to komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju skaits, kuras ir jāmodernizē, lai valsts līmenī sasniegtu 1. punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētos mērķus, nav vesels skaitlis, komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju skaitu noapaļo līdz tuvākajam veselam skaitlim. Ja starp diviem veseliem skaitļiem pastāv ekvidistance, skaitli noapaļo uz leju.

8. Neskarot citus šā panta noteikumus, lai nodrošinātu, ka attīrīto komunālo notekūdeņu atkalizmantošana ir droša videi un cilvēka veselībai, dalībvalstis nodrošina, ka notekūdeņus, ko atkalizmanto vai plāno atkalizmantot, attiecīgā gadījumā attīra saskaņā ar I pielikuma B daļā un 3. tabulā noteiktajām ceturtējās attīrīšanas prasībām. Dalībvalstis nodrošina, ka tad, ja attīrītie komunālie notekūdeņi tiek atkalizmantoti lauksaimniecības vajadzībām, ņem vērā saskaņā ar Regulu (ES) 2020/741 veikto riska novērtējumu rezultātus.

9. pants

Paplašināta ražotāja atbildība

1. Dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka līdz 2028. gada 31. decembrim ražotājiem, kas laiž tirgū kādu no III pielikumā norādītajiem produktiem, ir paplašināta ražotāja atbildība.

Šādi pasākumi nodrošina, ka minētie ražotāji sedz:

a) vismaz 80 % no visām izmaksām par 8. pantā noteikto prasību izpildi, ieskaitot investīcijas un ekspluatācijas izmaksas par komunālo notekūdeņu ceturtējo attīrīšanu to mikropiesārņotāju atdalīšanai, kas rodas no produktiem, kurus tie laiž tirgū, un no minēto produktu atliekām, un par 21. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto mikropiesārņotāju monitoringu;

b) izmaksas par to datu ievākšanu un verificēšanu, kas attiecas uz tirgū laistajiem produktiem; un

c) citas izmaksas, kas vajadzīgas, lai realizētu savu paplašināto ražotāja atbildību.

2. Dalībvalstis ražotājus atbrīvo no paplašinātās ražotāja atbildības saskaņā ar 1. punktu, ja ražotāji var pierādīt kādu no šādiem apstākļiem:

a) to vielu daudzums, ko satur produkti, kurus tie laiž Savienības tirgū, ir mazāks par 1 tonnu gadā;

b) vielas, ko satur produkti, kurus tie laiž tirgū, notekūdeņos strauji bionoārdās vai mikropiesārņotājus notekūdeņos to aprites cikla beigās nerada.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka 1. punktā minētie ražotāji savu paplašināto ražotāja atbildību realizē kolektīvi ar tādas organizācijas starpniecību, kas atbilst 10. pantā noteiktajām minimālajām prasībām.

Dalībvalstis nodrošina, ka:

a) minētajiem ražotājiem ir ražotāju atbildības organizācijām reizi gadā jāsniedz šādas ziņas:

i) to vielu daudzumi gadā, ko satur III pielikumā norādītie produkti, kurus tie laiž tirgū savas profesionālās darbības kontekstā;

ii) informācija par to vielu bīstamību notekūdeņos, ko satur i) apakšpunktā minētie produkti, un par to bionoārdāmību to aprites cikla beigās;

iii) attiecīgā gadījumā – to produktu saraksts, attiecībā uz kuriem piešķirts atbrīvojums saskaņā ar 2. punktu;

b) minētajiem ražotājiem ir jāizdara finansiālas iemaksas ražotāju atbildības organizācijās, lai segtu izmaksas, kas izriet no paplašinātās ražotāja atbildības;

c) katra ražotāja iemaksas, kas minētas b) apakšpunktā, nosaka pēc vielu, ko satur tirgū laistie produkti, daudzuma komunālajos notekūdeņos un bīstamības;

d) ikgadējās revīzijās tiek pārbaudīta ražotāju atbildības organizāciju finanšu pārvaldība, arī to spēja segt 1. punktā minētās izmaksas, saskaņā ar a) apakšpunktu savāktās informācijas kvalitāte un adekvātums un saskaņā ar b) apakšpunktu iekasēto iemaksu pietiekamība;

e) tiek veikti pasākumi, kas vajadzīgi, lai informētu patērētājus par atkritumu rašanās novēršanas pasākumiem, atpakaļpieņemšanas un savākšanas sistēmām, un par III pielikumā uzskaitīto produktu atkritumu nepareizas likvidēšanas, kā arī minēto produktu nepareizas un pārmērīgas izmantošanas ietekmi uz komunālo notekūdeņu savākšanu, attīrīšanu un novadīšanu.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka:

a) ir skaidri noteikti visu attiecīgo dalībnieku, tostarp 1. punktā minēto ražotāju, ražotāju atbildības organizāciju, komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju privāto vai publisko operatoru un vietējo kompetento iestāžu, uzdevumi un pienākumi;

b) ir noteikti komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas mērķi, lai būtu iespējams ievērot 8. panta 1., 4. un 5. punktā noteiktās prasības un termiņus un visus citus kvantitatīvus vai kvalitatīvus mērķus, ko uzskata par būtiskiem paplašinātās ražotāja atbildības īstenošanas kontekstā;

c) ir ieviesta ziņošanas sistēma, ar ko ievāc datus par 1. punktā minētajiem produktiem, ko ražotāji laiduši tirgū, un datus par komunālo notekūdeņu ceturtējo attīrīšanu, kā arī citus datus, kas ir būtiski šā punkta b) apakšpunkta kontekstā;

d) kompetentās iestādes regulāri sazinās un apmainās ar nepieciešamajiem datiem ar citām attiecīgajām kompetentajām iestādēm, lai izpildītu šā panta un 10. panta prasības.

5. Komisija ir pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, ar ko nosaka sīki izstrādātus kritērijus 2. punkta b) apakšpunktā noteiktā nosacījuma vienveidīgai piemērošanai konkrētu kategoriju produktiem un to bionoārdāmībai vai bīstamībai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 28. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru vēlākais 2027. gada 31. decembrī.

10. pants

Ražotāju atbildības organizācijām piemērojamo prasību minimums

1. Dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka ikviena ražotāju atbildības organizācija, kas izveidota saskaņā ar 9. panta 3. punktu atbilst šādiem nosacījumiem:

a) tai ir skaidri definēts ģeogrāfiskais aptvērums, kas atbilst 8. pantā noteiktajām prasībām;

b) tai ir finansiālie un organizatoriskie līdzekļi, kas vajadzīgi, lai izpildītu paplašinātās ražotāju atbildības pienākumus, tostarp finanšu garantijas, lai jebkuros apstākļos nodrošinātu komunālo notekūdeņu ceturtējās attīrīšanas nepārtrauktību saskaņā ar 8. pantu;

c) tā dara publiski pieejamu informāciju par:

i) īpašniekiem un dalībniekiem;

ii) ražotāju izdarītajām finansiālajām iemaksām atbilstīgi 9. panta 3. punkta otrās daļas c) apakšpunktā minētajām prasībām;

iii) darbībām, ko tā ik gadu veic, tostarp skaidru informāciju par to, kā finanšu līdzekļi tiek izlietoti.

Dalībvalstis nodrošina, ka šādi pasākumi ietver atzīšanas valsts procedūru, kas apliecina ražotāju atbildības organizāciju atbilstību šajā punktā noteiktajām prasībām pirms to faktiskās izveides un darbības sākšanas.

Informācijas sniegšana sabiedrībai saskaņā ar šo pantu neskar konfidencialitātes saglabāšanu attiecībā uz komerciālu informāciju saskaņā ar attiecīgajiem Savienības un valsts tiesību aktiem.

2. Dalībvalstis izveido pienācīgu monitoringa un izpildes panākšanas satvaru, lai nodrošinātu, ka ražotāju atbildības organizācijas pilda savus pienākumus pārredzami, ka ražotāju atbildības organizāciju finanšu līdzekļi tiek izmantoti pienācīgi un ka visi dalībnieki, uz kuriem attiecas paplašināta ražotāja atbildība, kompetentajām iestādēm un pēc pieprasījuma ražotāju atbildības organizācijām ziņo uzticamus datus.

3. Ja dalībvalsts teritorijā ir vairākas ražotāju atbildības organizācijas, attiecīgā dalībvalsts 9. panta īstenošanas pārraudzībai ieceļ vismaz vienu no privātām interesēm neatkarīgu struktūru vai to uztic publiskai iestādei.

4. Dalībvalsts nodrošina, ka ražotāji, kas iedibināti citas dalībvalsts vai trešās valsts teritorijā un laiž produktus minētās dalībvalsts tirgū:

a) ieceļ juridisku vai fizisku personu, kura iedibināta tās teritorijā, par pilnvarotu pārstāvi paplašinātās ražotāja atbildības pienākumu izpildei tās teritorijā; vai

b) veic a) apakšpunktā minētajiem pasākumiem līdzvērtīgus pasākumus.

5. Lai nodrošinātu, ka paplašinātās ražotāja atbildības sistēma tiek īstenota pēc iespējas optimālāk, jo īpaši no izmaksu un ieguvumu viedokļa, dalībvalstis organizē regulārus dialogus par tās īstenošanu. Tas var ietvert atbalstu ar mērķi apzināt pasākumus, kas cita starpā jāveic kompetentajām iestādēm:

a) samazināt mikropiesārņotāju radīto spiedienu tā rašanās vietā; un

b) noteikt vispiemērotākās tehnoloģijas ceturtējai attīrīšanai.

Dalībvalstis nodrošina, ka minētajos dialogos tiek iesaistītas attiecīgās ieinteresētās personas un attiecīgā gadījumā ieinteresēto personu apvienības, kas iesaistītas paplašinātās ražotāja atbildības īstenošanā, arī ražotājiem un izplatītājiem, ražotāju atbildības organizācijām, privātiem vai publiskiem komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju operatoriem, vietējām iestādēm un pilsoniskās sabiedrības organizācijām.

6. Līdz 2025. gada 1. janvārim Komisija organizē informācijas, pieredzes un paraugprakses apmaiņu starp dalībvalstīm par 9. panta un šā panta īstenošanu un jo īpaši par:

a) ražotāju atbildības organizāciju izveides, atzīšanas un darbības kontroles pasākumiem;

b) kontroles pasākumiem attiecībā uz to, kā ražotāji pilda šajā direktīvā noteiktos pienākumus;

c) šādu elementu faktisku īstenošanu:

i) izmaksu segšana, kā minēts 9. panta 1. punktā; un

ii) ražotāju atbildības organizācijās veikto ražotāja iemaksu aprēķināšanas metožu kontroles, kā minēts 9. panta 3. punkta c) apakšpunktā;

d) atbrīvojumiem, kas paredzēti 9. panta 2. punktā;

e) jebkādiem citiem jautājumiem saistībā ar 9. panta un šā panta faktisku īstenošanu;

f) šīs direktīvas 9. pantā un minēto prasību piemērošanas iespējamā ietekme uz Savienības tirgū laisto zāļu piekļūstamību, pieejamību un cenu pieņemamību.

Komisija publicē informācijas, pieredzes un paraugprakses apmaiņas rezultātus par minētajiem un citiem būtiskiem aspektiem un attiecīgā gadījumā sniedz ieteikumus vai vadlīnijas, vai abus dalībvalstīm.

7. Pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju, Komisija izveido un regulāri atjaunina sarakstu ar atbrīvojuma piemērošanas pieprasījumiem, ko dalībvalstis saņēmušas no ražotājiem saskaņā ar 9. panta 2. punktu. Minēto sarakstu pēc pieprasījuma dara pieejamu dalībvalstu kompetentajām iestādēm.

11. pants

Energoneitralitāte

1. Dalībvalstis nodrošina, ka ekspluatācijā esošo komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju un kanalizācijas sistēmu energoauditi, kā definēts Direktīvas (ES) 2023/1791 2. panta 32. punktā, tiek veikti reizi četros gados. Minētajos auditos apzina iespēju veikt izmakslietderīgus pasākumus, lai samazinātu enerģijas izmantošanu un veicinātu atjaunīgās enerģijas ražošanu un izmantošanu, īpašu uzmanību pievēršot biogāzes ražošanas potenciāla noteikšanai un izmantošanai vai atlikumsiltuma atgūšanai un izmantošanai objektā vai ar centralizētas energosistēmas starpniecību, vienlaikus samazinot SEG emisijas. Pirmos energoauditus veic:

a) komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kurās attīra notekūdeņu slodzi, kas atbilst 100 000 c. e. un vairāk, un ar tām savienotajām kanalizācijas sistēmām – līdz 2028. gada 31. decembrim;

b) komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kurās attīra notekūdeņu slodzi, kas atbilst 10 000 c. e. un vairāk, bet mazāk par 100 000 c. e., un ar tām savienotajām kanalizācijas sistēmām – līdz 2032. gada 31. decembrim.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts līmenī gada kopējā atjaunīgo energoresursu enerģija, kā definēts Direktīvas (ES) 2018/2001 2. panta 1. punktā un ko komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju, kurās attīra notekūdeņu slodzi, kas atbilst 10 000 c. e. un vairāk, īpašnieki vai operatori ražo stacijā vai ārpus tās vai ko ražo to vārdā, un neatkarīgi no tā, vai minēto staciju īpašnieki vai operatori minēto enerģiju izmanto stacijā vai ārpus tās, ir līdzvērtīga vismaz:

a) līdz 2030. gada 31. decembrim – 20 % no šādu staciju gada kopējā enerģijas patēriņa;

b) līdz 2035. gada 31. decembrim – 40 % no šādu staciju gada kopējā enerģijas patēriņa;

c) līdz 2040. gada 31. decembrim – 70 % no šādu staciju gada kopējā enerģijas patēriņa;

d) līdz 2045. gada 31. decembrim – 100 % no šādu staciju gada kopējā enerģijas patēriņa.

Atjaunīgās enerģijas ražošana, ko veic komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas īpašnieki vai operatori vai kas tiek veikta to vārdā, nevar ietvert atjaunīgās enerģijas iegādi.

3. Atkāpjoties no 2. punkta, ja dalībvalsts nesasniedz 2. punkta d) apakšpunktā minēto mērķi, neraugoties uz to, ka tā ir īstenojusi visus energoefektivitātes pasākumus un visus atjaunīgās enerģijas ražošanas veicināšanai nepieciešamos pasākumus, jo īpaši tos, kas apzināti 1. punktā minētajos energoauditos, dalībvalstis izņēmuma kārtā var atļaut iegādāties enerģiju no nefosilās degvielas avotiem. Minētie iepirkumi nepārsniedz 35 % nefosilās degvielas enerģijas saistībā ar 2. punkta d) apakšpunktā minēto mērķi.

4. Atkāpjoties no 2. punkta, ja dalībvalsts nesasniedz 2. punkta c) apakšpunktā minēto mērķi, neraugoties uz to, ka tā ir īstenojusi visus energoefektivitātes pasākumus un visus atjaunīgās enerģijas ražošanas veicināšanas pasākumus, jo īpaši tos, kas apzināti 1. punktā minētajos energoauditos, dalībvalstis izņēmuma kārtā var atļaut iegādāties enerģiju no nefosilās degvielas avotiem. Minētie iepirkumi nepārsniedz 5 procentpunktus no 2. punkta c) apakšpunktā minētās prasības. Minēto atkāpi piešķir tikai tām dalībvalstīm, kuras līdz 2040. gada 31. decembrim var pierādīt, ka 35 % no ārējās nefosilās degvielas enerģijas, kā minēts 3. punktā, būs jāiegādājas, lai sasniegtu 2. punkta d) apakšpunktā minēto mērķi, ņemot vērā visus energoefektivitātes pasākumus un visus atjaunīgās enerģijas ražošanas veicināšanai nepieciešamos pasākumus, jo īpaši tos, kas apzināti 1. punktā minētajos energoauditos.

5. Komisija var pieņemt īstenošanas aktu, lai noteiktu metodes, ar kurām novērtē, vai ir sasniegti 2. punktā minētie mērķi. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā pārbaudes procedūru, kas minēta 28. panta 2. punktā.

12. pants

Pārrobežu sadarbība

1. Neskarot attiecīgos spēkā esošos starptautiskos nolīgumus vai vienošanās par vides jautājumiem, kas saistīti ar ūdeni, ja ūdeņus dalībvalsts jurisdikcijas teritorijā nelabvēlīgi ietekmējuši novadītie komunālie notekūdeņi no citas dalībvalsts vai trešās valsts, dalībvalsts, kuras ūdeņi ir ietekmēti, attiecīgos faktus paziņo šai otrai dalībvalstij vai trešai valstij un Komisijai.

Ja runa ir par piesārņojumu, kas varētu būtiski skart lejteces ūdensobjektus, par to paziņo nekavējoties. Ja notiek novadīšana, kas ietekmē veselību vai vidi citā dalībvalstī, dalībvalsts, kuras teritorijā attiecīgā novadīšana notikusi, nodrošina, ka par to nekavējoties tiek informēta šīs otras dalībvalsts kompetentā iestāde un Komisija.

2. Dalībvalstis cita citai atbild savlaicīgi, atkarībā no incidenta veida, nozīmīguma un iespējamajām sekām, pēc tam, kad saņemts citas dalībvalsts paziņojums saskaņā ar 1. punktu.

Ieinteresētā dalībvalsts sadarbojas ar mērķi apzināt attiecīgos novadītos notekūdeņus un pasākumus, kas jāveic izplūdes vietā, lai aizsargātu ietekmētos ūdeņus, nodrošinot atbilstību šai direktīvai.

3. Attiecīgās dalībvalstis par jebkādu 1. punktā minēto sadarbību informē Komisiju. Komisija šādā sadarbībā piedalās pēc attiecīgo dalībvalstu pieprasījuma.

13. pants

Vietējie klimatiskie apstākļi

Dalībvalstis nodrošina, ka komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas, kas tiek celtas atbilstīgi 6., 7. un 8. pantā noteiktajām prasībām, projektē, būvē, ekspluatē un uztur tā, lai nodrošinātu apmierinošu sniegumu visos parastajos vietējos klimatiskajos apstākļos. Neskarot pasākumus, kas veikti saskaņā ar Direktīvas (ES) 2022/2557 13. panta 1. punktu, komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju un kanalizācijas sistēmu projektēšanā, būvniecībā un ekspluatācijā novērtē un ņem vērā slodzes sezonālās izmaiņas un neaizsargātību pret klimata pārmaiņām.

14. pants

Nesadzīvisko notekūdeņu novadīšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka nesadzīvisko notekūdeņu novadīšanu kanalizācijas sistēmās un komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijās atļauj tikai ar iepriekšējiem noteikumiem vai īpašām kompetentās iestādes vai atbilstošas organizācijas īpašām atļaujām, vai abiem.

Ja notekūdeņu novadīšanai kanalizācijas sistēmās un komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijās ir paredzētas īpašas atļaujas, dalībvalstis nodrošina, ka kompetentā iestāde:

a) pirms minēto īpašo atļauju piešķiršanas apspriežas ar to kanalizācijas sistēmu un komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju operatoriem, kurās nesadzīviskie notekūdeņi tiek novadīti, un sniedz tiem informāciju;

b) to kanalizācijas sistēmu un komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju operatoriem, kurās tiek novadīti nesadzīviskie notekūdeņi, dod iespēju pēc pieprasījuma iepazīties ar minētajām īpašajām atļaujām attiecībā uz to sateces baseiniem, vēlams, pirms tās tiek piešķirtas.

Ja ir paredzēti iepriekšēji noteikumi par novadīšanu kanalizācijas sistēmās un komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijās, dalībvalstis nodrošina, ka pirms minēto iepriekšējo noteikumu pieņemšanas notiek apspriešanās ar to kanalizācijas sistēmu un komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju operatoriem, kurās novada nesadzīviskos notekūdeņus.

2. Iepriekšēji noteikumi un īpašās atļaujas, kas minētas 1. punktā, nodrošina to, ka:

a) ir izpildītas citos Savienības tiesību aktos, tostarp Direktīvā 2000/60/EK un Direktīvā 2008/105/EK, noteiktās ūdens kvalitātes prasības un ka attiecīgā gadījumā tiek uzraudzīta attiecīgo novadīto nesadzīvisko notekūdeņu kvalitāte un daudzums; jo īpaši, ka piesārņotāju slodze novadītajos notekūdeņos no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas nenoved pie saņemošā ūdensobjekta stāvokļa pasliktināšanās un minētajam ūdensobjektam neliedz šādu stāvokli sasniegt saskaņā ar Direktīvas 2000/60/EK 4. pantā noteiktajiem mērķiem;

b) emitētās piesārņojošās vielas netraucē komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas darbību, nekaitē kanalizācijas sistēmām, komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām vai saistītajam aprīkojumam un neierobežo spēju atgūt resursus, tostarp netraucē attīrīto ūdeni atkalizmantot un no komunālajiem notekūdeņiem vai dūņām atgūt barības vielas vai citus materiālus;

c) emitētās piesārņojošās vielas nekaitē ar kanalizācijas sistēmām un komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijās strādājošo darbinieku veselībai;

d) komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacija ir projektēta un aprīkota tā, lai emitētās piesārņojošās vielas tiktu mazinātas;

e) ja komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacija attīra novadītos notekūdeņus no iekārtas, kurai ir Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/75/ES ([40]) 4. pantā minētā atļauja, piesārņotāju slodze no minētās stacijas novadītajiem notekūdeņiem nepārsniedz piesārņotāju slodzi, kas tiktu novadīta, ja novadītie notekūdeņi tiktu novadīti tieši no iekārtas un atbilstu emisijas robežvērtībām, kas piemērojamas saskaņā ar šo direktīvu.

Dalībvalstis nodrošina, ka attiecībā uz nesadzīvisko notekūdeņu novadīšanu kanalizācijas sistēmās un komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijās, kas novada sateces baseinos, kur ir dzeramā ūdens ieguves vietas, netiek piešķirta īpaša atļauja vai netiek paredzēti iepriekšēji noteikumi, kas atļauj šādu nesadzīvisko notekūdeņu novadīšanu, neņemot vērā sateces baseinu, kur ir dzeramā ūdens ieguves vietas, riska novērtējumu un riska pārvaldību, kā minēts Direktīvas (ES) 2020/2184 8. pantā, un riska pārvaldības pasākumus, kas veikti, ievērojot minēto pantu.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās iestādes vai atbilstošās organizācijas veic attiecīgus pasākumus, kas ietver 1. punktā minēto iepriekšējo noteikumu un īpašo atļauju pārskatīšanu un vajadzības gadījumā atsaukšanu, lai apzinātu, novērstu un iespējami samazinātu šā panta 1. punktā minēto nesadzīvisko notekūdeņu piesārņojuma avotus, ja rodas kāda no šādām situācijām:

([40]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām un lopkopības emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

a) veicot 21. panta 3. punktā paredzēto monitoringu, komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas ieplūdēs un izplūdēs ir konstatēti piesārņotāji;

b) dūņas pēc notekūdeņu attīrīšanas paredzēts izmantot saskaņā ar Padomes Direktīvu 86/278/EEK ([41]);

c) attīrītos komunālos notekūdeņus paredzēts atkalizmantot saskaņā ar Regulu (ES) 2020/741 vai atkalizmantot citiem mērķiem, kas nav lauksaimniecības mērķi;

d) saņemošos ūdensobjektus izmanto Direktīvas (ES) 2020/2184 2. panta 1. punktā definētā dzeramā ūdens ieguvei;

e) kanalizācijas sistēmā vai komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijā novadīto nesadzīvisko notekūdeņu piesārņojums apdraud šīs sistēmas vai stacijas darbību.

4. Šā panta 1. punktā minētie iepriekšējie noteikumi un īpašās atļaujas atbilst 2. punktā noteiktajām prasībām. Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 27. pantā minēto procedūru pieņemt deleģētos aktus, lai grozītu 2. punktā minētās prasības nolūkā tās pielāgot tehnikas un zinātnes attīstībai vides aizsardzības jomā.

5. Īpašās atļaujas, kas minētas 1. punktā, vismaz reizi desmit gados pārskata un, ja vajadzīgs, pielāgo.

Iepriekšējus noteikumus, kas minēti 1. punktā, regulāri pārskata un, ja vajadzīgs, pielāgo.

Ja būtiski mainās nesadzīvisko notekūdeņu, komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas vai saņemošā ūdensobjekta raksturlielumi, īpašās atļaujas pārskata un pielāgo minētajām izmaiņām.

15. pants

Ūdens atkalizmantošana un komunālo notekūdeņu novadīšana

1. Dalībvalstis attiecīgā gadījumā sistemātiski veicina visās komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijās attīrīto notekūdeņu atkalizmantošanu, jo īpaši teritorijās, kurās ir ūdens trūkums, un visos attiecīgajos nolūkos. Attīrīto notekūdeņu atkalizmantošanas potenciālu novērtē, ņemot vērā upju baseinu apsaimniekošanas plānus, kas izveidoti saskaņā ar Direktīvu 2000/60/EK, un dalībvalstu lēmumus saskaņā ar Regulas (ES) 2020/741 2. panta 2. punktu. Dalībvalstis nodrošina, ka tad, ja attīrītos komunālos notekūdeņus atkalizmanto vai ja ir plānota atkalizmantošana, tas neapdraud ekoloģisko caurplūdumu saņemošajos ūdensobjektos un tam nav nelabvēlīgas ietekmes uz vidi vai cilvēka veselību. Ja attīrītos notekūdeņus atkalizmanto lauksaimnieciskajai apūdeņošanai, tie atbilst Regulas (ES) 2020/741 prasībām. Ja dalībvalsts līmenī ir pieejamas ūdensapgādes noturības stratēģijas, minētajās stratēģijās apsver pasākumus attīrītu notekūdeņu atkalizmantošanas veicināšanai un pašai atkalizmantošanai.

Ja attīrītos komunālos notekūdeņus atkalizmanto lauksaimnieciskajai apūdeņošanai, dalībvalstis var atkāpties no prasībām par trešējo attīrīšanu, kuras noteiktas I pielikuma B daļā un 2. tabulā, attiecībā uz to attīrīto komunālo notekūdeņu daļu, kas paredzēta tikai un vienīgi atkalizmantošanai lauksaimnieciskajā apūdeņošanā, ja ir iespējams pierādīt visu turpmāk uzskaitīto:

a) barības vielu saturs atkalizmantotajā daļā nepārsniedz mērķa kultūraugu barības vielu vajadzības;

b) nepastāv riski videi, jo īpaši saistībā ar ūdeņu eitrofikāciju tajā pašā sateces baseinā;

c) nepastāv riski cilvēka veselībai, jo īpaši saistībā ar patogēniem organismiem;

d) komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijai ir pietiekama jauda komunālo notekūdeņu attīrīšanai vai uzglabāšanai, lai izvairītos no tādas komunālo notekūdeņu novadīšanas saņemošajos ūdensobjektos, kas neatbilst prasībām, kuras noteiktas I pielikuma B daļā un 2. tabulā saskaņā ar I pielikuma C daļā noteiktajām monitoringa un rezultātu izvērtēšanas metodēm.

([41]) Padomes Direktīva 86/278/EEK (1986. gada 12. jūnijs) par vides, jo īpaši augsnes, aizsardzību, lauksaimniecībā izmantojot notekūdeņu dūņas (OV L 181, 4.7.1986., 6. lpp.).

2. Dalībvalstis nodrošina, ka vismaz uz visiem novadītajiem notekūdeņiem no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kuru c. e. ir 1 000 un vairāk, attiecas iepriekšēji noteikumi vai īpašas atļaujas, vai abi. Šādi noteikumi un īpašas atļaujas nodrošina, ka ir izpildītas I pielikuma B daļā noteiktās prasības.

3. Iepriekšējus noteikumus un īpašās atļaujas, kas minētas 2. punktā, vismaz reizi desmit gados pārskata un, ja vajadzīgs, pielāgo. Īpašo atļauju noteikumus atjaunina gadījumos, kad būtiski mainās ienākošo komunālo notekūdeņu vai no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām novadīto notekūdeņu, vai saņemošā ūdensobjekta raksturlielumi, lai tādējādi nodrošinātu, ka prasības, kuras noteiktas I pielikuma B daļā, joprojām ir izpildītas.

4. Dalībvalstis veic visus pasākumus, kas nepieciešami, lai pielāgotu savu komunālo notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas infrastruktūru nolūkā risināt sadzīves notekūdeņu pieaugošo slodžu problēmu, tostarp, vajadzības gadījumā būvējot jaunu infrastruktūru.

Veicot pirmajā daļā minētos pasākumus, uzskata, ka dalībvalstis izpilda Direktīvas 2000/60/EK 4. pantā noteiktos vides aizsardzības mērķus, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:

a) uz komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas būvniecību vai paplašināšanu nolūkā attīrīt sadzīves notekūdeņu pieaugošās slodzes vai citādi neattīrītās slodzes attiecas iepriekšēja atļauja saskaņā ar šo direktīvu;

b) ieguvumi no a) apakšpunktā minētās komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas tehniskās iespējamības vai nesamērīgu izmaksu dēļ ar citiem līdzekļiem nav sasniedzami, tostarp, piemēram, apsverot komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju alternatīvus novadīšanas punktus, kas palīdzētu sasniegt Direktīvas 2000/60/EK 4. pantā noteiktos vides aizsardzības mērķus;

c) ir veikti visi tehniski iespējamie mitigācijas pasākumi, lai līdz minimumam samazinātu komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas negatīvo ietekmi uz skartajiem ūdensobjektiem, un tie ir izklāstīti šīs direktīvas 14. pantā un šajā pantā minētajās īpašajās atļaujās; minētie pasākumi vajadzības gadījumā ietver stingrākas attīrīšanas prasības nekā tās, ko piemēroja pirms sadzīves notekūdeņu slodzes pieauguma, lai izpildītu šīs direktīvas I pielikuma B daļas 6. punktā minēto direktīvu prasības;

d) ir īstenoti visi tehniski iespējamie mitigācijas pasākumi, lai līdz minimumam samazinātu tādu citu darbību negatīvo ietekmi, kuras rada līdzīgu noslogojumu tajos pašos ūdensobjektos.

Ja tas, ka virszemes ūdensobjektā neizdodas novērst pasliktināšanos vai neizdodas sasniegt Direktīvas 2000/60/EK 4. pantā noteiktos vides aizsardzības mērķus, ir a) apakšpunktā minētās iepriekšējās atļaujas rezultāts, upju baseinu apsaimniekošanas plānos konkrēti izklāsta minēto atļauju un paskaidro otrajā daļā minētos apstākļus.

16. pants

Bionoārdāmi nesadzīviskie notekūdeņi

1. Dalībvalstis nosaka bionoārdāmu nesadzīvisko notekūdeņu novadīšanas prasības, kas atbilst attiecīgās nozares īpatnībām un nodrošina vismaz tādu pašu vides aizsardzības līmeni kā I pielikuma B daļā noteiktās prasības.

2. Šā panta 1. punktā minētās prasības piemēro, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) notekūdeņi ir no stacijām, kurās attīra notekūdeņu slodzi, kas atbilst 4 000 c. e. un vairāk, un kuras ir piederīgas IV pielikumā norādītajām rūpniecības nozarēm, un tajās neveic nevienu no Direktīvas 2010/75/ES I pielikumā norādītajām darbībām; un

b) notekūdeņi pirms to novadīšanas saņemošajā ūdensobjektā nenonāk komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijā (“tiešā novadīšana”).

17. pants.

Komunālo notekūdeņu uzraudzība

1. Dalībvalstis izveido nacionālu sistēmu sadarbībai un koordinācijai starp kompetentajām iestādēm, kas atbild par sabiedrības veselību, un kompetentajām iestādēm, kas atbild par komunālo notekūdeņu attīrīšanu, šādos nolūkos:

a) apzināt, kādi sabiedrības veselībai būtiski parametri būtu monitorējami vismaz komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju ieplūdē, cita starpā ņemot vērā pieejamos Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra (*ECDC*), Veselības ārkārtas situāciju gatavības un reaģēšanas iestādes (*HERA*) un Pasaules Veselības organizācijas (PVO) ieteikumus, piemēram:

i) vīruss SARS-CoV-2 un tā varianti;

ii) poliovīruss;

iii) gripas vīruss;

iv) potenciāli problemātiski patogēni;

v) visi citi sabiedrības veselībai būtiskie parametri, ko kompetento iestāžu ieskatā vajadzētu monitorēt;

b) noteikt skaidru lomu, pienākumu un izmaksu sadalījumu starp operatoriem un attiecīgajām kompetentajām iestādēm, tostarp saistībā ar paraugu ņemšanu un analīzi;

c) noteikt, kādās vietās un cik bieži veicama komunālo notekūdeņu paraug ņemšana un analīze attiecībā uz katru sabiedrības veselībai būtisko parametru, kas apzināts saskaņā ar a) apakšpunktu, tādējādi ņemot vērā pieejamos veselības datus un vajadzības sabiedrības veselības datu un attiecīgā gadījumā vietējās epidemioloģiskās situācijas kontekstā;

d) organizēt pienācīgu un laicīgu monitoringa rezultātu paziņošanu kompetentajām iestādēm, kas atbildīgas par sabiedrības veselību, un attiecīgā gadījumā iestādēm, kas kompetentas dzeramā ūdens jautājumos, lai atvieglotu Direktīvas (ES) 2020/2184 8. panta īstenošanu, un Savienības platformām, ja šādas platformas ir pieejamas, saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem par personas datu aizsardzību.

2. Ja par sabiedrības veselību atbildīgā kompetentā iestāde dalībvalstī izsludina sabiedrības veselības ārkārtas situāciju, būtiskus sabiedrības veselības parametrus komunālajos notekūdeņos monitorē valsts iedzīvotājus reprezentējošā paraugā tiktāl, ciktāl būtiskie veselības parametri komunālajos notekūdeņos ir sastopami. Minēto monitoringu turpina, līdz kompetentā iestāde paziņo, ka sabiedrības veselības ārkārtas situācija ir beigusies, vai ilgākā laikposmā, ja minētā kompetentā iestāde to uzskata par lietderīgu citiem nolūkiem.

Lai noteiktu, vai ir sabiedrības veselības ārkārtas situācija, kompetentā iestāde ņem vērā Komisijas lēmumus, kas pieņemti, ievērojot Regulas (ES) 2022/2371 23. panta 1. punktu, *ECDC* novērtējumus un PVO lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar Starptautiskajiem veselības aizsardzības noteikumiem.

3. Dalībvalstis līdz otrā gada pēdējai dienai no otrajā daļā minētā īstenošanas akta pieņemšanas dienas nodrošina, ka aglomerācijās, kuru c. e. ir 100 000 un vairāk, komunālajos notekūdeņos tiek monitorēta rezistence pret antimikrobiāliem līdzekļiem.

Līdz 2026. gada 2. jūlijam Komisija pieņem īstenošanas aktus, lai noteiktu minimālo paraugu ņemšanas biežumu un saskaņotu metodiku, ar kādu komunālajos notekūdeņos mēra rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem, vismaz ņemot vērā visus pieejamos datus, kas saņemti no valstu sabiedrības veselības iestādēm un valstu iestādēm, kuras atbild par rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem monitoringu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 28. panta 2. punktā.

4. Šajā pantā minētā monitoringa rezultātus ziņo saskaņā ar 22. panta 1. punkta h) apakšpunktu.

18. pants

Riska novērtējums un pārvaldība

1. Līdz 2027. gada 31. decembrim dalībvalstis, ņemot vērā sezonālās svārstības un ekstrēmus notikumus, apzina un novērtē riskus, ko komunālo notekūdeņu novadīšana rada videi un cilvēka veselībai, un vismaz tos riskus, kas saistīti ar šādiem aspektiem:

a) tāda ūdensobjekta kvalitāte, ko izmanto Direktīvas (ES) 2020/2184 2. panta 1) punktā definētā dzeramā ūdens ieguvei;

b) to peldvietu ūdens kvalitāte, kas ietilpst Direktīvas 2006/7/EK darbības jomā;

c) tāda ūdensobjekta kvalitāte, kurā notiek akvakultūras darbības, kā definēts Regulas (ES) Nr. 1380/2013 4. panta 25) punktā;

d) saņemošā gruntsūdens objekta stāvoklis, kā definēts Direktīvas 2000/60/EK 2. panta 19) punktā, kā arī visi citi vides aizsardzības mērķi, kas attiecībā uz saņemošo gruntsūdens objektu noteikti minētās direktīvas 4. pantā;

e) jūras vides stāvoklis, kā definēts Direktīvas 2008/56/EK 3. panta 5) punktā;

f) saņemošā virszemes ūdensobjekta stāvoklis, kā definēts Direktīvas 2000/60/EK 2. panta 17) punktā, kā arī visi citi vides aizsardzības mērķi, kas attiecībā uz saņemošo virszemes ūdensobjektu noteikti minētās direktīvas 4. pantā.

2. Ja saskaņā ar 1. punktu ir konstatēti riski, dalībvalstis pieņem pienācīgus to novēršanas pasākumus, tostarp, attiecīgā gadījumā, šādus pasākumus:

a) veikt papildu pasākumus, lai novērstu un samazinātu komunālo notekūdeņu piesārņojumu tā rašanās vietā, ja tas vajadzīgs, lai aizsargātu saņemošā ūdensobjekta kvalitāti, tādējādi papildinot 14. panta 3. punktā minētos pasākumus;

b) saskaņā ar 3. pantu izveidot kanalizācijas sistēmas aglomerācijām, kuru c. e. ir mazāks par 1 000;

c) saskaņā ar 6. pantu veikt otrējo attīrīšanu novadītajiem komunālajiem notekūdeņiem no aglomerācijām, kuru c. e. ir mazāks par 1 000;

d) saskaņā ar 7. pantu veikt trešējo attīrīšanu novadītajiem komunālajiem notekūdeņiem no aglomerācijām, kuru c. e. ir mazāks par 10 000;

e) saskaņā ar 8. pantu veikt ceturtējo attīrīšanu novadītajiem komunālajiem notekūdeņiem no aglomerācijām, kuru c. e. ir mazāks par 10 000, jo īpaši, ja komunālie notekūdeņi tiek novadīti ūdensobjektos, ko izmanto dzeramā ūdens ieguvei, peldvietu ūdenī, ūdensobjektos, kuros notiek akvakultūras darbības, un ja attīrītos komunālos notekūdeņus atkalizmanto lauksaimniecības vajadzībām;

f) saskaņā ar 5. pantu aglomerācijām, kuru c. e. ir mazāks par 10 000, izstrādāt integrētus komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plānus un pieņemt V pielikumā minētos pasākumus;

g) piemērot stingrākas savākto komunālo notekūdeņu attīrīšanas prasības nekā I pielikuma B daļā noteiktās prasības.

3. Saskaņā ar šā panta 1. punktu veikto konstatējumu par riskiem pārskata reizi sešos gados atbilstoši upju baseinu apsaimniekošanas plānu pārskatīšanas grafikam, sākot ar 2033. gada 31. decembri. Konstatēto risku kopsavilkumu kopā ar to pasākumu aprakstu, kas pieņemti saskaņā ar šā panta 2. punktu, iekļauj atbilstošajos upju baseinu apsaimniekošanas plānos un 23. pantā minētajās nacionālajās īstenošanas programmās un pēc pieprasījuma dara zināmu Komisijai. Minēto kopsavilkumu publisko.

19. pants

Piekļuve sanitārijai

Neskarot subsidiaritātes un proporcionalitātes principus un ņemot vērā vietējās un reģionālās perspektīvas un sanitārijas apstākļus, dalībvalstis veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu piekļuvi sanitārijai itin visiem, it sevišķi – mazaizsargātām un marginalizētām grupām.

Minētajā nolūkā dalībvalstis līdz 2029. gada 12. janvārim:

a) noskaidro, kādiem iedzīvotājiem nav piekļuves sanitārajiem mezgliem vai tā ir ierobežota, īpašu uzmanību pievēršot mazaizsargātām un marginalizētām grupām, un norāda šāda piekļuves trūkuma iemeslus;

b) novērtē iespējas uzlabot šādu iedzīvotāju piekļuvi sanitārajiem mezgliem;

c) visās aglomerācijās, kuru c. e. ir 10 000 un vairāk, veicina to, ka sabiedriskās vietās pietiekamā skaitā tiek ierīkoti sanitārie mezgli, kas ir brīvi un, jo īpaši sievietēm, droši piekļūstami, un nodrošina atbilstīgas informācijas sniegšanu sabiedrībai par minētajiem mezgliem;

d) visās aglomerācijās, kuru c. e. ir 5 000 un vairāk, mudina kompetentās iestādes sabiedriskās ēkās, jo īpaši administratīvajās ēkās, pietiekamā skaitā darīt pieejamus bezmaksas sanitāros mezglus;

e) veicina to, ka restorānos, veikalos un līdzīgās privātās telpās, kas ir publiski piekļūstamas, visiem bez maksas vai par nelielu pakalpojuma maksu ir pieejami sanitārie mezgli.

20. pants

Dūņas un resursu atgūšana no tām

1. Dalībvalstis veicina vērtīgu resursu atgūšanu un veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka dūņu apsaimniekošana atbilst atkritumu apsaimniekošanas hierarhijai, kas paredzēta Direktīvas 2008/98/EK 4. pantā. Šāda dūņu apsaimniekošana:

a) maksimalizē atkritumu rašanās novēršanu;

b) sagatavo resursus atkalizmantošanai, reciklēšanai un citu materiālu, jo īpaši fosfora un slāpekļa, atgūšanai, ņemot vērā valsts vai vietējās valorizācijas iespējas; un

c) līdz minimumam samazina nelabvēlīgo ietekmi uz vidi un cilvēka veselību.

2. Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 27. pantā minēto procedūru pieņemt deleģētos aktus, ar ko šo direktīvu papildina, precizējot no dūņām un tiem komunālajiem notekūdeņiem, kuri netiek atkalizmantoti saskaņā ar 15. panta 1. punktā paredzēto atkāpi, atgūtā fosfora minimālo apvienoto atkalizmantošanas un reciklēšanas rādītāju, ņemot vērā pieejamās fosfora atgūšanas tehnoloģijas, resursus un ekonomisko dzīvotspēju, kā arī fosfora saturu dūņās un piesātinājuma līmeni valsts tirgū ar organisko fosforu no citiem avotiem, vienlaikus nodrošinot dūņu drošu apsaimniekošanu un neradot nelabvēlīgu ietekmi uz vidi un cilvēka veselību. Minētos deleģētos aktus Komisija pieņem līdz 2028. gada 2. janvārim.

21. pants

Monitorings

1. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās iestādes vai atbilstošās organizācijas monitorē:

a) novadītos notekūdeņus no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, lai pārliecinātos par atbilstību I pielikuma B daļā noteiktajām prasībām saskaņā ar I pielikuma C daļā noteiktajām monitoringa un rezultātu izvērtēšanas metodēm; minētajā monitoringā ietver I pielikuma B daļā norādītās slodzes un parametru koncentrācijas;

b) dūņu apjomu, sastāvu un galamērķi, ņemot vērā Direktīvas 86/278/EEK prasības attiecībā uz dūņām, ko paredzēts izmantot lauksaimniecībā;

c) to komunālo notekūdeņu daudzumus gadā un mēnesī, kurus atkalizmanto lauksaimnieciskajai apūdeņošanai un uz kuriem attiecas 15. panta 1. punktā minētā atkāpe; lauksaimnieciskajai apūdeņošanai atkalizmantotās komunālo notekūdeņu daļas barības vielu saturu, kā arī laikposmu, kurā minētā daļa tiek atkalizmantota, salīdzinājumā ar to kultūraugu ikmēneša vajadzībām pēc ūdens un barības vielām, kuriem paredzēts lietot minētos atkalizmantotos komunālos notekūdeņus;

d) SEG, tostarp vismaz CO_2, N_2O, CH_4, ko emitē tās komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas, kuru c. e. ir 10 000 un vairāk, attiecīgā gadījumā izmantojot analīzi, aprēķinus vai modelēšanu;

e) enerģiju, ko izmanto un ražo tādu komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju īpašnieki, kurās attīra notekūdeņu slodzi, kas atbilst c. e. 10 000 un vairāk, vai šādu staciju operatori, neatkarīgi no tā, vai to izmanto vai ražo stacijā vai ārpus tās atbilstīgi 11. panta 2. punktā minētajām prasībām, kā arī enerģiju, kas iepirkta saskaņā ar 11. panta 3. un 4. punktā minētajām atkāpēm.

2. Visās aglomerācijās, kas minētas 5. panta 1. un 3. punktā, dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās iestādes, atbilstošās organizācijas vai kanalizācijas sistēmas operatori attiecīgos punktos veic reprezentatīvu monitoringu attiecībā uz nokrišņu ūdens pārgāzēm ūdensobjektos un urbānās noteces ūdeņu novadīšanu no atsevišķām sistēmām, lai varētu aplēst I pielikuma 1. tabulā un, attiecīgā gadījumā, 2. tabulā uzskaitīto parametru koncentrāciju un slodzes, kā arī mikroplastmasas un attiecīgo piesārņotāju saturu. Dalībvalstis var izmantot minētā monitoringa rezultātus, lai attiecīgā gadījumā veiktu modelēšanu.

3. Visās aglomerācijās, kuru c. e. ir 10 000 un vairāk, dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās iestādes vai atbilstošās organizācijas komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju ieplūdēs un izplūdēs monitorē šādu elementu koncentrāciju un slodzes komunālajos notekūdeņos:

a) piesārņotāji, kuri varētu būt sastopami komunālajos notekūdeņos un kuri ir uzskaitīti:

   i) Direktīvas 2000/60/EK VIII un X pielikumā, Direktīvas 2008/105/EK I pielikumā, Direktīvas 2006/118/EK I pielikumā un Direktīvas 2006/118/EK II pielikuma B daļā;

   ii) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma Nr. 2455/2001/EK ([42]) pielikumā;

   iii) Regulas (EK) Nr. 166/2006 II pielikumā;

   iv) Direktīvas 86/278/EEK I un II pielikumā;

b) parametri, kas norādīti Direktīvas (ES) 2020/2184 III pielikuma B daļā, ja komunālie notekūdeņi tiek novadīti sateces baseinā, kas norādīts minētās direktīvas 8. pantā; šajā gadījumā attiecībā uz perfluoralkilvielām un polifluoralkilvielām (*PFAS*) dalībvalstis var izvēlēties izmantot vienu vai abus parametrus "*PFAS* kopējais daudzums" un "*PFAS* summa", ja ir pieejama metodika saskaņā ar 5. punktā minēto īstenošanas aktu;

c) parametri, kas norādīti Direktīvas 2006/7/EK I pielikumā, gadījumā, ja peldsezonas laikā no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām notiek tieša novadīšana peldvietu ūdenī, kas varētu liegt ievērot Direktīvu 2006/7/EK;

d) mikroplastmasas klātbūtne.

Piesārņotājus un parametrus, kas minēti a) un b) apakšpunktā, var izslēgt no šajā punktā minētā monitoringa, ja vien var pierādīt, cita starpā pamatojoties uz monitoringa rezultātiem, ka tie nav sastopami komunālajos notekūdeņos.

Visās aglomerācijās, kuru c. e. pārsniedz 10 000, dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās iestādes vai atbilstošās organizācijas attiecīgā gadījumā un jo īpaši tad, kad dūņas atkalizmanto lauksaimniecībā, monitorē mikroplastmasas klātbūtni dūņās.

Šajā punktā minēto monitoringu veic šādā biežumā:

a) ja aglomerācijas c. e. ir 150 000 un vairāk, vismaz divi paraugi gadā ar ne vairāk kā sešu mēnešu intervālu;

b) ja aglomerācijas c. e. ir no 10 000 līdz 150 000, vismaz viens paraugs reizi divos gados.

([42]) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 2455/2001/EK (2001. gada 20. novembris), ar ko izveido prioritāro vielu sarakstu ūdens resursu politikas jomā un ar ko groza Direktīvu 2000/60/EK (OV L 331, 15.12.2001., 1. lpp.).

Minētā monitoringa biežumu turpmākajos gados var samazināt uz pusi, ja monitoringa rezultāti attiecībā uz šajā punktā minētajiem piesārņotājiem trīs secīgos paraugos ir zemāki par piemērojamajiem vides kvalitātes standartiem, kas paredzēti Direktīvā 2008/105/EK. Monitoringa biežums būtu jāpārskata vismaz katru gadu.

4. Komisija ir pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, lai noteiktu metodiku, kā izmērīt, aplēst un modelēt tiešās un netiešās SEG emisijas no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām un mikroplastmasu komunālajos notekūdeņos un dūņās. Minētos īstenošanas aktus pieņem līdz 2027. gada 2. jūlijam saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 28. panta 2. punktā.

5. Komisija pieņem īstenošanas aktus, lai noteiktu metodiku "*PFAS* kopējā daudzuma" un "*PFAS* summas" mērīšanai komunālajos notekūdeņos. Minētos īstenošanas aktus pieņem līdz 2027. gada 2. janvārim saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 28. panta 2. punktā.

6. Pamatojoties uz dalībvalstu ziņojumu, Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, lai noteiktu to būtisko piesārņotāju minimālo sarakstu, kas varētu būt atrodami komunālajos notekūdeņos, un lai izstrādātu metodiku to būtisko piesārņotāju identificēšanai, kas varētu būt atrodami komunālajos notekūdeņos, ņemot vērā vietējos apstākļus un riska novērtējumu, kas veikts saskaņā ar attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem, kā arī kritērijus un biežumu dažu piesārņotāju izslēgšanas pārskatīšanai, kā noteikts šā panta 3. punkta otrajā daļā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 28. panta 2. punktā.

22. pants.

Informēšana par īstenošanas monitoringu

1. Dalībvalstis ar Eiropas Vides aģentūras (EVA) palīdzību:

a) līdz 2028. gada 31. decembrim izveido datu kopu, kas satur informāciju, kura ievākta saskaņā ar 21. pantu, tostarp informāciju par 21. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajiem parametriem un testu rezultātiem attiecībā uz I pielikuma C daļā noteiktajiem atbilstības/neatbilstības kritērijiem, un pēc tam minēto datu kopu ik gadu atjaunina;

b) līdz 2028. gada 31. decembrim izveido datu kopu, kas norāda, kāda procentuālā komunālo notekūdeņu daļa savākta un attīrīta saskaņā ar 3. pantu, un pēc tam minēto datu kopu ik gadu atjaunina;

c) līdz 2028. gada 31. decembrim izveido datu kopu, kas satur informāciju par 4. panta 5. punkta īstenošanu un par procentuālo komunālo notekūdeņu slodzes daļu no aglomerācijām ar c. e. virs 2 000, kurus apstrādā individuālās sistēmās, un pēc tam minēto datu kopu ik gadu atjaunina;

d) līdz 2028. gada 31. decembrim izveido datu kopu, kas satur informāciju par ievākto paraugu skaitu un saskaņā ar I pielikuma C daļu ņemto paraugu skaitu, kuri norādītajām vērtībām neatbilst, un pēc tam minēto datu kopu ik gadu atjaunina;

e) līdz 2029. gada 12. janvārim izveido datu kopu, kas satur informāciju par pasākumiem, kuri veikti, lai uzlabotu piekļuvi sanitārijai saskaņā ar 19. panta a), b) un c) apakšpunktu, tostarp informāciju par to iedzīvotāju daļu, kam ir piekļuve sanitārijai aglomerācijās, kuru c. e. ir 10 000 un vairāk, un pēc tam minēto datu kopu ik pēc sešiem gadiem atjaunina;

f) līdz 2030. gada 31. decembrim izveido datu kopu, kas satur informāciju par SEG emisijām sadalījumā pa dažādām gāzēm un par kopējo patērēto enerģiju un atjaunīgo enerģiju, kura saražota katrā komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijā, kuras c. e. ir 10 000 un vairāk, kā arī aprēķinu par 11. panta 2. punktā noteikto mērķrādītāju sasniegšanas procentuālo daļu, no nefosilās degvielas avotiem iepirktās enerģijas procentuālo daļu un, ja pieejams, pievienojot sadalījumu pa dažādiem izmantoto nefosilās degvielas energoresursu veidiem, ja tiek izmantota 11. panta 3. punktā minētā atkāpe, un pēc tam minēto datu kopu ik gadu atjaunina;

g) līdz 2030. gada 31. decembrim izveido datu kopu, kas satur informāciju par pasākumiem, kuri veikti saskaņā ar V pielikuma 3. punktu, un pēc tam minēto datu kopu ik gadu atjaunina;

h) līdz 2030. gada 31. decembrim izveido datu kopu, kas satur 17. panta 1. un 3. punktā minētā monitoringa rezultātus, un pēc tam minēto datu kopu ik gadu atjaunina;

i) līdz 2030. gada 31. decembrim izveido datu kopu, kurā ir to zonu saraksts, kas atzītas par jutīgām pret eitrofikāciju, un minēto datu kopu atjaunina saskaņā ar 7. panta 2. punktu;

j) līdz 2030. gada 31. decembrim izveido datu kopu, kurā ir to zonu saraksts, kas atzītas par zonām, kurās mikropiesārņotāju koncentrācija vai akumulācija rada risku videi vai cilvēka veselībai, un minēto datu kopu atjaunina saskaņā ar 8. panta 2. punktu;

k) ja tās izmanto biovidi – līdz 2030. gada 31. decembrim izveido datu kopu, kas satur izmantotās biovides veidu un īsu aprakstu par pasākumiem, ko komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas, kurās izmanto biovidi, veikušas, lai novērstu noplūdi vidē, un pēc tam minēto datu kopu ik pēc pieciem gadiem atjaunina;

l) līdz 2030. gada 31. decembrim izveido datu kopu, kas satur 21. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētos monitoringa rezultātus kopā ar salīdzinājumu par to kultūraugu ikmēneša vajadzībām pēc ūdens un barības vielām, kuriem paredzēts lietot 15. panta 1. punktā minēto attīrīto komunālo notekūdeņu atkalizmantoto daļu, un pēc tam minēto datu kopu ik gadu atjaunina.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka Komisijai un EVA ir piekļuve 1. punktā minētajām datu kopām.

3. Attiecībā uz šajā pantā prasīto ziņošanu par tiem piesārņotājiem, kuri saistīti ar komunālajiem notekūdeņiem, ņem vērā informāciju, ko dalībvalstis paziņojušas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 166/2006 5. pantu.

Attiecībā uz šā panta 1. punktā minēto informāciju EVA nodrošina sabiedrībai piekļuvi attiecīgajiem datiem, izmantojot Eiropas Piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistru, kas izveidots ar Regulu (EK) Nr. 166/2006.

4. Komisija ir pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, ar ko nosaka, kādā formātā iesniedzama saskaņā ar 1. punktu sniedzamā informācija. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 28. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru līdz 2028. gada 31. decembrim attiecībā uz 1. punkta e), f), g), h), j), k) un l) apakšpunktā minēto informāciju.

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, lai precizētu formātu informācijai, kas jāsniedz saskaņā ar 1. punkta a), b), c), d) un i) apakšpunktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 28. panta 2. punktā.

23. pants

Nacionālā īstenošanas programma

1. Līdz 2028. gada 1. janvārim dalībvalstis izveido nacionālo īstenošanas programmu šai direktīvai.

Minēto programmu ietvaros:

a) novērtē 3. līdz 8. panta īstenošanas līmeni;

b) noskaidro un plāno, kādas investīcijas vajadzīgas šīs direktīvas īstenošanai katrā aglomerācijā, tostarp orientējošu finansiālo aplēsi, un saskaņā ar 10. pantu izveidoto ražotāju atbildības organizāciju finansiālā ieguldījuma aplēsi, ja tāda ir pieejama, un minēto investīciju prioritizāciju atkarībā no aglomerācijas lieluma un neattīrīto komunālo notekūdeņu novadīšanas ietekmes uz vidi līmeņa, un saistītos riskus attiecībā uz vidi vai cilvēka veselību;

c) veic aplēsi par investīcijām, kas vajadzīgas, lai atjaunotu, modernizētu vai nomainītu esošo komunālo notekūdeņu infrastruktūru, tostarp kanalizācijas sistēmas, pamatojoties uz nolietojuma rādītājiem un tehniskā un ekspluatācijas stāvokļa, ar mērķi novērst iespējamu noplūdi, infiltrāciju un nepareiza savienojuma radītu ieplūdi kanalizācijas sistēmās, un attiecīgā gadījumā izmantojot digitālus instrumentus;

d) vismaz orientējoši norāda potenciālos publiskā finansējuma avotus, ja tādi nepieciešami papildus lietošanas maksai.

e) attiecīgā gadījumā – visu informāciju, kas prasīta saskaņā ar 6. panta 3. punktu un 7. panta 4. punktu.

Dalībvalstis var turpināt izmantot pieejamo Savienības finansējumu šīs direktīvas īstenošanai, lai nodrošinātu, ka visi iedzīvotāji gūst vienādu labumu no komunālo notekūdeņu efektīvas savākšanas un attīrīšanas. Dalībvalstis var arī apmainīties ar paraugpraksi par to, kā uzlabot Savienības fondu apguvi.

Ja dalībvalsts, īstenojot savu nacionālo īstenošanas programmu, konstatē, ka kultūras mantojuma saglabāšanas nepieciešamības dēļ konkrētās teritorijās nav iespējams ievērot 3. panta 2. punktā minēto termiņu vai 6. panta 3. punktā minēto termiņu, vai abus, minētā dalībvalsts atjaunina savu nacionālo īstenošanas programmu. Minētajā atjauninājumā iekļauj to aglomerāciju sarakstu, pie kurām pieder attiecīgās teritorijas, detalizētu pamatojumu, kas pierāda, ka vajadzīgās infrastruktūras būvniecība ir īpaši sarežģīta, ņemot vērā nepieciešamību saglabāt kultūras mantojumu, un pielāgotu grafiku nepieciešamās infrastruktūras pabeigšanai minētajās teritorijās. Termiņu pagarinājumus, kas minēti 3. panta 2. punktā vai 6. panta 3. punktā, nosaka attiecībā uz konkrētu teritoriju un saglabā pēc iespējas īsus, un tie nepārsniedz astoņus gadus. Atjaunināto nacionālo īstenošanas programmu iesniedz Komisijai līdz minētā atjauninājuma gada 31. decembrim.

2. Dalībvalstis Komisijai savas nacionālās īstenošanas programmas iesniedz līdz 2028. gada 1. janvārim, izņemot gadījumus, kad tās, balstoties uz 21. pantā minētā monitoringa rezultātiem, pierāda, ka ir izpildījušas 3. līdz 8. pantu.

3. Dalībvalstis savas nacionālās īstenošanas programmas atjaunina vismaz reizi sešos gados. Tās minētās programmas iesniedz Komisijai līdz atjauninājuma gada 31. decembrim, izņemot gadījumus, kad tās var pierādīt, ka ir izpildījušas 3. līdz 8. pantu.

4. Komisija ir pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, lai noteiktu nacionālo īstenošanas programmu iesniegšanas metodes un formātus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 28. panta 2. punktā.

24. pants

Informācija sabiedrībai

1. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecībā uz katru aglomerāciju, kuras c. e. ir lielāks par 1 000, vai katru attiecīgo administratīvo teritoriju sabiedrībai tiešsaistē ērti lietojami un pielāgoti ir pieejama pienācīga, viegli piekļūstama un atjaunināta informācija par komunālo notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu. Informācija satur vismaz VI pielikumā norādītos datus.

Šā panta 1. punktā minēto informāciju pēc pamatota pieprasījuma sniedz arī citos veidos.

2. Turklāt gadījumos, kad izmaksas pilnībā vai daļēji tiek atgūtas, izmantojot ūdens tarifu sistēmu, dalībvalstis nodrošina, ka visas mājsaimniecības, kas atrodas aglomerācijās, kuru c. e. ir lielāks par 10 000 un, vēlams, lielāks par 1 000, un kam ir pieslēgums kanalizācijas sistēmai, regulāri un vismaz reizi gadā vispiemērotākajā un viegli piekļūstamā formā, piemēram, rēķinā, ja tāds pieejams, vai izmantojot tādus digitālos līdzekļus kā viedlietotnes vai tīmekļa vietnes, bez īpaša pieprasījuma saņem šādu informāciju:

a) informācija par komunālo notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas atbilstību 3., 4., 6., 7. un 8. pantam, arī saņemošajos ūdensobjektos faktiski novadīto piesārņotāju salīdzinājums ar robežvērtībām, kas noteiktas I pielikuma B daļā un 1., 2. un 3. tabulā; minēto informāciju sniedz tā, lai tā būtu viegli salīdzināma, piemēram, norādot atbilstības procentuālo daļu;

b) savākto un attīrīto mājsaimniecības vai pieslēgtās vienības komunālo notekūdeņu tilpumdaudzums vai aplēstais tilpumdaudzums gadā vai norēķinu periodā kubikmetros kopā ar tendencēm un komunālo notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas cenu minētajai mājsaimniecībai (izmaksas litrā un kubikmetrā);

c) savākto un attīrīto mājsaimniecības komunālo notekūdeņu gada tilpumdaudzuma salīdzinājums un norāde par mājsaimniecības vidējo tilpumdaudzumu attiecīgajā aglomerācijā;

d) saite uz 1. punktā minēto tiešsaistes saturu.

Ja informācija par individuālo lietojumu nav pieejama, informāciju, kas minēta a) līdz d) apakšpunktā, sniedz aglomerācijas līmenī lietotājdraudzīgā veidā, izmantojot tīmekļa vietni vai viedlietotni.

3. Komisija var saskaņā ar 27. pantu pieņemt deleģētos aktus, lai grozītu šā panta 2. punktu un VI pielikumu, atjauninot to, kāda informācija tiešsaistē sniedzama sabiedrībai un mājsaimniecībām, kam ir pieslēgums kanalizācijas sistēmai, lai minētās prasības pielāgotu tehnikas attīstībai un datu pieejamībai šajā jomā.

4. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, kuros precizēts saskaņā ar 1. un 2. punktu sniedzamās informācijas formāts un sniegšanas metodes. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 28. panta 2. punktā.

25. pants

Tiesu iestāžu pieejamība

1. Dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar attiecīgo valsts tiesību sistēmu attiecīgās sabiedrības daļas pārstāvjiem ir piekļuve pārskatīšanas procedūrai tiesā vai citā ar likumu izveidotā neatkarīgā un objektīvā struktūrā, lai lēmumus, darbību vai bezdarbību, uz ko attiecas 6., 7. vai 8. pants, apstrīdētu pēc būtības vai apstrīdētu to procesuālo likumību, ja ir ievērots vismaz viens no šiem nosacījumiem:

a) tie ir pietiekami ieinteresēti;

b) ja dalībvalsts administratīvi procesuālajās tiesībās ir šāds priekšnoteikums – ir aizskartas to tiesības.

Pārskatīšanas procedūra ir taisnīga, vienlīdzīga, laicīga un nav pārmērīgi dārga, un tā paredz pienācīgus un iedarbīgus tiesiskās aizsardzības mehānismus, attiecīgā gadījumā arī tiesas priekšrakstus.

2. Tiesības celt prasību pārskatīšanas procedūrā nav atkarīgas no tā, kāda loma attiecīgajam sabiedrības loceklim bijusi šajā direktīvā paredzēto lēmumu pieņemšanas procedūru līdzdalības posmā.

3. Dalībvalstis nosaka, kurā posmā 1. punktā minētos lēmumus, darbību vai bezdarbību var apstrīdēt vai pārsūdzēt.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka sabiedrībai ir darīta pieejama praktiska informācija par piekļuvi šajā pantā minētajām administratīvajām un tiesu pārskatīšanas procedūrām.

26. pants

Kompensācija

1. Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumos, kad, pārkāpjot valsts pasākumus, kas pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, ir nodarīts kaitējums cilvēka veselībai, skartajām personām ir tiesības no attiecīgajām fiziskajām vai juridiskajām personām par šo kaitējumu pieprasīt un saņemt kompensāciju saskaņā ar valsts noteikumiem.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka nevalstiskajām organizācijām, kuras veicina vides vai cilvēka veselības aizsardzību un izpilda visas valsts tiesību aktos noteiktās prasības, kā piederīgām pie attiecīgās sabiedrības daļas ir atļauts pārstāvēt skartās personas. Dalībvalstis nodrošina, ka prasību par pārkāpumu, kā rezultātā radies kaitējums, nevar celt divreiz, proti, prasību nevar celt gan skartās personas, gan šajā punktā minētās nevalstiskās organizācijas.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts noteikumi un procedūras, kas attiecas uz kompensācijas prasībām, tiek izstrādāti un piemēroti tā, lai saskaņā ar 1. punktu izmantot tiesības uz kompensāciju par pārkāpuma nodarītu kaitējumu nebūtu neiespējami vai pārmērīgi grūti.

4. Dalībvalstis var noteikt noilguma termiņus 1. punktā minēto kompensācijas prasību celšanai. Šādus termiņus nesāk skaitīt, pirms pārkāpums nav beidzies un persona, kas ceļ kompensācijas prasību, zina vai var saprātīgi sagaidīt, ka tā zinās, ka tai pārkāpuma rezultātā ir nodarīts kaitējums, kā minēts 1. punktā.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka sabiedrībai dara pieejamu informāciju par tiesībām pieprasīt kompensāciju par kaitējumu.

27. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 7. panta 7. punktā, 8. panta 4. punktā, 14. panta 4. punktā, 20. panta 2. punktā un 24. panta 3. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2025. gada 1. janvāra. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 7. panta 7. punktā, 8. panta 4. punktā, 14. panta 4. punktā, 20. panta 2. punktā un 24. panta 3. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Saskaņā ar 7. panta 7. punktu, 8. panta 4. punktu, 14. panta 4. punktu, 20. panta 2. punktu vai 24. panta 3. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

28. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja, kas atbild par pielāgošanos zinātnes un tehnikas attīstībai un Komunālo notekūdeņu attīrīšanas direktīvas īstenošanu un kas izveidota ar Direktīvu 91/271/EEK. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

29. pants

Sodi

1. Neskarot dalībvalstu pienākumus, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2024/1203 ([43]), dalībvalstis paredz noteikumus par sodiem, ko piemēro par to valsts noteikumu pārkāpumiem, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu to piemērošanu. Paredzētie sodi ir iedarbīgi, samērīgi un atturoši.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar šo pantu noteiktajos sodos attiecīgā gadījumā pienācīgi ņem vērā šādus aspektus:

a) pārkāpuma veids, smagums un apmērs;

([43]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1203 (2024. gada 11. aprīlis), kas paredz noteikumus par vides krimināltiesisko aizsardzību un aizstāj Direktīvas 2008/99/EK un 2009/123/EK (OV L, 2024/1203, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1203/oj).

b) attiecīgā gadījumā – vai pārkāpums izdarīts tīši vai nolaidības dēļ;

c) pārkāpuma skartie iedzīvotāji vai vide, ņemot vērā pārkāpuma ietekmi uz mērķi panākt augstu vides un cilvēka veselības aizsardzības līmeni;

d) vai pārkāpums ir atkārtojies, vai arī tam ir vienreizējs raksturs;

e) pie atbildības sauktās fiziskās vai juridiskās personas finansiālais stāvoklis.

3. Dalībvalstis 1. punktā minētos noteikumus un pasākumus bez liekas kavēšanās dara zināmus Komisijai un paziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas tos ietekmē.

30. pants

Izvērtēšana

1. Līdz 2033. gada 31. decembrim un līdz 2040. gada 31. decembrim Komisija šo direktīvu izvērtē, par pamatu ņemot it sevišķi šādus elementus:

a) direktīvas īstenošanā gūtā pieredze;

b) dati, kas minēti 22. panta 1. punktā;

c) attiecīgie zinātniskie, analītiskie un epidemioloģiskie dati, arī Savienības finansēto pētniecības projektu rezultāti;

d) PVO ieteikumi, ja tādi pieejami.

Minētajā izvērtēšanā ietver vismaz šādu elementu analīzi:

a) 17. panta 1. punktā minēto sabiedrības veselības parametru piemērotību, kas jāuzrauga dalībvalstīm;

b) konkrētu sabiedrības veselības parametru obligāta monitoringa pievienotā vērtība;

c) tas, vai to produktu saraksts, uz kuriem attiecas paplašināta ražotāja atbildība, būtu jāpielāgo atbilstoši tirgū laisto produktu klāsta dinamikai, labākām zināšanām par mikropiesārņotāju klātbūtni komunālajos notekūdeņos, to ietekmei uz vidi un sabiedrības veselību, datiem no jaunajiem pienākumiem monitorēt mikropiesārņotājus komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju ieplūdēs un izplūdēs, un analīze, vai ir jāpārskata 9. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētais nosacījums atbrīvojumam no paplašinātās ražotāja atbildības;

d) prasības pēc obligātiem valsts ūdens atkalizmantošanas plāniem, tostarp valstu mērķrādītājiem un pasākumiem, pievienotā vērtība un lietderība, ņemot vērā ar ūdens resursu apsaimniekošanu saistīto Savienības rīcībpolitiku un tiesību aktu attīstību;

e) energoneitralitātes mērķis, lai analizētu tehniskās un ekonomiskās iespējas sasniegt augstāku sektora enerģētisko autonomiju un tā vidiskos un klimata ieguvumus;

f) iespējas, kā izmērīt komunālo notekūdeņu sektora emitētās tiešās un netiešās SEG emisijas, tostarp citu SEG emisijas, kas nav minētas 21. panta 1. punkta d) apakšpunktā, un iespējas noteikt prasības faktiskajiem mērījumiem saistībā ar monitoringu, ņemot vērā Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes noteiktās jaunākās metodikas attiecībā uz komunālo notekūdeņu sektora SEG emisiju mērīšanu;

g) iespējamā ietekme uz iekšējā tirgus darbību, ko varētu radīt potenciāli atšķirīgās iemaksu likmes, ko ražotājiem noteikušas dalībvalstis un kas minētas 9. panta 1. punktā;

h) tādas paplašinātas ražotāju atbildības sistēmas izstrādes iespējamība un lietderība, kas attiecas uz produktiem, kuri komunālos notekūdeņos rada *PFAS* un mikroplastmasu, jo īpaši, pamatojoties uz 21. pantā paredzētajiem monitoringa datiem par *PFAS* un mikroplastmasu komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju ieplūdēs un izplūdēs;

i) iespēja panākt klimatneitralitāti komunālo notekūdeņu attīrīšanas sektorā un tas, cik ilgs laiks tam nepieciešams;

j) iespējamība un piemērotība noteikt Savienības dūņu vai komunālo notekūdeņu, vai abu slāpekļa minimālos atkalizmantošanas un reciklēšanas rādītājus.

Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai ziņojumu par galvenajiem pirmajā daļā minētās izvērtēšanas konstatējumiem un pievieno tam attiecīgus leģislatīvo aktu priekšlikumus, ja Komisija uzskata, ka tas ir lietderīgi.

2. Dalībvalstis Komisijai sniedz informāciju, kas vajadzīga 1. punkta otrajā daļā minētā ziņojuma sagatavošanai.

31. pants

Pārskatīšana

Reizi piecos gados Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz ziņojumu par šīs direktīvas īstenošanu. Pamatojoties uz minēto ziņojumu, Komisija var nosūtīt agrīnus brīdinājumus dalībvalstīm, kuras nepilda 3., 5., 6., 7., 8. un 11. pantā noteiktos mērķus un termiņus vai kurām pastāv risks, ka tās varētu tos neizpildīt.

32. pants

Atcelšana un pārejas noteikumi

1. Direktīva 91/271/EEK, kas grozīta ar šīs direktīvas VII pielikuma A daļā norādītajiem aktiem, no 2027. gada 1. augusta tiek atcelta, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem šīs direktīvas VII pielikuma B daļā minēto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos.

2. Attiecībā uz Majotu šīs direktīvas 3. panta 1. punktu un 6. panta 1. punktu piemēro no 2030. gada 31. decembra un šīs direktīvas 3. panta 2. punktu un 6. panta 3. punktu piemēro no 2040. gada 31. decembra.

Direktīvas 91/271/EEK 3. panta 1.a punkta pirmo ievilkumu un 4. panta 1.a punkta pirmo ievilkumu turpina piemērot līdz 2030. gada 30. decembrim.

3. Attiecībā uz novadītajiem komunālajiem notekūdeņiem, ko attīra komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas, kuras attīra slodzi, kas atbilst 150 000 c. e. un vairāk, Direktīvas 91/271/EEK 5. pantu turpina piemērot:

a) līdz 2033. gada 31. decembrim – komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kurām nav jāpanāk atbilstība šīs direktīvas 7. panta 1. punktā noteiktajām prasībām līdz 2025. gada 1. janvārim;

b) līdz 2036. gada 31. decembrim – komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kurām nav jāpanāk atbilstība šīs direktīvas 7. panta 1. punktā noteiktajām prasībām līdz 2033. gada 31. decembrim;

c) līdz 2039. gada 31. decembrim – komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kurām nav jāpanāk atbilstība šīs direktīvas 7. panta 1. punktā noteiktajām prasībām līdz 2036. gada 31. decembrim.

Neskarot pirmo daļu, attiecībā uz novadītajiem komunālajiem notekūdeņiem no aglomerācijām, kuru c. e. ir 10 000 un vairāk, Direktīvas 91/271/EEK 5. pantu turpina piemērot:

a) līdz 2033. gada 31. decembrim – aglomerācijām, kurām nav jāpanāk atbilstība šīs direktīvas 7. panta 3. punktā noteiktajām prasībām līdz 2025. gada 1. janvārim panākt atbilstību šīs direktīvas 7. panta 3. punktā noteiktajām prasībām;

b) līdz 2036. gada 31. decembrim – aglomerācijām, kurām nav jāpanāk atbilstība šīs direktīvas 7. panta 3. punktā noteiktajām prasībām līdz 2033. gada 31. decembrim;

c) līdz 2039. gada 31. decembrim – aglomerācijām, kurām nav jāpanāk atbilstība šīs direktīvas 7. panta 3. punktā noteiktajām prasībām līdz 2036. gada 31. decembrim;

d) līdz 2045. gada 31. decembrim – aglomerācijām, kurām nav jāpanāk atbilstība šīs direktīvas 7. panta 3. punktā noteiktajām prasībām līdz 2039. gada 31. decembrim;

e) līdz 2053. gada 31. decembrim – aglomerācijām, kurām piemēro šīs direktīvas 7. panta 4. punktā minēto atkāpi.

4. Direktīvas 91/271/EEK 7. pantu līdz 2037. gada 30. decembrim turpina piemērot aglomerācijām ar c. e. starp 2 000 un 10 000, kuras 2025. gada 1. janvārī novada notekūdeņus piekrastes ūdeņo un piemēro atbilstīgu attīrīšanu saskaņā ar minētās direktīvas 7. pantu.

5. Direktīvas 91/271/EEK 6. pantu līdz 2037. gada 30. decembrim turpina piemērot aglomerācijām, kuras 2025. gada 1. janvārī novada notekūdeņus mazāk jutīgās zonās un piemēro mazāk stingru attīrīšanu saskaņā ar minētās direktīvas 6. pantu.

6. Direktīvas 91/271/EEK 15. panta 4. punktu dalībvalstīm piemēro līdz 2028. gada 31. decembrim.

7. Direktīvas 91/271/EEK 17. pantu un Komisijas Īstenošanas lēmumu 2014/431/ES ([44]) dalībvalstīm piemēro līdz 2028. gada 1. janvārim.

8. Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu VIII pielikumā.

33. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu 2. līdz 11. pantu un 14. līdz 26. panta un I, III, V un VI pielikuma prasības, līdz 2027. gada 31. jūlijam. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Tajos ietver arī paziņojumu, ka atsauces esošajos normatīvajos un administratīvajos aktos uz direktīvu, kas atcelta ar šo direktīvu, uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce un kā formulējams minētais paziņojums.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

34. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šīs direktīvas 12. un 13. pantu un II un IV pielikumu piemēro no 2027. gada 1. augusta.

35. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2024. gada 27. novembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –	*Padomes vārdā –*
priekšsēdētāja	*priekšsēdētājs*
R. METSOLA	BÓKA J.

([44]) Komisijas Īstenošanas lēmums 2014/431/ES (2014. gada 26. jūnijs) par formātu, kas jāizmanto, iesniedzot datus par valstu programmām Padomes Direktīvas 91/271/EEK īstenošanai (OV L 197, 4.7.2014., 77. lpp.).

I PIELIKUMS

KOMUNĀLAJIEM NOTEKŪDEŅIEM PIEMĒROJAMĀS PRASĪBAS

A daļa

Kanalizācijas sistēmas

Attiecībā uz kanalizācijas sistēmām ņem vērā komunālo notekūdeņu attīrīšanas prasības.

Kanalizācijas sistēmu projektēšanu, būvniecību un uzturēšanu veic saskaņā ar labākajām pieejamajām tehniskajām zināšanām, kas nerada pārmērīgas izmaksas, jo īpaši attiecībā uz:

— komunālo notekūdeņu apjomu un īpašībām,

— komunālo notekūdeņu noplūžu, infiltrācijas un nepareiza savienojuma radītas ieplūdes kanalizācijas sistēmās novēršanu,

— nokrišņu ūdens pārgāzes radītā saņemošo ūdensobjektu piesārņojuma ierobežošanu, ņemot vērā attiecīgās 5. pantā un V pielikumā noteiktās prasības.

B daļa

Notekūdeņu novadīšana no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām saņemošajos ūdensobjektos

1. Komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas projektē vai pārveido tā, lai pirms novadīšanas saņemošajos ūdensobjektos varētu paņemt reprezentatīvus ienākošo notekūdeņu un attīrītā efluenta paraugus.

2. Novadītie notekūdeņi no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām un komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kas apkalpo 6., 7. un 8. pantā minētās aglomerācijas, atbilst šā pielikuma 1. tabulā norādītajām prasībām.

3. Novadītie notekūdeņi no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kas minētas 7. panta 1. punktā, vai no tādām komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kas apkalpo 7. panta 3. punktā minētās aglomerācijas, papildus 2. punktā minētajām prasībām atbilst šā pielikuma 2. tabulā noteiktajām prasībām, izņemot gadījumos, kad piemēro 7. panta 8. punktu.

4. Novadītie notekūdeņi no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kas minētas 8. panta 1. punktā, vai no tādām komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kas apkalpo 8. panta 4. punktā minētās aglomerācijas, atbilst šā pielikuma 3. tabulā noteiktajām prasībām.

5. Iepriekšējos noteikumos un īpašajās atļaujās par novadīšanu no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kurās izmanto biovidi, iekļauj:

   — aprakstu par komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijā veiktajā attīrīšanas procesā izmantotajām tehnoloģijām, kurās pielieto biovidi, tostarp par stacijā izmantotās biovides veidu un apjomu, un aprakstu par pasākumiem, kas veikti, lai novērstu biovides nonākšanu vidē,

   — pienākumu pastāvīgi monitorēt un nepieļaut jebkādu biovides nonākšanu vidē,

   — pienākumu nekavējoties ziņot kompetentajām iestādēm par jebkādu būtisku biovides nonākšanu saņemošajos ūdensobjektos.

6. Ja tas nepieciešams, lai nodrošinātu, ka saņemošie ūdensobjekti atbilst Direktīvā 2000/60/EK, 2008/56/EK, 2008/105/EK un 2006/7/EK noteiktajām prasībām, piemēro stingrākas prasības, nekā tās, kas noteiktas 1., 2. un 3. tabulā.

7. Lai mazinātu kaitīgo ietekmi uz saņemošajiem ūdensobjektiem, komunālo notekūdeņu novadīšanas vietas izvieto tik tālu, cik vien iespējams.

C daļa

Monitoringa un rezultātu izvērtēšanas metodes

1. Dalībvalstis nodrošina, ka izmanto monitoringa metodi, kas atbilst 2. līdz 5. punktā noteiktajām prasībām. Attiecīgā gadījumā visas analīzes metodes atbilst tiem pašiem minimālajiem veiktspējas kritērijiem kā tie, kas noteikti Direktīvā 2009/90/EK un citos attiecīgos noteikumos.

   Metodes, kas atšķiras no 2., 3. un 4. punktā minētajām, var izmantot, ja var pierādīt, ka iegūst līdzvērtīgus rezultātus.

   Dalībvalstis nodrošina Komisiju ar visu būtisko informāciju attiecībā uz izmantoto monitoringa metodi.

2. Plūsmproporcionālos vai laikatkarīgos 24 stundu paraugus savāc vienā un tajā pašā skaidri noteiktajā izplūdes vietā un, ja vajadzīgs, komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas ieplūdē. Tomēr visi laikatkarīgie paraugi, ko izmanto mikropiesārņotāju monitoringam, ir 48 stundu paraugi.

   Pielieto labu starptautisko laboratoriju praksi, kas vērsta uz paraugu degradācijas novēršanu laikā starp savākšanu un analizēšanu.

3. Minimālo gada paraugu skaitu nosaka saskaņā ar attīrīšanas stacijas lielumu, un gada laikā regulāros intervālos savāc šādu paraugu skaitu:

c. e. no 1 000 līdz 9 999:	viens paraugs mēnesī (sk. 1. piezīmi)
c. e. no 10 000 līdz 49 999:	divi paraugi mēnesī; mikropiesārņotāju noteikšanai – viens paraugs mēnesī
c. e. no 50 000 līdz 149 999:	viens paraugs nedēļā; mikropiesārņotāju noteikšanai – divi paraugi mēnesī
c. e. 150 000 vai vairāk:	divi paraugi nedēļā; mikropiesārņotāju noteikšanai – divi paraugi mēnesī

   1. piezīme. Attiecībā uz aglomerācijām, kurām ir raksturīga sezonāla aktivitāte, ir pieņemami tādi intervāli bez paraugu ņemšanas, kuri nepārsniedz divus mēnešus, ar noteikumu, ka sezonālās aktivitātes mēnešos tiek ņemti papildu paraugi. Visa gada garumā kopumā tiek ņemti 12 paraugi.

4. Attīrītos komunālos notekūdeņus uzskata par atbilstīgiem attiecīgajiem parametriem, ja katra atsevišķā parametra gadījumā ūdens paraugi parāda, ka tas atbilst attiecīgajai parametra vērtībai šādi:

   a) 1. un 3. tabulā norādītajiem parametriem maksimālais tādu paraugu skaits, kuri drīkst neatbilst prasībām, kas izteiktas kā koncentrācija vai procentuālais samazinājums, vai abi, ir norādīts 4. tabulā;

   b) 1. tabulā norādītajiem parametriem, kas izteikti kā koncentrācija, neatbilstīgie paraugi, kas ņemti normālos ekspluatācijas apstākļos, nedrīkst atšķirties no parametru vērtībām par vairāk kā 100 %, izņemot parametru "kopējās suspendētās cietvielas", kura gadījumā parametra vērtībām ir pieņemamas novirzes līdz 150 %;

   c) 2. tabulā minētajiem parametriem katra parametra paraugu gada vidējā vērtība atbilst attiecīgajām parametru vērtībām, kas noteiktas minētajā tabulā. Piemēro koncentrācijas vai minimālā procentuālā samazinājuma vērtības;

   d) 3. tabulā norādītajiem parametriem paraugu ņemšanas biežums, kas minēts C daļas 3. punktā, nozīmē to, ka vienu paraugu ņem komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas ieplūdē un vienu paraugu ņem minētās stacijas izplūdē, lai verificētu atbilstību 3. tabulā noteiktajam minimālajam procentuālajam samazinājumam; lai novērtētu, vai prasītais minimālais procentuālais samazinājums, kas ir 80 %, ir sasniegts, izmanto visu aprēķinā izmantoto vielu vidējo procentuālo samazinājumu.

5. Paraugus ņem tā, lai tie atspoguļotu piesārņojumu sausa laika plūsmā. Minētās ūdens kvalitātes ārkārtējas vērtības neņem vērā, ja to cēlonis ir neparasta situācija spēcīga lietus dēļ.

6. Analīzes par novadītajiem notekūdeņiem no attīrīšanas dīķiem veic filtrētiem paraugiem, tomēr kopējo suspendēto cietvielu koncentrācija nefiltrētajos ūdens paraugos no šādiem novadītajiem notekūdeņiem nepārsniedz 150 mg/l.

1. tabula. Prasības novadītajiem notekūdeņiem no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, uz ko attiecas šīs direktīvas 6. pants. Piemēro koncentrācijas vai procentuālā samazinājuma vērtības.

Parametri	Koncentrācija	Minimālais procentuālais samazinājums (sk. 4. piezīmi)	Mērīšanas references metode
Bioķīmiskais skābekļa patēriņš (BSP_5 pie 20 °C) bez nitrifikācijas (sk. 1. piezīmi)	25 mg/l O_2	70–90 40 saskaņā ar 6. panta 4. punktu	Homogenizēts, nefiltrēts, nedekantēts paraugs. Izšķīdušā skābekļa noteikšana pirms un pēc piecu dienu inkubācijas perioda pie 20 °C ± 1 °C pilnīgā tumsā. Nitrifikācijas inhibitora pievienošana.
Ķīmiskais skābekļa patēriņš (ĶSP) (sk. 2. piezīmi)	125 mg/l O_2	75	Homogenizēts, nefiltrēts, nedekantēts paraugs. Kālija dihromāts.
Kopējais organiskais ogleklis (sk. 2. piezīmi)	37 mg/l	75	EN 1484
Kopējās suspendētās cietvielas	35 mg/l (sk. 3. piezīmi)	90 (sk. 3. piezīmi)	— Reprezentatīva parauga filtrēšana caur 0,45 μm filtra membrānu. Žāvēšana pie 105 °C un svēršana — Reprezentatīva parauga centrifugēšana (vismaz piecas minūtes ar vidējo paātrinājumu 2 800 līdz 3 200 *g*), žāvēšana pie 105 °C un svēršana

1. piezīme. Ja ir iespējams noteikt sakarību starp BSP_5 un aizvietotāju parametru, šo parametru var aizvietot ar citu parametru – kopējo organisko oglekli (KOO) vai kopējo skābekļa patēriņu (KSP).

2. piezīme. Dalībvalstis mēra vai nu ķīmisko skābekļa patēriņu (ĶSP), vai kopējo organisko oglekli.

3. piezīme. Šī prasība nav obligāta.

4. piezīme. Samazinājums attiecībā pret ieplūstošo notekūdeņu slodzi.

2. tabula. Prasības attiecībā uz trešējo attīrīšanu komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju novadītajiem notekūdeņiem, kas minēti 7. panta 1. punktā, vai tādu komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju novadītajiem notekūdeņiem, kas apkalpo 7. panta 3. punktā minētās aglomerācijas. Komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju novadītajiem notekūdeņiem, kas minēti 7. panta 1. punktā, piemēro abus parametrus. Aglomerācijām, kas minētas 7. panta 3. punktā, atkarībā no vietējās situācijas var izmantot vienu vai abus parametrus. Piemēro koncentrācijas vai procentuālā samazinājuma vērtības.

Parametri	Koncentrācija	Minimālais procentuālais samazinājums (sk. 1. un 2. piezīmi)	Mērīšanas references metode
Kopējais fosfors (sk. 4. piezīmi)	0,7 mg/l (10 000 c. e. un vairāk, bet mazāk par 150 000 c. e.) 0,5 mg/l (150 000 c. e. un vairāk)	87,5 (10 000 c. e. un vairāk, bet mazāk par 150 000) 90 (150 000 c. e. un vairāk)	Molekulārās absorbcijas spektrofotometrija

Parametri	Koncentrācija	Minimālais procentuālais samazinājums (sk. 1. un 2. piezīmi)	Mērīšanas references metode
Kopējais slāpeklis (sk. 4. piezīmi)	10 mg/l (10 000 c. e. un vairāk, bet mazāk par 150 000 c. e.) 8 mg/l (150 000 c. e. un vairāk) (sk. 5. piezīmi)	80. (sk. 3. piezīmi)	Molekulārās absorbcijas spektrofotometrija

1. piezīme. Samazinājums attiecībā pret ieplūstošo notekūdeņu slodzi vai pret aglomerācijā radušos slodzi, ja var nodrošināt tādu pašu vides aizsardzības līmeni.

2. piezīme. Ja daļu no attīrītajiem komunālajiem notekūdeņiem izmanto lauksaimnieciskajai apūdeņošanai, minētajā daļā esošās barības vielas var iekļaut ieplūstošo notekūdeņu slodzes aprēķinā un izslēgt no novadītās slodzes.

3. piezīme. Izņēmuma situācijās īpašu vietēju apstākļu dēļ – šā pielikuma 2. tabulā minētā slāpekļa minimālā procentuālā samazinājuma aprēķinam dabisko slāpekļa aizturi var ņemt vērā minimālā procentuālā samazinājuma aprēķinā dalībvalstīs, kur dabiskā slāpekļa aizture tika ņemta vērā Direktīvas 91/271/EEK I pielikuma 2. tabulā minētā slāpekļa minimālā procentuālā samazinājuma aprēķinam un kad ir pierādīts, ka daļu slāpekļa, kas radies no komunālajiem notekūdeņiem, var likvidēt saņemošajos ūdensobjektos līdz 2037. gada 31. decembrim, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:

1) novadītā efluenta vidējais hidrauliskās aiztures laiks ir vismaz 1,5 gadi, iekams tas sasniedz pret slāpekli jutīgu zonu, kas noteikta saskaņā ar 7. panta 2. punktu;

2) tiek nodrošināta kopējā slāpekļa parametra pastāvīga monitoringa un novērtēšanas programma:

   a) visu komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju izplūdēs un, attiecīgā gadījumā, urbānās noteces ūdeņos no aglomerācijām, kuru c. e. ir 10 000 un vairāk un kuras atrodas tādas zonas sateces baseinā, kas noteikta par jutīgu pret slāpekli saskaņā ar 7. panta 2. punktu;

   b) zonas, kas noteikta saskaņā ar 7. panta 2. punktu, attiecīgajās izplūdēs;

   c) reprezentatīvās parauga ņemšanas vietās saņemošajos ūdensobjektos un tās zonas sateces baseinā, kas noteikta saskaņā ar 7. panta 2. punktu;

3) ir sasniegts 2. tabulā dotais slāpekļa minimālais procentuālais samazinājums; minēto procentuālo daļu aprēķina, pamatojoties uz datiem, kas savākti no 2. punktā minētās pastāvīgā monitoringa un novērtēšanas programmas;

4) var pierādīt, ka slāpekļa izplūdes no komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām sateces baseinā nav kaitīgas videi, tostarp biodaudzveidībai un cilvēka veselībai, un nemaina ekosistēmu;

5) barības vielu koncentrācija zonās, kas minētas 2. nosacījuma c) punktā, atbilst Direktīvas 2000/60/EK V pielikuma 1.2.1. punktā paredzētajam nosacījumam laba ekoloģiskā stāvokļa noteikšanai minētajām zonām;

6) par dabiskās slāpekļa aiztures izmantošanu ziņo Komisijai saskaņā ar 22. panta 1. punkta a) apakšpunktu, kā arī potenciāli skartajām kaimiņos esošajām dalībvalstīm kopā ar visiem elementiem, kas vajadzīgi, lai pārbaudītu, vai ir izpildīts 1., 2., 3., 4. un 5. nosacījums.

4. piezīme. Šo prasību piemēro 2025. gada 1. janvārī esošajām komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām, kurām jāievēro 7. panta 1. punktā noteiktie termiņi, un 7. panta 3. punktā minētajām aglomerācijām. Iekams minētie termiņi nav ievēroti, minētajām komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijām piemēro 32. panta 3. punktā noteiktos pienākumus.

5. piezīme. Ja bioloģiskā reaktora efluenta temperatūra ir zemāka par 12 °C, ņemto paraugu rezultātus var izslēgt no šā pielikuma C daļas 4. punkta c) apakšpunktā minētā slāpekļa gada vidējās vērtības aprēķina, ja var pierādīt, ka:

1) tiek nodrošināts, ka netiek radīta nelabvēlīga ietekme uz vidi;

2) lai sasniegtu 2. tabulā dotās slāpekļa vērtības, būtu vajadzīgas pārmērīgas izmaksas vai pārmērīgs enerģijas patēriņš.

Ja bioloģiskā reaktora efluenta temperatūra ir zemāka par 5 °C, ņemto paraugu rezultātus var izslēgt no šā pielikuma C daļas 4. punkta c) apakšpunktā minētā slāpekļa gada vidējās vērtības aprēķina.

3. tabula. Prasības attiecībā uz ceturtējo attīrīšanu komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju novadītajiem notekūdeņiem, kas minēti 8. panta 1. punktā, un vai tādu komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju novadītajiem notekūdeņiem, kas apkalpo 8. panta 4. punktā minētās aglomerācijas.

Indikatori	Minimālais procentuālais samazinājums attiecībā pret ieplūstošo notekūdeņu slodzi
Vielas, kas var piesārņot ūdeni pat zemā koncentrācijā (sk. 1. piezīmi)	80 % (sk. 2. piezīmi)

1. piezīme. a) un b) apakšpunktā minēto organisko vielu koncentrāciju mēra.

a) 1. kategorija (vielas, ko ļoti viegli atdalīt):

i) amilsulprīds (CAS Nr. 71675-85-9);

ii) karbamazepīns (CAS Nr. 298-46-4);

iii) citaloprāms (CAS Nr. 59729-33-8);

iv) klaritromicīns (CAS Nr. 81103-11-9);

v) diklofenaks (CAS Nr. 15307-86-5);

vi) hidrohlortiazīds (CAS Nr. 58-93-5);

vii) metoprolols (CAS Nr. 37350-58-6);

viii) venlafaksīns (CAS Nr. 93413-69-5);

b) 2. kategorija (vielas, ko viegli likvidēt):

i) benztriazols (CAS Nr. 95-14-7);

ii) kandesartāns (CAS Nr. 139481-59-7);

iii) irbesartāns (CAS Nr. 138402-11-6);

iv) 4-metilbenztriazola (CAS Nr. 29878-31-7) un 5-metilbenztriazola (CAS Nr. 136-85-6) maisījums.

2. piezīme. Vismaz sešām vielām procentuālo samazinājumu aprēķina sausa laika plūsmā. 1. kategorijas vielu skaits ir divreiz lielāks par 2. kategorijas vielu skaitu. Ja pietiekamā koncentrācijā var izmērīt mazāk nekā sešas vielas, kompetentā iestāde izraugās citas vielas, lai vajadzības gadījumā varētu aprēķināt minimālo procentuālo samazinājumu. Lai novērtētu, vai prasītais minimālais procentuālais samazinājums – kas ir 80 % – ir sasniegts, izmanto visu aprēķinā izmantoto atsevišķo vielu vidējo konkrēto procentuālo samazinājumu.

4. tabula. Prasības attiecībā uz paraugiem

Gada laikā ņemto paraugu skaits	Maksimālais paraugu skaits, kas drīkst neatbilst prasībām
4–7	1
8–16	2
17–28	3
29–40	4
41–53	5
54–67	6
68–81	7
82–95	8
96–110	9
111–125	10
126–140	11
141–155	12
156–171	13
172–187	14
188–203	15
204–219	16
220–235	17
236–251	18
252–268	19
269–284	20
285–300	21
301–317	22
318–334	23
335–350	24
351–365	25

II PIELIKUMS

PRET EITROFIKĀCIJU JUTĪGAS ZONAS

1. Zonas Baltijas jūras, Melnās jūras, Ziemeļjūras un Adrijas jūras sateces baseinos, kas saskaņā ar Direktīvām 2008/56/EK vai 2000/60/EK atzītas par jutīgām pret eitrofikāciju.

2. Dabiski saldūdens ezeri, citi saldūdens ūdensobjekti, estuāri un piekrastes ūdeņi, kas ir eitrofiski vai kas varētu kļūt eitrofiski tuvā nākotnē, ja netiks veikti aizsardzības pasākumi.

   Apsverot, kurš piesārņotājs jāsamazina, veicot tālāku attīrīšanu, ņem vērā šādus aspektus:

   a) ezeri un ūdensteces, kas sasniedz ezerus/rezervuārus/slēgtus līčus, kam ir vāja ūdens apmaiņa, līdz ar to var notikt uzkrāšanās. Minētajās zonās jāiekļauj fosfora atdalīšana, ja vien nav pierādāms, ka atdalīšana eitrofikācijas līmeni neietekmēs. Ja notiek novadīšana no lielām aglomerācijām, var apsvērt arī slāpekļa atdalīšanu;

   b) estuāri, līči un citi piekrastes ūdeņi, kam ir vāja ūdens apmaiņa vai kas saņem lielu barības vielu daudzumu. Šajās zonās novadītie notekūdeņi no mazām aglomerācijām parasti ir nenozīmīgi, bet lielu aglomerāciju gadījumā jāiekļauj fosfora vai slāpekļa, vai abu atdalīšana, ja vien nav pierādāms, ka atdalīšana eitrofikācijas līmeni neietekmēs.

3. Dzeramā ūdens iegūšanai domāti virszemes saldūdens krājumi, kas, ja netiks veikti aizsardzības pasākumi, varētu saturēt lielāku nitrāta koncentrāciju, nekā noteikts attiecīgajos Direktīvas (ES) 2020/2184 noteikumos.

4. Zonas, kur, lai panāktu atbilstību citiem Savienības vides tiesību aktiem, it sevišķi attiecībā uz Direktīvas 2000/60/EK aptvertiem ūdensobjektiem, kuru gadījumā ir risks, ka netiks saglabāts vai panākts labs ekoloģiskais stāvoklis vai potenciāls, ir nepieciešama tālāka attīrīšana, nekā noteikts šīs direktīvas 7. pantā.

5. Jebkuras citas zonas, ko dalībvalstis atzīst par jutīgām pret eitrofikāciju.

III PIELIKUMS

TO PRODUKTU SARAKSTS, UZ KURIEM ATTIECAS PAPLAŠINĀTA RAŽOTĀJA ATBILDĪBA

1. Cilvēkiem paredzētas zāles, kas ietilpst Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/83/EK ([1]) darbības jomā.
2. Kosmētikas līdzekļi, kas ietilpst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1223/2009 ([2]) darbības jomā.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/83/EK (2001. gada 6. novembris) par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz cilvēkiem paredzētām zālēm (OV L 311, 28.11.2001., 67. lpp.).

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1223/2009 (2009. gada 30. novembris) par kosmētikas līdzekļiem (OV L 342, 22.12.2009., 59. lpp.).

IV PIELIKUMS

RŪPNIECĪBAS NOZARES

1. Piena pārstrāde
2. Augļu un dārzeņu produktu ražošana
3. Bezalkoholisko dzērienu ražošana un pildīšana pudelēs
4. Kartupeļu pārstrāde
5. Gaļas nozare
6. Alus darītavas
7. Spirta un alkoholisko dzērienu ražošana
8. Dzīvnieku barības ražošana no augu produktiem
9. Želatīna un līmes ražošana no dzīvnieku ādām un kauliem
10. Iesala darītavas
11. Zivju apstrādes rūpniecība

V PIELIKUMS

INTEGRĒTO KOMUNĀLO NOTEKŪDEŅU APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNU SATURS

1. Attiecīgās aglomerācijas kanalizēšanas baseina sākotnējā stāvokļa analīze, kas ietver vismaz šādus elementus:

   a) detalizēts apraksts par kanalizācijas sistēmu tīklu, minētā tīkla komunālo notekūdeņu un urbānās noteces ūdeņu uzglabāšanas un novadīšanas jaudu un esošajām jaudām attīrīt komunālos notekūdeņus nokrišņu gadījumā;

   b) kopsistēmām – dinamiska analīze par komunālo notekūdeņu plūsmām nokrišņu gadījumā, balstīta uz monitoringa datiem vai tādu hidroloģisku, hidraulisku un ūdens kvalitātes modeļu izmantojumu, kuros ņemtas vērā mūsdienīgas klimatiskās prognozes, ar aplēsēm par piesārņojuma slodzi I pielikuma 1. tabulā un – attiecīgā gadījumā – 2. tabulā minētajiem parametriem, kā arī mikroplastmasai un attiecīgajiem piesārņotājiem, kas izplūst saņemošajos ūdensobjektos nokrišņu gadījumā;

   c) šķirtsistēmām – monitoringa prasību sīks apraksts atsevišķu sistēmu attiecīgos punktos, kur ir paredzams, ka novadītie urbānās noteces ūdeņi tiks piesārņoti, kā konstatēts saskaņā ar 5. panta 2. punkta d) apakšpunktu, nolūkā noteikt atbilstīgus un iespējamus pasākumus, kā prasīts šā pielikuma 3. punktā.

2. Mērķi nokrišņu ūdens pārgāzes radītā piesārņojuma mazināšanai, tostarp šādi:

   a) orientējošs nesaistošs mērķis panākt, lai nokrišņu ūdens pārgāze veidotu procentuāli mazu daļu, kura nevar pārsniegt 2 % no gadā savāktā komunālo notekūdeņu daudzuma, kas aprēķināts sausos laikapstākļos; šo orientējošo nesaistošo mērķi sasniedz:

      i) visām aglomerācijām ar c. e. 100 000 un vairāk – līdz 2039. gada 31. decembrim;

      ii) 5. pantā minētajām aglomerācijām ar c. e. 10 000 un vairāk – līdz 2045. gada 31. decembrim;

   b) makroplastmasas pakāpeniska samazināšana.

3. Pasākumi, kas jāveic, lai sasniegtu 2 punktā minētos mērķus saskaņā ar minētajā punktā noteiktajiem termiņiem, kopā ar pasākumu īstenošanas grafiku un jau ieviesto un veicamo pasākumu nošķirumu. Tajā arī sniedz skaidru informāciju par iesaistītajiem dalībniekiem un to pienākumiem integrētā komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plāna īstenošanā.

4. Novērtējot, kādi pasākumi jāveic saskaņā ar 3. punktu, dalībvalstis nodrošina, ka to kompetentās iestādes apsver iespēju veikt vismaz šādus pasākumus:

   a) preventīvi pasākumi, kuru mērķis ir novērst nepiesārņota lietusūdens nonākšanu kanalizācijas sistēmās, to vidū pasākumi, kas veicina dabisku ūdens aizturi vai lietusūdens uzkrāšanu, un pasākumi, kuru mērķis ir palielināt zaļās un zilās zonas urbānos apvidos, lai samazinātu nokrišņu ūdens pārgāzes, vai ūdensnecaurlaidīgu virsmu ierobežošanai aglomerācijās;

   b) pasākumi, kas paredz labāk pārvaldīt un optimizēt esošās infrastruktūras, tostarp kanalizācijas sistēmu, uzglabāšanas jaudu un komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju, izmantojumu, lai nodrošinātu, ka neattīrītu komunālo notekūdeņu vai piesārņotu urbānās noteces ūdeņu nonākšana saņemošajos ūdensobjektos ir minimāla;

   c) ja tas vajadzīgs, lai sasniegtu 2. punktā minētos mērķus, papildu mitigācijas pasākumi, to vidū infrastruktūras pielāgošana komunālo notekūdeņu savākšanai, uzglabāšanai un attīrīšanai, piemēram, attiecīgā gadījumā jaunbūvētu urbāno teritoriju pieslēgšana šķirtsistēmām vai jaunas infrastruktūras izveide, prioritizējot zaļo un zilo infrastruktūru, piemēram, veģetācijas klātus grāvjus, attīrīšanas mitrājus un uzglabāšanas dīķus, kas veidoti tā, lai atbalstītu biodaudzveidību. Attiecīgos gadījumos 5. pantā minēto integrēto komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas plānu izstrādes kontekstā ņem vērā ūdens atkalizmantošanu.

VI PIELIKUMS

INFORMĀCIJA SABIEDRĪBAI

1. Kompetentā iestāde un operatori, kas atbild par komunālo notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas pakalpojumiem, arī informācija par operatoru īpašumtiesību struktūru un to kontaktinformācija.
2. Kopējā aglomerācijā radušos komunālo notekūdeņu slodze cilvēkekvivalenta (c. e.) izteiksmē ar sīkākām ziņām par to, kāds šīs slodzes īpatsvars (%):
   a) tiek savākts un attīrīts komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijās;
   b) tiek attīrīts reģistrētās individuālajās sistēmās;
   c) savākts vai attīrīts netiek.
3. Attiecīgā gadījumā pamatojums, kāpēc konkrēta komunālo notekūdeņu slodze savākta vai attīrīta netiek.
4. Informācija par to komunālo notekūdeņu kvalitāti, kas no aglomerācijas novadīti uz katru saņemošo ūdensobjektu, arī šādas ziņas:
   a) komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijas novadīto notekūdeņu gada vidējā koncentrācija un piesārņotāju slodze, uz ko attiecas 21. pants;
   b) aplēstā slodze, ko veido novadītie notekūdeņi no individuālām sistēmām, attiecībā uz I pielikuma 1. un 2. tabulā minētajiem parametriem;
   c) aglomerācijām, kuru c. e. pārsniedz 10 000 – aplēstā slodze, ko veido novadītie notekūdeņi no kopsistēmām un nokrišņu ūdens pārgāzes, attiecībā uz I pielikuma 1. un 2. tabulā minētajiem parametriem.
5. Kopējās gada investīciju izmaksas un kopējās gada ekspluatācijas izmaksas, kurās nošķirtas savākšanas un attīrīšanas izmaksas, kopējās gada izmaksas par personālu, enerģiju, patērējamām precēm, administratīvās izmaksas un citas izmaksas, kā arī vidējās gada investīciju un ekspluatācijas izmaksas uz kubikmetru savākto un attīrīto komunālo notekūdeņu, un uz vidēju mājsaimniecību, ja izmaksas pilnībā vai daļēji tiek atgūtas, izmantojot ūdens tarifu sistēmu, vai uz aglomerāciju līmeni citos gadījumos.
6. Informācija par to, kā tiek segtas 5. punktā minētās izmaksas, un, ja izmaksas tiek atgūtas, izmantojot tarifu sistēmu, informācija par tarifa struktūru uz savākto un attīrīto komunālo notekūdeņu kubikmetru, informācija par tarifa struktūru vai nu uz savākto un attīrīto komunālo notekūdeņu kubikmetru, vai uz piegādātā ūdens kubikmetru, ieskaitot fiksētās un mainīgās izmaksas un izmaksu sadalījumu savākšanas, attīrīšanas, administratīvajām un citās izmaksās.
7. Komunālo notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas infrastruktūras investīciju plāni aglomerāciju līmenī ar sagaidāmo ietekmi uz komunālo notekūdeņu pakalpojumu tarifiem un iecerētajiem finansiālajiem un sabiedriskajiem ieguvumiem.
8. Katrai komunālo notekūdeņu attīrīšanas stacijai ar c. e. 10 000 un vairāk:
   a) kopējā attīrītā slodze (c. e.) un komunālo notekūdeņu attīrīšanai vajadzīgā enerģija (kWh kopā un uz kubikmetru);
   b) kopējais saražotais atjaunīgās enerģijas daudzums (GWh gadā) katru gadu, arī sadalījumā pa enerģijas avotiem.
9. Kopējās tiešās SEG emisijas (tonnās CO_2 ekv.), kas gadā rodas vai tiek novērstas, izmantojot komunālo notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas infrastruktūru ar c. e. 10 000 un vairāk, katrā aglomerācijā un, ja šīs ziņas ir pieejamas, kopējās netiešās SEG emisijas (tonnās CO_2 ekv.), kas rodas jo īpaši minētās infrastruktūras būvniecības laikā.
10. Kopsavilkums par sūdzību raksturu un statistiku, kā arī par atbildēm, ko komunālo notekūdeņu attīrīšanas staciju operatori snieguši jautājumos, kas ietilpst šīs direktīvas darbības jomā.
11. Pēc pamatota pieprasījuma patērētājiem dod piekļuvi vēsturiskajiem datiem attiecībā uz 2., 4., 8. un 9. punktā norādīto informāciju par pēdējiem 10 gadiem, bet ne agrāk par 2025. gada 1. janvāri.

VII PIELIKUMS

A daļa

Atceltā direktīva ar tajā secīgi veikto grozījumu sarakstu (minēti 32. pantā)

Padomes Direktīva 91/271/EEK (OV L 135, 30.5.1991., 40. lpp.)	
Komisijas Direktīva 98/15/EK (OV L 67, 7.3.1998., 29. lpp.)	
Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 31.10.2003., 1. lpp.)	tikai III pielikuma 21. punkts
Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1137/2008 (OV L 311, 21.11.2008., 1. lpp.)	tikai pielikuma 4.2. punkts
Padomes Direktīva 2013/64/ES (OV L 353, 28.12.2013., 8. lpp.)	tikai 1. pants

B daļa

Termiņi transponēšanai valsts tiesību aktos (minēti 32. pantā)

Direktīva	Transponēšanas termiņš
91/271/EEK	1993. gada 30. jūnijs
98/15/EK	1998. gada 30. septembris
2013/64/ES	2018. gada 31. decembris attiecībā uz 1. panta 1., 2. un 3. punktu 2014. gada 30. jūnijs attiecībā uz 1. panta 5. punkta a) apakšpunktu 2014. gada 31. decembris attiecībā uz 1. panta 5. punkta b) apakšpunktu

VIII PIELIKUMS

Atbilstības tabula

Direktīva 91/271/EEK	Šī direktīva
1. pants	1. pants
2. panta ievaddaļa	2. panta ievaddaļa
2. panta 1. līdz 4. punkts	2. panta 1. līdz 4. punkts
—	2. panta 5. un 6. punkts
2. panta 5. punkts	2. panta 7. punkts
—	2. panta 8. un 9. punkts
2. panta 6. punkts	2. panta 10. punkts
2. panta 7. punkts	2. panta 11. punkts
2. panta 8. punkts	2. panta 12. punkts
—	2. panta 13. un 14. punkts
2. panta 10. punkts	2. panta 15. punkts
2. panta 11. punkts	2. panta 16. punkts
—	2. panta 17. līdz 28. punkts
3. panta 1. punkts	3. panta 1. punkts
—	3. panta 2. un 3. punkts
3. panta 2. punkts	3. panta 4. punkts
3. panta 1. punkta trešā daļa	4. panta 1. punkts
—	4. panta 2. punkts
—	4. panta 3. punkts
—	4. panta 4. punkts
—	4. panta 5. punkts
—	4. panta 6. punkts
—	5. pants
4. panta 1. punkts	6. panta 1. punkts
—	6. panta 2. punkts
—	6. panta 3. punkts
4. panta 2. punkts	6. panta 4. punkts
4. panta 4. punkts	6. panta 5. punkts
—	7. panta 1. punkts
—	7. panta 2. punkts
5. panta 2. punkts	7. panta 3. punkts
—	7. panta 4. punkts

Direktīva 91/271/EEK	Šī direktīva
5. panta 3. punkts	7. panta 5. punkts
—	7. panta 6. un 7. punkts
5. panta 4. punkts	7. panta 8. punkts
5. panta 5. punkts	7. panta 9. punkts
5. panta 7. punkts	7. panta 10. punkts
—	7. panta 11. punkts
—	8. pants
—	9. pants
—	10. pants
—	11. pants
9. pants	12. panta 1. un 2. punkts
—	12. panta 3. punkts
10. pants	13. pants
11. panta 1. punkts	14. panta 1. punkts
—	14. panta 2. punkts
—	14. panta 3. punkts
—	14. panta 4. punkts
11. panta 3. punkts	14. panta 5. punkts
12. panta 1. punkts	15. panta 1. punkts
12. panta 2. punkts	15. panta 2. punkts
12. panta 3. punkts	15. panta 3. punkts
—	15. panta 4. punkts
13. panta 1. punkts	16. panta 1. un 2. punkts
—	17. pants
—	18. pants
—	19. pants
14. panta 1. punkts	20. panta 1. punkts
—	20. panta 2. punkts
15. panta 1. punkts	21. panta 1. punkts
—	21. panta 2. punkts
—	21. panta 3. līdz 6. punkts
—	22. pants
17. panta 1. punkts	23. panta 1. punkts
—	23. panta 2. punkts

Direktīva 91/271/EEK	Šī direktīva
17. panta 3. punkts	23. panta 3. punkts
—	23. panta 4. punkts
—	24. pants
—	25. pants
—	26. pants
—	27. pants
18. pants	28. pants
—	29. pants
—	30. pants
—	31. pants
—	32. pants
19. pants	33. pants
—	34. pants
20. pants	35. pants
I pielikuma A daļa	I pielikuma A daļa
I pielikuma B daļa	I pielikuma B daļa
I pielikuma C daļa	—
I pielikuma D daļa	I pielikuma C daļa
II pielikums	II pielikums
—	III pielikums
III pielikums	IV pielikums
—	V pielikums
—	VI pielikums
—	VII pielikums
—	VIII pielikums